

Nokian kaupunki

Tilinpäätös

2015

Kansikuva: osa keskustan arkkitehtikilpailun 2015 voittaneesta esityksestä ”Ropeli”

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
TOIMINTAKERTOMUS.....	6
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
Ympäristötekijät	17
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	18
Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
Toiminnan rahoitus	24
Tase.....	26
Kokonaistulot ja -menot	28
Kaupunkikonsernin talous ja toiminta.....	29
Tilikauden tuloksen käsittely	35
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	36
Tuloslaskelman toteutuminen.....	38
Investointien toteutuminen	38
Rahoitusosan toteutuminen.....	39
Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen	48
Toteutumat palvelukeskuksittain	52
Kaupunginhallitus	52
Hallintokeskus	53
Perusturvakeskus.....	59
Kasvatus- ja opetuskeskus.....	78
Vapaa-aikakeskus	97
Tekninen keskus	110
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	128
Tuloslaskelma	130
Tase.....	131
Rahoituslaskelma.....	133
Konsernilaskelmat	134
Liitetiedot	138
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	152

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Monet muistavat vuoden 2015 niin valtakunnallisesti kuin myös paikallisesti monien yhteistoimintaneuvottelujen vuotena. Valtakunnallisesti henkilöstön vähennystarpeet kohdistuivat kymmeniin tuhansiin ihmisiin ja Nokiallakin satoihin ihmisiin. Pitkään jatkunut huono taloudellinen tilanne on johtanut hyvin korkeaan työttömyyteen, erityisesti omalla alueellamme. Vuoden 2015 keskimääräinen työttömyys on Nokialla 14,0 % (14,2 % v. 2014). Kaupunkiseutumme suurin työttömyys on Tampereella, keskimäärin 17,7 % vuonna 2015 (17,8 %).

Kaupunki on lisännyt tilanteessa omia kuntoutus- ja aktivointitoimiaan työttömille. Kiitos aktiivisten toimien, kaupungin kustannusosuus kansaneläkelaitokselle työmarkkinatukikustannuksista säilyi vuoden 2014 tasolla, vaikka kuntien maksuvelvoitteet laajentuivat myös säädösten muutosten johdosta. Tosiasiallinen työttömyys Nokialla olisi ollut ilman kaupungin tukitoimia noin 2,5 % -yksikköä korkeampi.

Edellä oleva kuvaus vuoden 2015 tilanteesta on valitettavan tosi. Samalla on kuitenkin syytä muistuttaa, että Nokialla on edelleen maailmanluokan teollista osaamista, suuria työnantajia, menestyviä yrityksiä ja toimintaansa laajentavia yrityksiä. Lisäksi on suuri määrä mikroyrityksiä ja PK -yrityksiä, jotka eivät juuri pääse otsikkoihin, mutta tekevät varmaa, hyvää työtä. Näistä kaikista yrityksistä meidän on syytä olla ylpeitä, ja luottaa menestyvään tulevaisuuteen.

Nokialla työpaikkaomavaraisuus on suurten kaupunkiseutujen kehyskunnista yksi korkeimpia (v. 2014 77,9 %). Vuoden 2015 asukasmäärän kasvu saavutti pitkäaikaisen totutun tason ollen lähes 1 % asukasluvusta. Tulevaa asukasluvun kasvua ohjataan maankäytön suunnittelulla. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman 2040. Rakennesuunnitelman mukaan erityisesti keskustan alueen tiivistäminen ja Harjuniityn alueen laajentaminen ovat rakentamisen pääkohteita tulevaisuudessa.

Kaupungin keskustankehittämisen arkkitehtikilpailussa saatiin neljä erilaista havainnemallia tulevaa yksityiskohtaisempaa jatkosuunnittelua varten. Keskustan alueelle arvioidaan lisärakentamisella saatavan asunnot yli 5 000 uudelle ihmisille. Harjuniityn asemakaava-alueen laajennus hyväksyttiin kertomusvuonna. Kaavoituksella muodostui alueelle tontteja yhteensä 439, joista pääosa on erillispientaloille. Kunnallistekniikan rakentaminen osalle tätä aluetta alkaa vuoden 2016 aikana.

3kulman yritysalueen suunnittelu ja liiketoimintamallien kehittäminen on edistynyt rohkaisevasti. Alueelle on syntynyt realistisia odotuksia merkittävän bio- ja kiertotalouden sekä cleantech yritystoiminnan keskittymän synnystä. Nokian kaupungin päättäjät ovat olleet hyvin yksimielisiä yhteisestä tahtotilasta: kaupunkiin halutaan uusia yrityksiä ja työpaikkoja jo toimivien rinnalle.

Kaupungin taloudellinen asema on ollut haasteellinen. Tilinpäätös painui toisen kerran peräkkäin alijäämäiseksi. Syvää alijäämää selittää tälläkin kertaa lisävarauksen tekeminen Häpesuon puhdistamiseen. On kuitenkin todettava, että ilman tätä varaustakin tilinpäätös olisi ollut alijäämäinen noin 2,5 milj. euroa. Kertomusvuoden aikana käynnistetty toiminnan tehostamisohjelma ja sen toteutuminen on tärkeää, koska julkiseen talouteen ei ole ennustettavissa nopeaa tilanteen parantumista. Kaupungin toiminnan tehostaminen etenee henkilöstön vähentämisen osalta pääosin luonnollista poistumaa hyödyntämällä. Valitettavia irtisanomisia toteutui 8 henkilöllä.

Kaupungin talouden kiristyminen selittyy pääosin verorahoituksen pysymisellä pitkäaikaisesti lähes paikallaan ja lisäksi toimintatuottojen merkittävästä vähenemisestä, erityisesti maanmyynnin ja maankäyttökorvausten määrän laskiessa aikaisemmalta lähivuosien tasolta. Toimintakulut kokonaisuudessaan olivat edellisen vuoden tasolla. Ti-

linpääöksessä saavutettu 8 miljoonan euron vuosikate on kuitenkin aivan liian pieni huomioiden kaupungin investointitarpeet. Alhainen vuosikate johtaa alijäämäisen tilinpäätöksen lisäksi myös kaupungin lisävelkaantumiseen.

Vuoden 2016 alusta toteutetulla organisaatio- ja johtamisjärjestelmän muutoksella pyritään vastaamaan yhä paremmin toimintaympäristön paineeseen sekä asukkaiden ja asiakkaiden palvelutarpeisiin. Rakenteiden uudistamisessa on siirrytty laajempiin kokonaisuuksiin. Kaikkien palvelualueiden tehtävänä on elinvoimaisuuden ja kaupungin vetovoiman edistäminen. Erityinen rooli tässä työssä on uudella kaupunkikehitys -palvelualueella.

Kiitän kaupungin luottamushenkilöitä ja henkilöstöä vuoden 2015 palvelusta ja sitoutumisesta paikallisten hyvinvoinnin edistämiseen. Kiitän myös kaupungin asukkaita ja kaikkia sidosryhmiä yhteisömme rakentamisesta. Toivon kaikille voimia jatkaa yhteisestä kehittämistyötä kaupunkilaisten palvelemiseksi.

Eero Väätäinen
kaupunginjohtaja

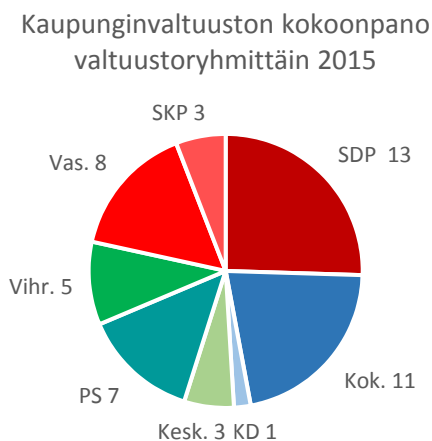
TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 51 jäsentä. Vuonna 2015 kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi Jari Haapaniemi (Kok.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Marko Asell (SDP) ja toisena varapuheenjohtajana Leo Lähde (Vihr.). SDP ja Kokoomus olivat kaupunginvaltuuston suurimmat puolueet. Valtuustoryhmien voimasuhteissa ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kaupunginvaltuusto valitsi 26.1.2015 kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015-2016. Kaupunginhallitukseen kuului 9 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimi Arja Laitinen (SDP). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Piila Paalanen (Kok.) ja toisena varapuheenjohtajana Mika Laakso (PS).

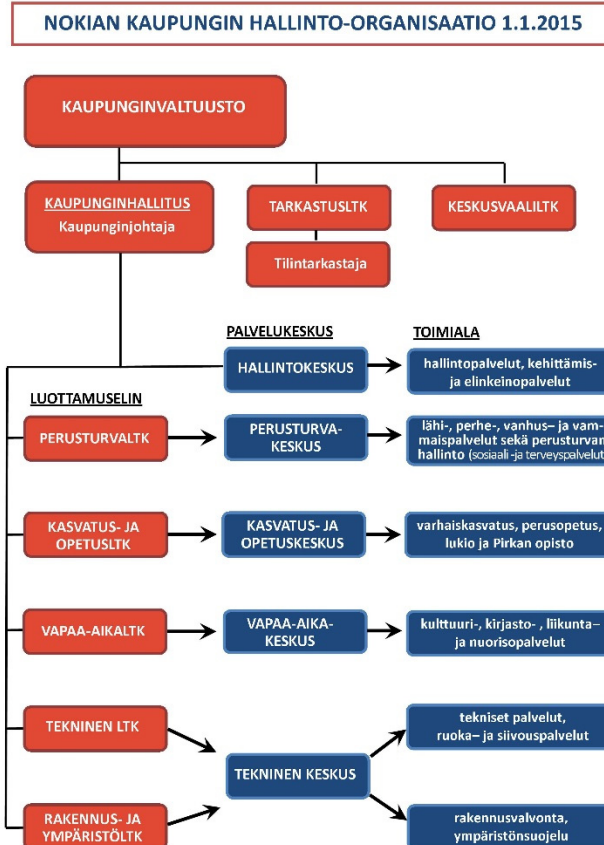
Kaupunginvaltuusto päätti 8.12.2014, että maankäyttöä ja kaavoituksen valmistelua koskevia asioita varten perustetaan kaupunginhallituksen jaosto. Kaupunginhallitus asetti 2.2.2015 toimikaudelleen kaavoitusjaoston, joka kokoontui ensimmäisen kerran 11.3.2015.

Kaupunginhallituksen muut jäsenet olivat

Alanne Esa (SDP)
Hernesniemi Herkku (SKP) 1.1.-11.10.2015
Kork Jarmo (Kok.)
Lehtonen Anneli (Vas.)
Matikka Johanna (Kok.)
Nurminen Raija (SDP)
Salonen Eero (SKP) 11.10.-31.12.2015

Lautakunnat

Nokian kaupungissa toimi viisi lautakuntaa, kasvatus- ja opetuslautakunta, perusturvalautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta, tekninen lautakunta ja vapaa-aikalautakunta. Niiden tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lisäksi kaupungissa toimii lakisäätiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

Kaupunginvaltuutetut vuonna 2015

Alanne Esa	suunnittelija	SDP	Lappalainen Pirkka	asianajaja/varatuomari	Kok.
Arpiainen Auli	terveydenhoitaja, osastonhoitaja	Kok.	Lehmussaari Nea	opiskelija	Kok.
Asell Marko	liikuntapaikan hoitaja	SDP	Lehto Roope	yhteyspäällikkö	SDP
Flink Kai	paperikoneenhoitaja	Vas.	Lehtonen Anneli	lehtori, eläkeläinen	Vas.
Forssén Anita	perushoitaja	Vihr.	Luukko Tarja	FM, opettaja	KD
Haapala Matti	eläkeläinen	Vas.	Lähde Leo	lehtori, eläkeläinen	Vihr.
Haapaniemi Jari	lukkoseppä, yrittäjä	Kok.	Makkonen Janne	pääluottamusmies	SDP
Harju Hannu	supervisor	Vihr.	Marjamaa Pia	insinööri	PS
Heinonen Kalevi	moottoriasentaja	SDP	Martikkala Esa	ins., toimitusjohtaja	Kok.
Hernesniemi Herkku	pääluottamusmies, eläk. 1.1.-11.10.2015	SKP	Matikka Johanna	KTM, toimitusjohtaja	Kok.
Hiltunen Raisa	työterveyshoitaja	SDP	Nenonen Tuomo	sosiaalineuvos	SDP
Hyyti Kristiina	eläkeläinen	Vas.	Nevala Sisko	varhaiskasvatuksen aluejohtaja	SDP
Hänninen Jouni	suunnittelupäällikkö	SDP	Nurminen Raija	terveydenhoitaja	SDP
Isokangas Tuomo	sairaanhoitaja, artesaani puuseppä	PS	Ojala Reino	työnjohtaja, eläkeläinen	SDP
Jaakkola Jouko	FL, tutkija	SDP	Paalanen Piila	FM, opettaja	Kok.
Jokinen Tuula	emäntä	Kesk.	Palomäki Tuula	sairauskassan johtaja 9.11.2015 -	SKP
Kallio Leena	opettaja	PS	Pulakka Esko	maanviljelijä, insinööri	Kesk.
Kallio Seppo	kunnallisneuvos	Vas.	Pulakka Jukka	ent. yrittäjä	PS
Keränen Taina	oikeus-tradenomi	Vas.	Pulakka Miika	tuotantovastaava	Vihr.
Keränen Toivo	työsuojelusihteeri, eläkeläinen	Vas.	Rautalin Tommi	yrittäjä	Kok.
Kilpikari Päivi	varatuomari	Kok.	Salonen Eero	maalari, eläkeläinen	SKP
Kork Jarmo	Master of Technology	Kok.	Schadrin Pauli	asentaja	SKP
Laakso Mika	rakennusmies	PS	Sissala Maija	taksinkuljettaja, refleksologi	PS
Laitinen Arja	sairaanhoitaja, palvelujohtaja	SDP	Siuvo Janne	agrologi, insinööri	Kesk.
Lamminsivu Kimmo	renkaantestiasentaja	Vas.	Toivainen Juha	autonkuljettaja, opiskelija	PS
			Tomminen Antti	opettaja	Vihr.
			Väre Mikko	HM	Kok.

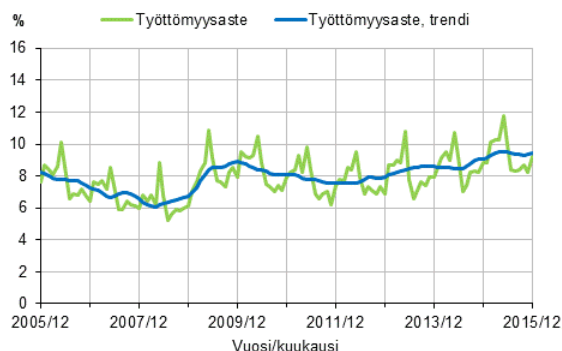
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talouden haasteet jatkuvat. Ennuste vuoden 2015 bruttokansantuotteen kasvuksi on vain 0,2 - 0,4 %. Ennustehorisontin aikana Suomen talouskasvu jää kilpailijamaita hitaammaksi ja työttömyysaste korkeaksi. Monien Suomelle tärkeiden kauppakumppaneiden taloudet kasvavat varsin nopeaa vauhtia. Kuitenkin kokonaisuudessaan maailmankaupan kasvun uskotaan jäävän vaisuksi vuosina 2016 - 2017. Suomen osalta vuoden 2016 kasvuksi ennustetaan 1,2 % kasvun taustalla ollessa pitkälti yksityisten investointien suotuisa kehitys.

Vuoden 2015 työttömyysasteeksi ennustetaan 9,4 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut nopeasti jo noin 115 000 henkeen ja rakennetyöttömien määrä on ylittänyt 200 000 hengen rajan. Työmarkkinoiden tilanteen ei uskota merkittävästi parantuvan vuosina 2016 - 2017. Taloudellisen aktiviteetin virkoaminen on vaatimatonta, eikä vaikuta olennaisesti työmarkkinoiden tilanteeseen. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmia pidetään edelleen suurina.

Työttömyysaste ja työttömyysasteen trendi 2005/12–2015/12, 15–74-vuotiaat

Lähde: Tilastokeskus

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan ansiotason nousu vuonna 2015 oli + 1,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan ansiot nousevat vuonna 2016 1,2 % ja kuluttajahinnat 0,9 %. Ostovoiman arvioidaan lisääntyvän 0,9 % vuonna 2016, mutta heikentyvän 2017.

Euroopan komission ennusteen mukaan Suomen koko talouden yksikkötyökustannusten kasvu hidastuu tulevina vuosina. Maltillisista palkkaratkaisuista johtuen Suomen kustannuskilpailukyky vahvistuu hieman suhteessa muuhun euroalueeseen.

Inflaatio

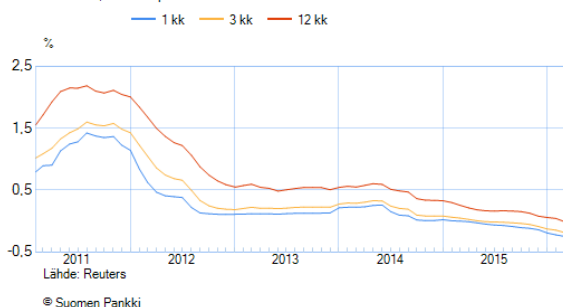

Lähde: Kuluttajahintaindeksi, Tilastokeskus

Euroalueen rahapolitiikka on viritetty luomaan taloudellista kasvua. Lyhyet korot ovat ennätysalhaalla ja vielä vuosina 2016 - 2017 kolmen kuukauden euriborkoron ennustetaan pysyvän lievästi negatiivisena. Kymmenen vuoden korkotason uskotaan myös pysyvän alhaisena, 1 % vuonna 2016 ja 1,5 % vuonna 2017.

Euriborkorot kuukausittain

Keskiaarvo, todelliset päivät / 360

Lähde: Reuters
© Suomen Pankki

Suomeen saapui vuonna 2015 noin 35 000 turvapaikanhakijaa, vuodelle 2016 heitä arvioidaan olevan 15 000 henkilöä. Valtion täydentävään talousarvioesitykseen on turvapaikanhakijoiden kasvaneen määrän johdosta tehty 450 miljoonan euron lisäys. Noin kolmanneksen hakijoista arvioidaan saavan myönteisen turvapaikkapäätöksen. Onnistuneen kotoutuksen myötä nämä henkilöt

lisäävät työn tarjontaa tulevina vuosina. Pidemmällä aikavälillä tämä hidastaa työikäisen väestön supistumista Suomessa.

Kuntaliiton mukaan kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 tilikauden tulos pysyi edellisvuosien tasolla, kun tiedoista oikaistaan kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisen vaikutus. Manner-Suomen kuntien lainakanta kasvoi 15,2 miljardiin euroon, mikä tarkoittaa 2 793 euroa asukasta kohden (2 697 euroa vuonna 2014). Kuntatalouden kokonaiskuva näyttää kohtuulliselta, mutta kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuria. Kolmannes kunnista teki vuonna 2015 negatiivisen tuloksen.

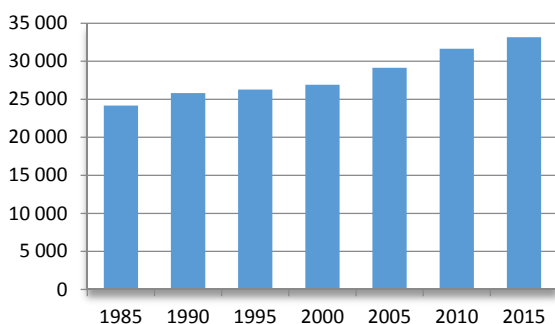
Oman alueen kehitys

Väestö

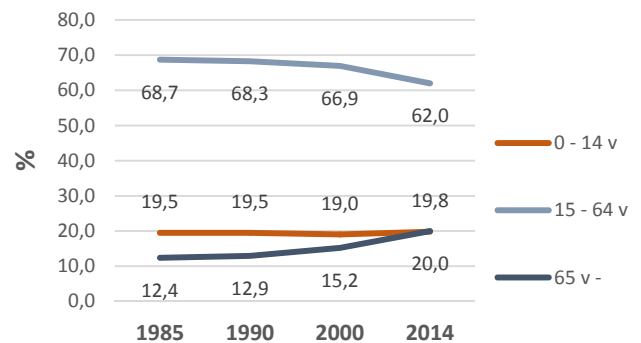
Nokian kaupungissa oli 33 162 asukasta vuoden 2015 lopussa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 315 asukasta, 0,96 %.

Asukkaista 0-14 vuotiaiden osuus on pysynyt lähes ennallaan noin 20 %:issa. 30 vuoden aikana yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut 12 %:sta 20 %:iin ja vastaavasti 15 - 64-vuotiaiden osuus laskenut 62 %:iin.

Nokian asukasluku v. 1985-2015

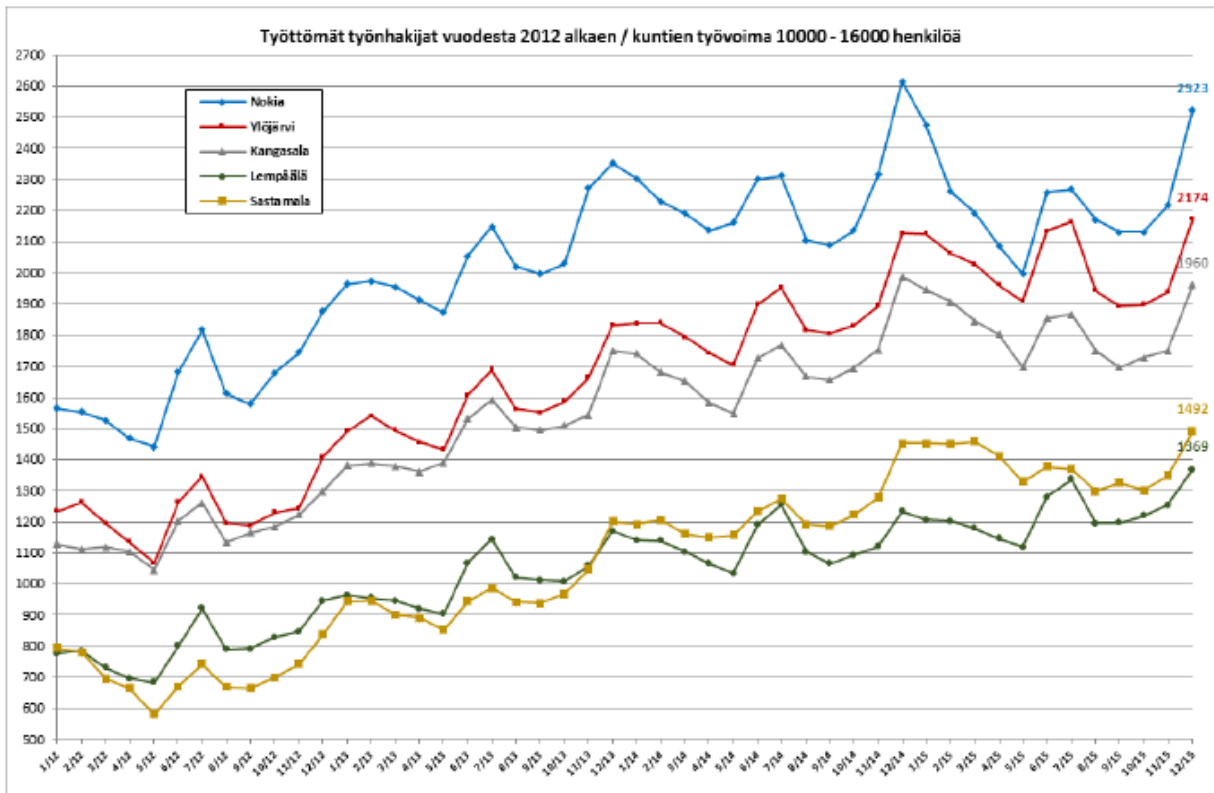
Nokian väestön ikärakenne 1985-2014

Työ

Työttömien määrä Nokialla joulukuun lopussa 2015 oli 92 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, yhteensä 2 523 henkilöä. Marraskuuhun 2015 verrattuna työttömyys kuitenkin kasvoi joulukuussa kausiluontoisesti 305 henkilöllä. Vuoden lopussa työttömien osuus työvoimasta oli 15,9 %, kun se vuoden 2014 joulukuussa oli 16,5 %. Rakennetyöttömien määrä kasvoi 52:lla vuoden aikana 1 360:een ja pitkäaikaistyöttömien määrä väheni 70:llä 678:aan. Vuoden 2015 työttömyysaste oli 14,0 %.

Työpaikkojen määrän Nokialla arvioidaan pysyneen ennallaan noin 11 000:ssa. Avoimia työpaikkoja joulukuun 2015 lopussa oli 112, lisäystä vuoden 2014 joulukuun määrään 47.

Asuminen

Asuntojen yhteismäärä vuoden 2014 lopussa Nokialla oli 14 790 kappaletta. Vuoden 2015 aikana uusia asuntoja valmistui 169 kappaletta. Uusiin rakennuksiin valmistui 157 asuntoa, joista pientaloihin 70, rivi- ja ketjutaloihin 54 kappaletta ja

asuinkerrostaloihin 33. Lisärakentamisen myötä asuntoja pientaloihin valmistui 12 kappaletta. Rakennuslupia vuoden aikana myönnettiin 152 asunnolle seuraavasti: uusiin rakennuksiin 142 asuntoa ja lisärakentamisella pientaloihin 9 asuntoa.

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

Toimintatuottoja kertyi vuonna 2015 yhteensä 25,2 miljoonaa euroa, mikä on 2,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2014. Vähennyksestä 1,5 miljoonaa euroa aiheutuu tontinmyyntitulojen ja maankäyttömaksujen alenemisesta. Vuoden 2014 vertailuluvussa on mukana vesilaitoksen tuotot neljän ensimmäisen kuukauden osalta, ja tämän yhtiöittämisen vaikutus toimintatuottojen pienenemisessä on noin 1,9 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi 124,6 miljoonaa euroa, mikä on 1,6 miljoonaa euroa ja 1,3 % edellistä vuotta enemmän. Vuodelle 2015 ei tehty muutoksia tuloveroprosenttiin tai kiinteistöveroihin. Kunnallisveroa kertyi 1,2 miljoonaa enemmän kuin vuonna 2014 ja kiinteistöveroa kertyi noin 50 000 euroa vähemmän. Osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi noin 0,5 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien määrä kasvoi edellisestä vuodesta noin 0,6 miljoonaa euroa ollen 40,1 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia on leikattu, mutta samaan aikaan Nokian kaupungin verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus ja opetus- ja kulttuuritoimen osuus ovat kasvaneet.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Alkuperäisen talousarvion mukainen tilikauden tulostavoite oli 0,5 miljoonan ylijäämä. Vuoden aikana valtuusto myönsi lisämääräraha erikoissairaanhoidon palveluostoihin 3,2 miljoonan euroa, terveyskeskuksen sisäilmakorjauksiin 0,2 miljoonaa euroa ja Kankaantaan päiväkodin purkuun 0,2 miljoonaa euroa. Yhteensä lisämäärärahat olivat 3,6 miljoonaa euroa, joiden jälkeen tilikaudelle ennakoitiin alijäämää - 3,1 miljoonan euroa.

Toimintatuotot jäivät 3,0 miljoonaa euroa tavoitteesta johtuen pääasiassa tontinmyyntitulojen ja maankäyttömaksujen jäämisestä erittäin alhaiselle tasolle.

Toteutunut tulos oli - 7,7 miljoonaa euroa, josta 5,2 miljoonaa euroa selittää Häpesuon puhdistamisen laajeneminen. Puhdistettava alue on laajentunut ja syventynyt alkuperäisestä arviosta ja sitä varten tehtiin uusi pakollinen varaus. Kaikkiaan Häpesuon puhdistaminen on heikentänyt kaupungin tulosta vuosina 2012-2015 noin 21,5 miljoonaa euroa. Ilman tätä pakollista varausta tulos olisi ollut - 2,5 miljoonaa euroa vuonna 2015.

Kesällä 2015 aloitettu tehostamisohjelma ehti vaikuttaa positiivisesti toimintamenoihin. Henkilöstökulut olivat 2,5 miljoonaa euroa talousarviota alemmat. Aineissa ja tarvikkeissa säästö oli 1,0 miljoonaa euroa ja muissa kuluissa 1,3 miljoonaa euroa. Kaiken kaikkiaan toimintakulut jäivät 0,6 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienemmiksi ja 3,6 miljoonaa euroa lisämäärärahalla korotettua talousarviota pienemmiksi.

Eri palvelukeskukset pysyivät kokonaisuudessaan sitovissa taloudellisissa tavoitteissaan.

Muutokset kaupungin toiminnassa

Harjuniityn koulun uudisrakennus valmistui vuoden aikana ja koulu aloitti toimintansa 1.8.2015. Syksyllä koulussa oli oppilaita n. 350. Vaikeavammaisten koulu, Rajasalmen koulu, aloitti 1.1.2015 Pitkäniemen alueella. Oppilaita kouluun tulee eri puolilta Suomea.

Varhaiskasvatuksessa keskitettiin 1.8.2015 alkaen koko vuorohoito Puropuiston päiväkotiin. Samaa aikaa varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön palveluseteli.

Perusturvapalveluissa ensiavun yöpäivystys siirtyi Acutaan 5.1.2015. Terveyskeskuksessa ilmenneiden sisäilmaan liittyvien oireiden johdosta kiinteistössä tehtiin sisäilmatutkimuksia kesällä 2015. Kuntotutkimuksen tulosten perusteella todettiin lokakuussa 2015, että rakennuksessa on tehtävä

merkittäviä korjauksia, joiden vuoksi toimintoja on siirrettävä väliaikaisesti muihin tiloihin. Marraskuussa 2015 neuvolatoiminta siirtyi väistötiloihin Harjuniityn koululle ja ensiavun, erikoislääkäripoliklinikan, FimLab laboratorion sekä osastojen väistötilojen tilasuunnittelu käynnistyi ja varsinai-

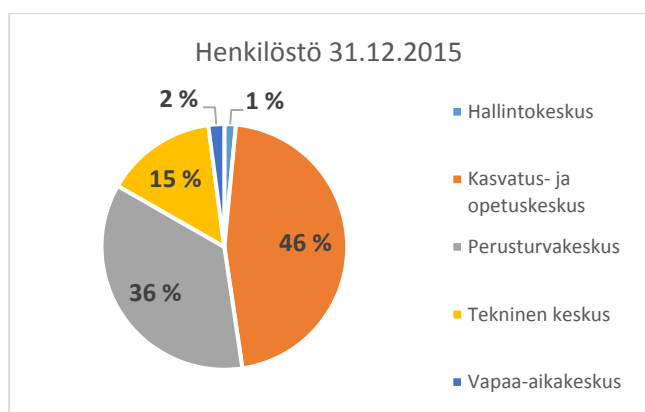
set muutot toteutuivat 2016 puolella. Tehdyn arvon mukaan väistötiloja tarvitaan koko 2016 vuoden ajan. Tutkimuksia jatketaan edelleen kiinteistön muiden osien osalta.

Henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2015 oli 2 057 henkilöä (vertailuna 31.12.2014 2 064 henkilöä). Vakinaisen henkilöstön osuus oli 81,4 % ja määräaikaisten 18,6 %. Osa-aikaisia henkilöstöstä oli 7,5 %.

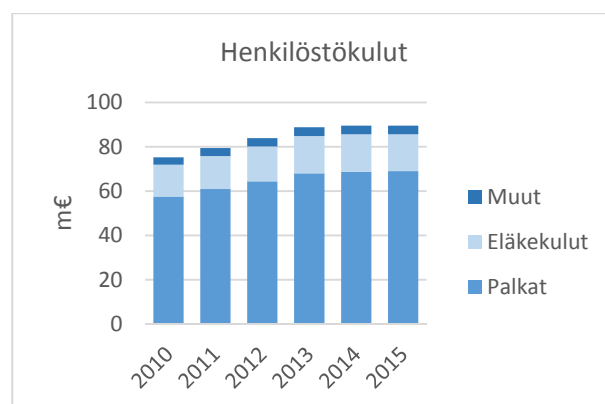
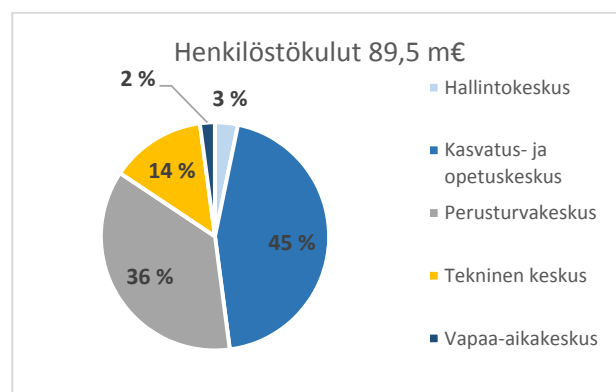
Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä laski 7 henkilöllä. Kesällä aloitetun tehostamisohjelman tavoitteena on vähentää henkilötövuosien määrää 75:llä vuoden 2017 loppuun mennessä. Henkilöstömäärän lasku toteutetaan pääosin siten, että esimerkiksi eläköitymisen vuoksi vapaaksi jääneitä tehtäviä ei täytetä. Pääosa vähennyksistä kohdistuu hallinnon tehtäviin.

Henkilötövuosien määrä väheni 10:llä.

Henkilöstölle maksettiin palkkoja 69 miljoonaa euroa, mikä on noin 200 000 euroa edellisvuotta enemmän. Henkilösivukuluja maksettiin 20,6 miljoonaa euroa, mikä on noin 200 000 euroa edellisvuotta vähemmän. Henkilöstökulut kaikkiaan olivat siis samalla tasolla kuin vuonna 2014.

Erillinen Henkilöstöraportti 2015 esittelee tarkemmat tiedot henkilöstöstä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kaupungin tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja palvelujen järjestäminen heille. Nokian kaupungin strategia 'Hyvinvoiva Nokia' tulee päivitettäväksi viimeistään valtuustokauden vaihtuessa. On keskeistä onnistua valinnoissa ja suunnitelmissa ja pystyä toteuttamaan palvelutuotantoa laadukkaasti ja taloudellisesti.

Taloudellisen tilanteen kannalta on keskeistä miten koko Suomen tilanne ja työllisyystilanne Nokialla kehittyvät. Valtionosuuksien muutokset ja sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä koskevat ratkaisut vaikuttavat kaupungin palvelutarjontaan ja palvelukykyyn. Kesällä 2015 aloitettu tehostamisohjelma pyrkii osaltaan parantamaan Nokian kaupungin toimintakykyä.

Vuoden 2015 aikana kaupunkiorganisaatiossa tehtiin riskikartoitus, jossa merkittävimmät riskit kartoitettiin, arvioitiin niiden dynamiikkaa ja toimenpiteitä tilanteen hallitsemiseksi. Häiriöitä palvelutuotannossa pyritään kaikin keinoin ehkäisemään. Yhteiskunnan ydintoimintoihin kuten energianjakeluun ja tietojärjestelmiin kohdistuvat häiriöt voivat vaikuttaa merkittävästi palvelujen saatavuuteen.

Korkotason mahdollisella nousulla on rajoitettu vaikutus kaupungin tämän hetkiseen lainaantamiseen, sillä noin 90 % siitä on suojattu. Tulevat investoinnit kuitenkin lisäävät velkamäärää vielä muutaman vuoden ajan.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin velkamäärä kääntyi kasvuun vuonna 2015 ja jatkaa kasvuaan myös vuonna 2016. Investoinnit kuten Harjuniityn koulu ja liikuntahalli ja pääkirjasto, 3Kulman alue sekä Häpesuon aiheuttamat kulut nostavat velkamäärää vuosina 2015-2017. Korkomarkkinoilla korkojen aleneminen on kuitenkin johtanut siihen, että korkokulut euromääräisesti ovat alentuneet kasvaneesta lainamäärästä huolimatta.

Vuoden 2016 talousarvio on laadittu siten, että tavoitteena on päästä positiiviseen tulokseen. Vuosien 2017-2018 taloussuunnitelman tavoitteena on parantaa vuosikatetta, jotta investoinneista kasvava osa kyettäisiin rahoittamaan tulo-rahoituksella.

Vuosien 2014-2015 tappiollisten tilikausien jälkeen on tärkeää jatkaa tehostamisohjelmaa, jotta taseen ylijäämät vahvistuvat ja palvelutuotannon vaatimat investoinnit ovat mahdollisia ilman hallitsematonta velkaantumista. Vuoden 2016 alussa voimaan tullut organisaatiouudistus tavoittelee osaltaan hyvää palvelutuotantoa ja toimintakykyä.

Ympäristötekijät

Nokian kaupunkiorganisaatiossa kestävän kehityksen tavoite näkyy niin pienissä kuin suuremmissakin teoissa. Pyrkimys energian säästöön ja kierrätykseen ovat osa arkipäivän työntekoa. Tämä kertoo vuonna 2015 laadittu Nokian kaupungin kestävän kehityksen ohjelmatyön lähtötilanneselvitys. Rakentamista koskevissa suunniteluohjeissa vaaditaan energiatehokkuuden huomioimista sekä elinkaaritarkastelua. Myös hankintoja kilpailutettaessa tarkastellaan ekologisuutta sekä tuotteiden elinkaarta.

Nokian kaupunki on aktiivisesti edistänyt Kolmenkulman yritysalueen kehittymistä huomattavaksi bio- ja kiertotalouden yritys ympäristöksi. Eco3-hanke kokoaa bio- ja kiertotalouden yrityksiä tavoitteena uusien liiketoimintojen ja innovaatioiden kehittäminen sekä uusien tuotteiden ja palveluiden luominen sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Pirkanmaan liitto on asettanut Eco3-alueen Pirkanmaan bio- ja kiertotalouden

kärkihankkeeksi. Alueen kehittämisessä kansainvälisellä yhteistyöllä on myös merkittävä osa. Eriytyisenä tavoitteena on luoda alueesta vientiin tähtäävien teknologiayritysten demonstraatio-alue sekä saada ulkomaisia cleantech ja bio- ja kiertotalouden yritys investointeja Eco3-alueelle.

Myös Nokian Vesi Oy on aktiivisesti mukana Kolmenkulman yritysalueen kehittämisessä. Uusi jätevedenpuhdistamo merkitsee noin 30 miljoonan euron investointia ympäristöystävälliseen teknologiaan.

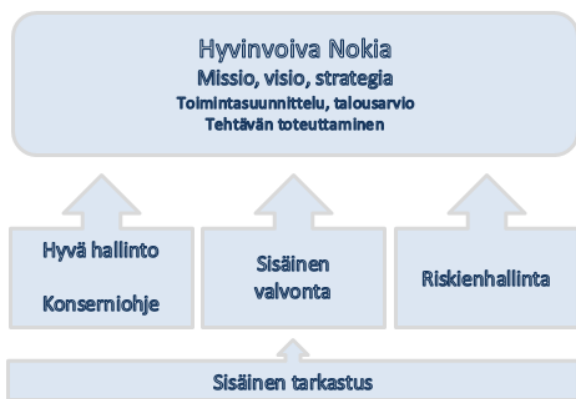
Häpesuon entisen kaatopaikan puhdistaminen jatkuu vuonna 2016 ja taseen pakollisiin varauksiin sisältyy vuoden 2015 lopussa 6,4 miljoonaa euroa puhdistusvastuuta. Siitä työn laajentamisesta aiheutuvaa uutta vastuuta on 5,2 miljoonaa euroa, vuoden aikana puhdistustyöhön käytettiin aiemmin tehtyjä varauksia 14,2 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan kaatopaikan puhdistaminen maksaa 21,5 m€ tämän hetkisen tiedon mukaan.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta vuonna 2015

Kuntalain (2015) 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi kuntalain mukaan valtuuston tulee hyväksyä hallintosääntö, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 7.12.2015 (§ 98) vahvistettiin ohjeistus ”Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Nokian kaupunkikonsernissa” sekä uudistettiin hallintosääntö vastaamaan organisaatiota 1.1.2016 alkaen.

Hallintosäännön mukaan johtavat viranhaltijat (kaupunginjohtaja, palvelualueiden johtajat, tulosalueiden johtajat ja muut esimiehet) vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon

osta ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan. Viranhaltijat raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastaavalle toimielimelle.

Valvonnan tavoitteena on:

1. Edistää kaupungin toimintojen säännönmukaisuutta, taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä parantaa palvelujen ja muiden tuotteiden laatua
2. Turvata menetyksiltä, jotka aiheutuvat väärinkäytöstä, vahingosta, huonosta hoidosta, virheistä ja laiminlyönneistä sekä muista epäjohtonmukaisuuksista
3. Varmistaa säädösten ja määräysten noudattaminen ja ohjauksen vaikuttavuus
4. Kehittää ja ylläpitää luotettavia tietoja taloudesta ja hallinnosta sekä esittää ne määräaikaissa raporteissa
5. Tietoihin pääsyn rajoittaminen valtuutetuille henkilöille, jotka ovat vastuuvollisia niiden hallussapidosta ja käytöstä
6. Avainvelvollisuuksien ja -tehtävien varmistaminen jakamalla ne eri henkilöiden kesken ja määrittelemällä tarvittavat sijaisuudet
7. Tehostaa menestymisen mahdollisuuksia.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja ra-

portointivelvoitteina, ohjeina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, käyttöoikeuksina, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Sisäisen valvonnan toteutumista seurataan valvontapäiväkirjoilla, joita vastuuhenkilöt täyttävät

ja palauttavat sisäiselle tarkastukselle aina kulu-
van vuoden loppuun mennessä. Tulosalueittain
seurataan mm. seuraavia asioita:

- Hankinnat on tehty hankintalain ja hankinta-
ohjeiden mukaisesti ja toimivaltasäännöksiä
noudattaen
- Päätöksenteko ja asioiden valmistelu on ta-
pahtunut kuntalain sekä johto-, hallinto- ja
toimintasääntöjen mukaisesti ja toimivallan
puutteissa
- Henkilöstön työhönotto ja palkkaus on ta-
pahtunut toimivallan puitteissa, ja palkan-
maksu on tapahtunut virheettömästi ja oi-
keille henkilöille
- Raha- ja maksuliikenne sekä kirjanpito ta-
pahtuvat ohjeistuksen ja muiden säännösten
mukaisesti
- Virka- ja työtehtäviin liittyvä matkustaminen,
puhelimikäyttö ja edustaminen noudatta-
vat sopimuksia, normeja ja ohjeita
- Sopimukset ja avustukset on tehty ohjeistuk-
sien mukaan
- Projektitoimintaa toteutetaan ohjeistuksen
mukaisesti ja projektien tuloksellisuutta val-
votaan

Kaikilta tulosalueilta valvontapäiväkirjat palautui-
vat määräaikaan mennessä, ja ne olivat asianmu-
kaisesti täytettyjä. Valvonnalla ja pistokokeilla oli
seurattu mm. seuraavia asioita: suojavarustuksen
ja suojainten käyttö, matkalaskujen oikeellisuus,
ostolaskukierron ajantasaisuus, urakoitten kilpai-
luttaminen Hilma:ssa, viranhaltijapäätösten oi-

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen ta-
voitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoa-
malla objektiivisen, riippumattoman ja järjestel-
mällisen lähestymistavan organisaation kehittä-
miseen. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tar-
kastaa ja arvioida kaupungin sisäisen valvonnan ja
toiminnan tuloksellisuutta, arvioida ja varmentaa
kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan
asianmukaisuutta ja riittävyttä sekä arvioida ja
tarkastaa, ovatko sisäisen valvonnan menettelyt
toiminnan riskeihin nähden asianmukaiset.

Sisäinen tarkastus on aktiivista, systemaattista ja
julkista toimintaa ja tapahtuu toimivan johdon
alaisuudessa. Tarkastuksen kohde tietää olevansa

keellisuus ja tiedoksi siirtyminen toimielimelle ja
sopimusten noudattaminen.

Sisäisessä valvonnassa todettiin puutteita vuoden
2015 aikana kaupungin omistamien ja hallin-
noimien autojen käytön osalta. Kaupunginhallitus
käsittelee asiaa kokouksessaan 1.2.2016 ja ohjeisti
asiasta mm. seuraavaa:

”Kaikkien autojen ja koneiden ajoja tulee seurata
joko yksilöidyllä ajopäiväkirjalla/ sähköisellä ajon-
seurantajärjestelmällä. Niissä kaupungin hallitse-
missa/omistamissa autoissa ja koneissa, joissa on
sähköinen ajonseurantajärjestelmä, tulee tunnis-
tautuminen tehdä henkilökohtaisesti. Tunnistinta
tulee käyttää huolellisesti. Auton ollessa huol-
lossa tulee tunnistin poistaa.

Esimiesten tulee seurata uuden ohjeistuksen
käyttöönottoa säännöllisesti ajonhallintajärjestel-
män kautta. Jos ohjeita ei noudateta, tulee ohjei-
den noudattamatta jättämisiin puuttua välittö-
mästi. Esimiesten tulee varmistaa, että nämä oh-
jeet annetaan todistettavasti tiedoksi kaikille
niille työntekijöille, jotka käyttävät kaupungin ajo-
neuvoja ja/tai tekevät liikkuvaa työtä. Ohjetta
täydentävät työehtosopimusten mahdolliset tar-
kennukset kyseisessä asiassa”.

Ohjeistuksen lisäksi asianosaisia kuultiin ja osalle
järjestettiin myös kurinpidolliset kuulemiset.

tarkastuksen kohteena. Myös esimiesten on sään-
nöllisesti tehtävä sisäisiä tarkastuksia vastuualu-
eellaan ja raportoitava niistä kirjallisesti esimiehil-
leen ja tarvittaessa kaupunginjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toimikunta kokoontui vuo-
den 2015 aikana neljä kertaa. Sisäisen tarkastuk-
sen toimesta tarkastettiin seuraavat kokonaisuu-
det:

- Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myön-
täminen, linjaukset sekä pistokoetarkastus
- Palvelukeskusjohtajien viranhaltijapäätösten
linjanmukaisuus ja tallentaminen kuntatoi-
miston arkistoon
- Rakentamisen aikaisten vakuuksien ottami-
sen ja palauttamisen prosessi

- Tonttien luovutusehdot, linjaukset ja prosessi
- Maaseutuhallinnon toteutuminen Nokian näkökulmasta, toiminnan palvelut ja valvonta
- Kaupungin omistamien ja hallinnoimien autojen käyttö
- Kunnallisteknisen tulosalueen laskujen pisto-koetarkastus
- Hellewi - ohjelmiston tunnusten käyttö Pirkan Opistossa
- Lisätehtäviin liittyvät palkan osat

Edellisten lisäksi tarkastettiin korvaushoidon prosessia ja kuvattiin hankintaprosessit ylätasolla. Monilla alueilla annettiin suosituksia toiminnan kehittämiseksi.

Vuoden 2015 aikana sisäinen tarkastus on järjestetty kaupungin omana toimintana ja resurssina

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kaupungin strategisten, toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta on systemaattista ja jatkuvaa toimintaa, jonka avulla pyritään tunnistamaan toimintaan liittyviä riskejä ja menestymisen mahdollisuuksia.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla:

- Tunnistetaan ja kuvataan kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia
- Arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä
- Määritetään toimintatavat riskien kustannustehokkaaksi hallitsemiseksi tai hyödyntämiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi

Riski on mikä tahansa sisäinen tai ulkoinen uhka tai epävarmuus, joka voi estää tai vaarantaa toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista tai joiden vuoksi mahdollisuuksia jää hyödyntämättä.

Vuoden 2015 aikana laadittiin riskimatriisi, mikä pitää sisällään kaupungin toiminnan kannalta keskeiset riskit. Riskikartoituksen mukaan merkittävimmät riskit olivat työttömyyden lisääntyminen,

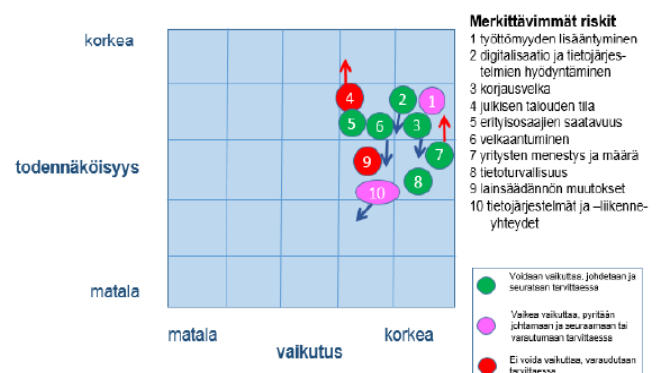
on ollut 1/3 henkilötyövuotta. Tarkastajan työaika on kohdentunut jo aiemmin tilinpäätöstekstissä mainittuihin, sisäisen tarkastuksen toimikunnan määrittelemiin kohteisiin, toimikunnan sihteerityöskentelyyn ja raportointiin kirjallisesti kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain.

Suoritettujen tarkastusten lopputulemana voidaan todeta, että tarkastetuissa prosesseissa on ollut ollut kehitettävää, mutta ei oleellisia puutteita. Sisäisen valvonnan voidaan todeta vuoden 2015 osalta toimineen valtaosaltaan moitteettomasti ja riittävällä tasolla, lukuun ottamatta edellä selvitettyä kaupungin autojen käyttöön liittyvää valvontaa.

Vuoden 2016 talousarviokokouksessa kaupunginvaltuusto päätti, että sisäinen tarkastus vuoden 2016 osalta hankitaan ostopalveluna.

digitalisaatio ja tietojärjestelmien hyödyntäminen, kiinteistöjen korjausvelka, julkisen talouden tila, erityisosaajien saatavuus, velkaantuminen, Nokian alueella olevien yritysten menestys ja määrä, tietoturvallisuus sekä tietojärjestelmiin ja tietoliikenneyhteyksiin liittyvät riskit sekä keskeiset lainsäädännön muutokset. Talousarvioon vuodelle 2016 kaikille edellä mainituille riskeille laadittiin toimenpidesuunnitelmat.

Riskimatriisi ja riskien dynaamisuus 2015

Vuoden 2016 aikana riskikartoitukset tehdään myös kaupungin tytäryhtiöissä.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	25 189	27 752
Valmistus omaan käyttöön	2 390	1 782
Toimintakulut	-184 658	-183 126
TOIMINTAKATE	-157 079	-153 593
Verotulot	124 582	122 940
Valtionosuudet	40 090	39 520
Korkotuotot	491	416
Muut rahoitustulot	1 115	736
Korkokulut	-1 098	-1 449
Muut rahoituskulut	-112	-57
VUOSIKATE	7 989	8 512
Poistot ja arvonalentumiset	-10 603	-10 972
Satunnaiset kulut	-5 200	-4 200
TILIKAUDEN TULOS	-7 814	-6 660
Tilinpäätössiirrot	67	647
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-7 747	-6 014

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,8	15,3
Vuosikate/Poistot, %	75	78
Vuosikate euroa/asukas	241	259
Asukasmäärä	33 162	32 848

Nokian kaupungin vuoden 2015 tilinpäätös osoittaa alijäämää -7,7 miljoonaa euroa. Tulosta heikentää satunnainen kulu -5,2 miljoonaa euroa, joka aiheutuu Häpesuon puhdistamisesta tehdystä pakollisesta varauksesta. Vuonna 2014 Häpeuson puhdistaminen aiheutti - 4,2 miljoonan

euron satunnaisen kulun. Ilman näitä eriä tulos vuonna 2015 olisi - 2,5 miljoonaa euroa ja vuonna

2014 - 1,8 miljoonaa euroa. Tulosheikennys johtuu toimintatuottojen alenemisesta vuonna 2015 pääasiassa maan myyntituloissa ja maankäyttökorvauksissa.

Toimintakulujen kasvu oli maltillinen 0,8 %, mutta toimintatuottojen heikkeneminen heikensi toimintakatteen - 157,0 miljoonaan euroon.

Vuosikate/Poistot suhdeluku oli 75 %. Kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, jos tunnusluvun arvo on 100 %. Tämä toteutuu vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä investointitasoa. Nokian kaupungin investoinnit ovat ylittäneet poistot vuositason keskimäärin 30-50 %:lla. Tulorahoitus ei riitä kattamaan vuosittaisia poistoja eikä siten investointeja.

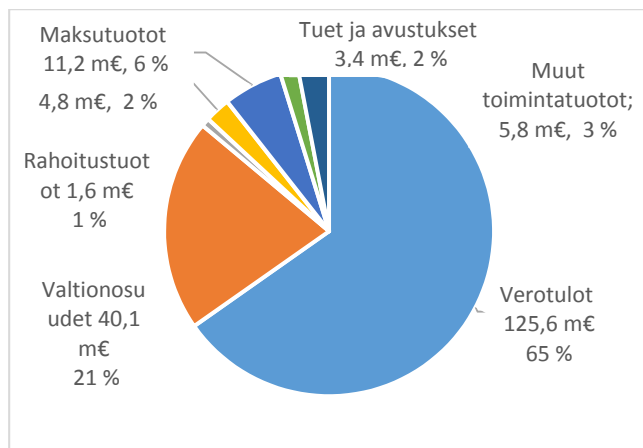
Tuotot

Kaikki tuotot vuonna 2015 olivat 192,5 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 0,7 %.

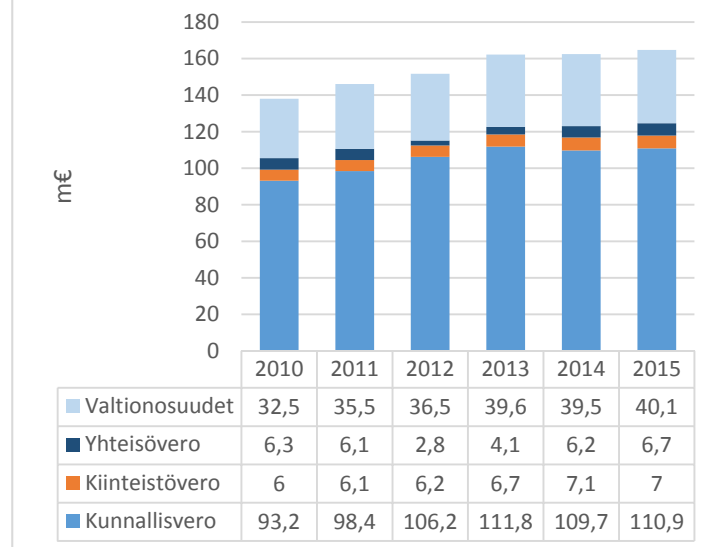
Toimintatuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna - 9,2 %. Laskun aiheutti vesilaitoksen yhtiöittäminen (toimintatuotoissa vesilaitoksen tuotot tammi-huhtikuu 2014) ja maanmyyntitulojen ja maankäyttömaksujen pieneneminen.

Verotulot nousivat 1,3 % ja valtionosuudet 1,4 %. Rahoitustuotot nousivat lisääntyneiden korkotuottojen (antolainaus) ja arvopapereiden myyntivoittojen ansiosta.

Tuotot 192,5 m€

Verorahoitus

Kulut

Kaikki kulut vuonna 2015 olivat 201,6 miljoonaa euroa, 0,9 % edellisvuotta korkeammat. Henkilöstökulut, palvelujen ostot ja vuokrat pysyivät edellisen vuoden tasolla.

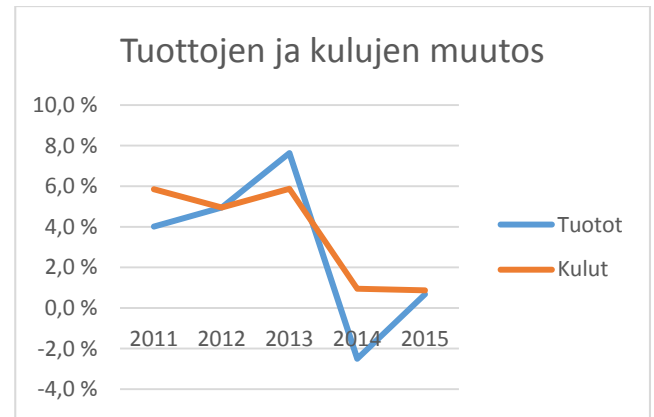
Palveluustoista merkittävin erä oli erikoissairaanhoidon ostot Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä 32 miljoonaa euroa.

Aineisiin ja tarvikkeisiin ja rahoituskuluihin meni vähemmän kuin edellisellä vuonna, avustuksia ja muita toimintakuluja taas maksettiin vuotta 2014 enemmän. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 1,7 miljoonaa euroa (1,5 miljoonaa euroa vuonna 2014).

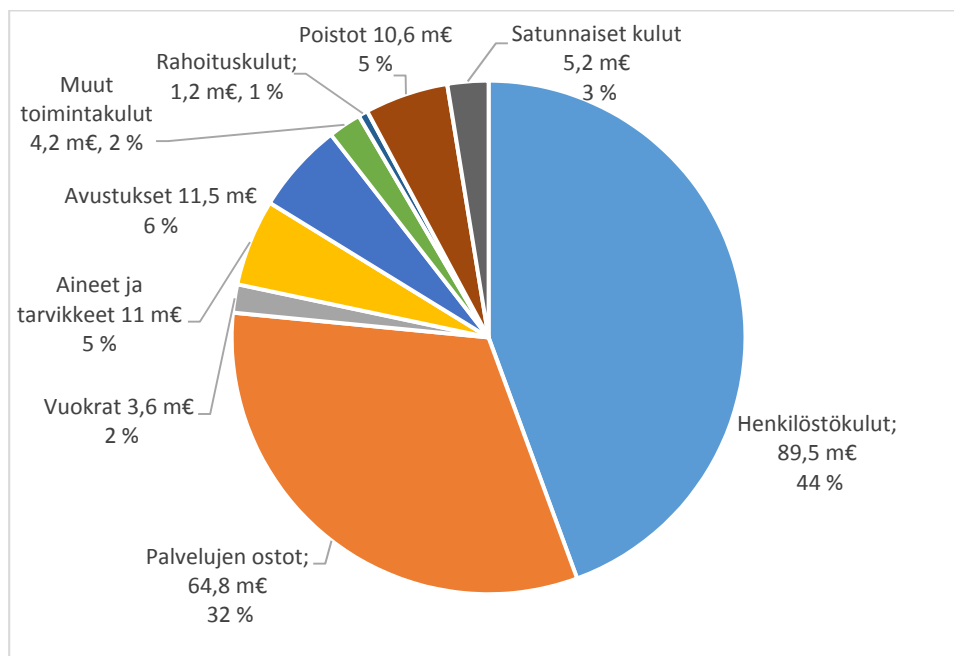
Rahoituskulut laskivat ennätysalhaisen korkotason ansiosta, vaikka lainamäärä kasvoi. Korkokulut olivat 0,3 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät. Lainasalkun kesikorko oli 1,70 % (vuonna 2014 2,93 %).

Satunnaisissa kuluissa on Häpesuon puhdistamiseen tehty pakollinen varaus 5,2 miljoonaa euroa. Edellisellä vuonna tehtiin 4,2 miljoonan varaus samaan kohteeseen.

Viimeiset vuodet kaupungin tuottojen kasvu on pääsääntöisesti ollut kulujen kasvua pienempi. Vuoden 2014 sekä tuottojen että kulujen kasvuvauhdin hidastamista selittää vesilaitoksen yhtiöitys. Vuonna 2013 kaupunki sai poikkeuksellisen paljon maanmyyntituottoja.

Kokonaiskulut 201,6 m€

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 989	8 512
Satunnaiset erät	-5 200	-4 200
Tulorahoituksen korjauserät	-10 860	1 448
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 852	-31 644
Rahoitusosuudet investointeihin	701	416
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 529	32 156
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 694	6 688
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-15 853
Antolainasaamisten vähennykset	767	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 500	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 304	-9 604
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 456	4 548
Rahoituksen rahavirta	24 418	-15 908
Rahavarojen muutos	3 724	-9 220
Rahavarojen muutos	3 724	-9 220
Rahavarat 31.12	17 259	13 534
Rahavarat 1.1.	13 534	22 754

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-8449	11525
Investointien tulorahoitus, %	56,45	27,26
Lainanhoitokate	0,87	0,90
Kassan riittävyys, pv	30,5	20,7

Vuoden 2015 rahavirtoja leimaa pitkäaikaisten lainojen määrän lisääntyminen. Vuosikate oli 8,0

miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 14,0 miljoonaa euroa. Tunnusluku investointien tulorahoitus

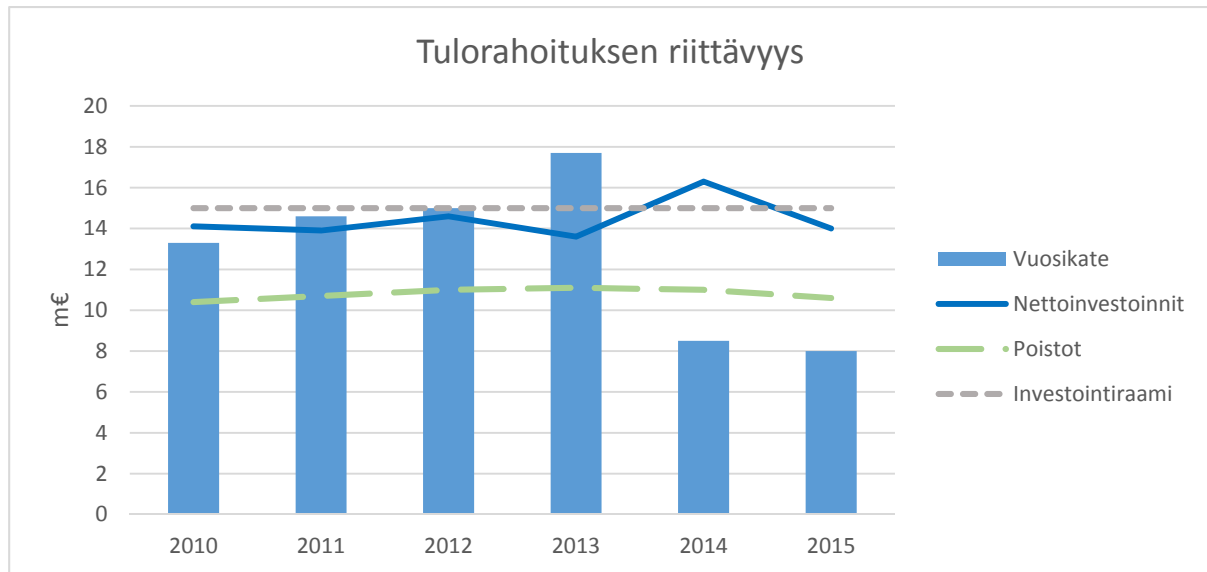
56,45 % kertoo, että investointien omahankintamenosta reilu puolet on rahoitettu tulorahoituksella.

Rahoitusta rasitti myös Häpesuon puhdistaminen, johon käytettiin vuoden aikana 14,7 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana lainoja otettiin lisää 32 miljoonaa euroa ja niitä lyhennettiin 11,8 miljoonaa euroa.

Lainanhoitokate 0,87 kertoo, että tulorahoitus ei riittänyt lainojen hoitoon, vaan lainoja lyhennettiin lisälainalla.

Tunnusluku kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluvun arvo 30,5 kertoo, että vuoden viimeisen päivän rahavaroilla voidaan kattaa 30,5 päivän kassasta maksut.

Tase

VASTAAVAA

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	267	138
Aineettomat oikeudet	30	63
Muut pitkävaikutteiset menot	237	74
Aineelliset hyödykkeet	128 213	125 679
Maa- ja vesialueet	21 560	21 377
Rakennukset	79 217	66 252
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 138	24 063
Koneet ja kalusto	2 516	2 090
Muut aineelliset hyödykkeet	51	38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 731	11 859
Sijoitukset	50 016	50 016
Osakkeet ja Osuudet	34 760	33 993
Muut lainasaamiset	15 037	15 804
Muut saamiset	220	220
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	178 497	175 833
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	43	49
Lahjoitusrahastot	6	5
Muut toimeksiantojen pääomat	212	192
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	260	247
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 640	181
Aineet ja tarvikkeet	1 640	181
Saamiset	6 448	6 419
Pitkävaikutteiset saamiset	423	459
Lainasaamiset	423	459
Lyhytaikaiset saamiset	6 024	5 960
Myyntisaamiset	2 715	2 593
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	2 169	1 841
Siirtosaamiset	1 140	1 526
Rahoitusarvopaperit	6 982	6 629
Osakkeet ja Osuudet	29	29
Muut arvopaperit	6 952	6 599
Rahat ja pankkisaamiset	10 277	6 906
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	25 347	20 135
VASTAAVAA YHTEENSÄ	204 104	196 215

VASTATTAVAA

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Edellisten tilikausien ylijäämä	20 476	26 490
Tilikauden alijäämä	-7 747	-6 014
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	96 583	104 329
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 139	1 206
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 139	1 206
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	6 407	15 857
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	6 407	15 857
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	30	32
Lahjoitusrahastojen pääomat	6	5
Muut toimeksiantojen pääomat	370	373
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	407	410
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	55 721	37 125
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	53 425	33 725
Lainat julkisyhteisöiltä	2 296	3 400
Lyhytaikainen	43 848	37 287
Lainat rahoitus- ja	9 300	7 700
Lainat julkisyhteisöiltä	1 105	1 104
Saadut ennakot	622	737
Ostovelat	6 472	5 008
Muut velat	7 025	5 970
Siirtovelat	19 325	16 767
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	99 568	74 413
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	204 104	196 215

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	48,0	53,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,7	33,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	12 729	19 898
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	384	606
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	66 125	45 930
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	1 994	1 398
Lainasaamiset, 1000 euroa	15 037	15 804
Asukasmäärä	33 162	32 848

Nokian kaupungin taseen loppusumma 31.12.2015 oli 204,1 miljoonaa euroa, mikä on 7,9 miljoonaa euroa korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien määrä lisääntyi tilikaudella 2,7 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 14,1 miljoonaa euroa ja poistot 10,6 miljoonaa euroa.

Vaihto-omaisuuden määrä kasvoi 0,2 miljoonasta eurosta 1,6 miljoonaan euroon. Varaston arvoa nostaa vuoden aikana Juhansuon alueella louhittu murske.

Rahoitusarvopapereiden hankinta-arvo kasvoi vuoden aikana 0,4 miljoonaa euroa 7,0 miljoonaan euroon. Muutos johtuu arvopapereiden myynneistä ja ostoista, lisärahaa kahteen varainhoitosalkkuun ei laitettu.

Markkina-arvoltaan rahoitusarvopaperit olivat vuoden lopussa 7,4 miljoonaa euroa. Salkkujen tuotto vuoden aikana oli 1,50 %, mikä jäi vertailuindeksien tuotosta (2,33 %).

Vastattavaa

Omavaraisuusaste heikentyi vuoden alusta ollen 48,0 % vuoden lopussa. Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman osuuden koko taseesta. Ylijäämien määrä omassa pääomassa pieneni toista vuotta peräkkäin tilikauden tappion vuoksi.

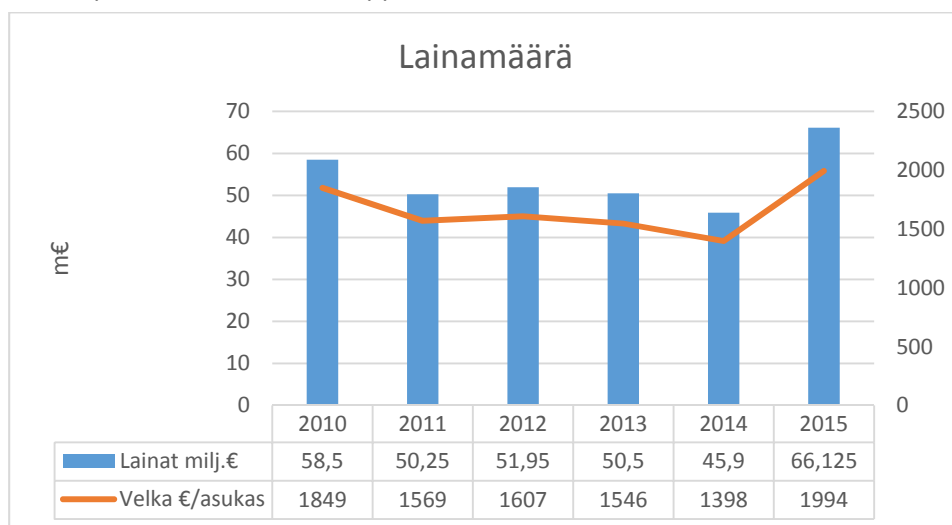
31.12.2015 ylijäämiä on jäljellä 12,7 miljoonaa euroa. Muita muutoksia ei omassa pääomassa tapahtunut.

Pakollisten varausten määrä laski 15,9 miljonnasta eurosta 6,4 miljoonaan euroon. Häpesuon puhdistamiseen käytettiin varausta 14,7 miljoonaa euroa tilikauden aikana ja vuoden lopussa tehtiin lisävaraus 5,2 miljoonaa euroa puhdistustyön laajenemisen vuoksi.

Vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana 25,1 miljoonaa euroa 99,6 miljoonaan euroon. Pitkäaikaisia lainoja otettiin lisää 32,0 miljoonaa euroa, lyhennettiin 11,8 miljoonaa euroa ja niiden kokonaismäärä vuoden lopussa oli 66,1 miljoonaa euroa. Lainojen määrä asukasta kohden kasvoi edellisen vuoden lopun 1 398 eurosta 1 994 euroon.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Nokian kaupungin taseen ulkopuoliset vastuusitoumukset kasvoivat 3,7 miljoonaa euroa ja olivat 31.12.2015 seuraavat: tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset 29,6 miljoonaa euroa, muiden puolesta annetut takaukset 2,8 miljoonaa euroa ja leasingvastuut 2,3 miljoonaa euroa. Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta on 156,6 miljoonaa euroa, sopimusvastuut 0,4 miljoonaa euroa ja korkojohdannaisten markkina-arvo - 0,4 miljoonaa euroa.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitusta-

pahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2015

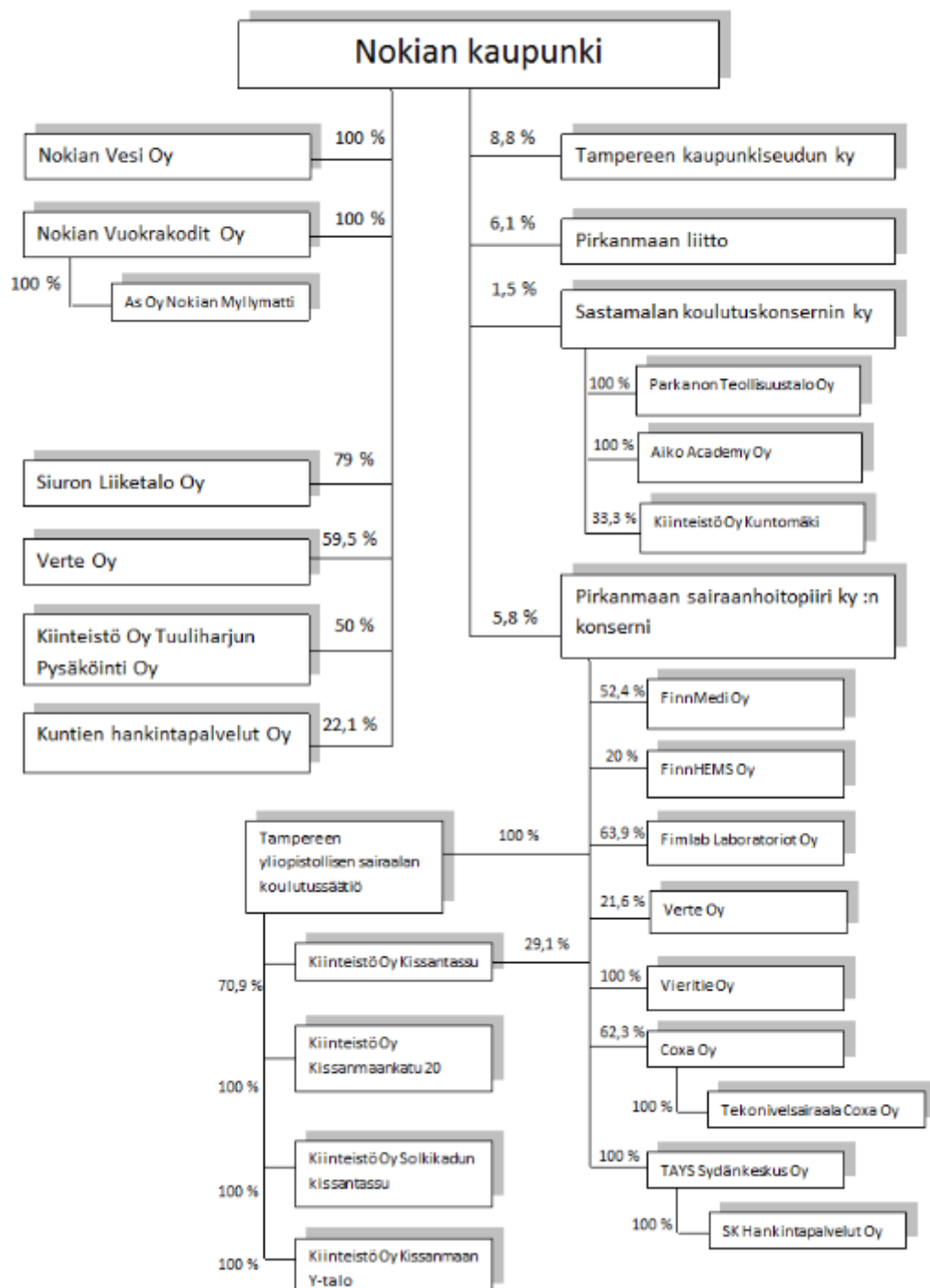
TULOT		MENOT	
	1 000 €		1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	25 189	Toimintakulut	184 658
Verotulot	124 582	- Valmistus omaan käyttöön	-2 390
Valtionosuudet	40 090	Korkokulut	1 098
Korkotuotot	491	Muut rahoituskulut	112
Muut rahoitustuotot	1 115	Satunnaiset kulut	5 200
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		- Pakollisten varausten muutos	9 450
- Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 419	- Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	-9
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	701	Investoinnit	14 852
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	1 527	Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	0
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	767	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 500	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 304
Kokonaistulot yhteensä	222 543	Kokonaismenot yhteensä	222 275

Kaupunkikonsernin talous ja toiminta

Nokian kaupunkikonserniin kuuluu viisi tytäryhtiötä (yli 50 % määräysvalta): Nokian Vesi Oy, Nokian Vuokratodit Oy, AsOy Nokian Myllymatti, Verte Oy ja Siuron Liiketalo Oy. Muut konserniin

yhdisteltävät yksiköt ovat Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, Pirkanmaan liitto, Sastamalan koulutuskuntayhtymä ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky:n konserni.

Nokian kaupungin konsernikaavio

Talous

Konsernin tilinpäätös laaditaan siten, että konserniyhteisöjen tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat lasketaan yhteen. Tuloksesta vähennetään sisäiset erät ja katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet.

Konsernitulos

Nokian kaupunkikonsernin toimintatuotot kasvoivat 5,5 % vuonna 2015 edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintakulut puolestaan kasvoivat 2,6 %. Molemmissa täytyy ottaa huomioon Nokian Vesi Oy:n yhtiöitys vuonna 2014, jolloin sen toiminnasta 8 kuukautta laskettiin mukaan konsernitilinpäätökseen.

Verotulot ja valtionosuudet ovat emoyhteisön Nokian kaupungin tuloja. Konsernin vuosikate parani noin 1,0 miljoonaa euroa 15,5 miljoonaan euroon. Poistojen määrä kasvoi 0,9 miljoonaa euroa. Kaupunkikonsernin tulos vuodelta 2015 oli -5,9 miljoonaa euroa tappiollinen. Edelliseen vuoteen verrattuna alijäämä pieneni 0,4 miljoonaa euroa.

Toiminta

Nokian Vesi Oy huolehtii vesihuollosta Nokian kaupungin määräämällä toiminta-alueella siten, että talousvesi täyttää terveydensuojelulaissa säädetyt laatuvaatimukset ja vesistöön johdettava puhdistettu jätevesi täyttää lupamääräysten vaatimukset.

Yhtiö saavutti liikevaihto- ja tulostavoitteensa vuonna 2015. Liikevaihtoa kertyi 7,1 miljoonaa euroa, tilikauden tulos oli - 55 315 euroa. Henkilöstöä oli keskimäärin 31. Tilikauden aikana tehtiin päätös lisäpanostuksista vuotovesien selville

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin nettoinvestoinnit olivat 23,3 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit olivat Harjuniityn yhtenäiskoulu -hanke 7,7 miljoonaa euroa, inf-rainvestoinnit 4,6 miljoonaa euroa, AsOy Nokian Myllymatin vuokrakerrostalon rakentaminen 3,5 miljoonaa euroa, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin investoinnit 4,0 miljoonaa euroa ja muut 3,5 miljoonaa euroa.

Uutta lainaa konsernissa otettiin 33,7 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 11,9 miljoonaa euroa.

Konsernitase

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2015 on 255,5 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 12,8 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu näkyy investointeina erityisesti rakennuksiin ja lainamäärän kasvuna.

Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2015 lopussa on 39,8 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 44,8 %. Lainakanta kasvoi noin 22,5 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat asukasta kohti olivat 3 158 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 2 487 euroa.

saamiseksi, mikä vaati henkilöstöresurssien lisäämistä verkostotiedon keräämiseksi. Vuoden aikana aloitettiin Harjuniityn uuden kaava-alueen

rakentamisen ensimmäinen vaihe. Jätevedenpuhdistamon suunnittelu on käynnissä, investointipäätöstä ei ole vielä tehty.

Nokian Vuokrakodit Oy rakennuttaa, ylläpitää ja vuokraa asuntoja Nokialla. Kiinteistöyhtiön tavoitteena on tarjota monipuolisia vuokra-asuntomahdollisuuksia nokiaalaisille sekä huolehtia omistamansa kiinteistömässän kunnosta ja arvosta.

Yhtiön omistuksessa on noin 1 060 asuntoa (pinta-ala 59 710 m²). Asuntojen käyttöaste oli 97,0 % ja vuokralaisten vaihtuvuus keskimäärin 18,7 % vuoden aikana. Yhtiön liikevaihto oli 6,8 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 1,1 miljoonaa euroa. Vuoden aikana aloitettiin asuntopoliittisen ohjelman laatiminen Nokian kaupungin kanssa.

Tilikauden aikana yhtiö hankki omistukseensa AsOy Nokian Myllymatin osakkeet ja aloitti vuok-rakerrostalon rakentamisen yhtiön omistamalle

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä nou-datetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konserniyhteisöjä ohjataan sekä erillispäätöksiin että ohjeiden kautta. Konserniohjeen päivitystyö alkoi vuoden 2015 syksyllä ja jatkuu vuoden 2016 puolella. Talousarviossa 2015 on määritelty ty-täryhtiöiden tehtävä ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan edellisessä kappaleessa. Kaupunginhallitus- ja valtuusto esit-tävät edustajansa valittaviksi niiden toimielimiin.

Talousarvion sitovuudessa määritetään tytäryhti-öiden raportoinnista. Kaupungin määräysvallassa olevat palveluyhtiöt raportoivat osavuositarkastuksen neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toi-minnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuran-nan.

Kaupunki hallinnoin konsernitiliä, johon sisältyvät kaikkien tytäryhteisöjen maksuliikenteen päätilit. Kaupunki lainoittaa tytäryhteisöjensä ja takaa nii-den lainoja. Konsernipalveluja ei ole käytössä vä-häistä ICT-palvelua lukuun ottamatta.

tontille. Taloon tulee 36 uutta vuokra-asuntoa ja rakennus valmistuu kesän 2016 aikana.

Verte Oy:n toiminta keskittyi Kolmenkulman alu-
een kokonaisvaltaiseen kehittämiseen, Pitkänie-
men sairaalan uudistamisohjelman toteutukseen
sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kiinteistöke-
hittämistehtäviin. Yhtiön liikevaihto vuonna 2015
oli 0,25 miljoonaa euroa ja tilikauden tappio 29
tuhatta euroa.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma

	2015	2014
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	82 333	78 060
Toimintakulut	-230 862	-224 941
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	22	34
Toimintakate	-148 507	-146 847
Verotulot	124 420	122 854
Valtionosuudet	40 634	40 094
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	126	521
Muut rahoitustuotot	929	576
Korkokulut	-1 726	-2 077
Muut rahoituskulut	-347	-583
Vuosikate	15 529	14 538
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-16 693	-15 838
Omimstuksen eliminointierot	842	8
Arvonalentumiset	0	-510
Satunnaiset erät	-5 200	-4 200
Tilikauden tulos	-5 522	-6 003
Tilinpäätössiirrot	47	1
Tilikauden verot	-139	-87
Laskennalliset verot	-179	-172
Vähemmistöosuudet	-68	-85
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-5 861	-6 346

Konsernituloslaskelman tunnusluvut:

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	36	35
Vuosikate / Poistot, %	93	92
Vuosikate, euroa / as	468	443
Asukasmäärä	33 162	32 848

Konsernin rahoituslaskelma

	2015	2014
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 529	14 538
Satunnaiset erät	-5 200	-4 200
Tilikauden verot	-139	-87
Tulorahoituksen korjauserä	-11 101	1 891
Toiminnan rahavirta yhteensä	-912	12 141
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 065	-21 865
Rahoitusosuudet investointi menoihin	701	419
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	1 860	2 221
Investointien rahavirta yhteensä	-21 504	-19 224
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 416	-7 083
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		-15 861
Antolainojen vähennykset	767	15 794
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 198	8 107
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 372	-11 131
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-25	1 084
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	73	74
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	37	14
Vaihtomaisuuden muutos	-1 594	-279
Saamisten muutos	-231	3 409
Korottomien velkojen muutos	3 868	5 833
Rahoituksen rahavirta yhteensä	24 721	7 044
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 306	-39
Rahavarat 31.12	26 306	24 000
Rahavarat 1.1.	24 000	24 040
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 306	-39
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-30 477	-6 046
Investointien tulorahoitus, %	66,5	67,4
Lainahoitokate	1,1	1,3
Kassan riittävyys (pv)	35	34

Konsernitase

VASTAAVAA	2015	2014
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	860	780
Muut pitkävaikutteiset menot	725	504
Ennakkomaksut	7	1
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 592	1 285
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	23 838	22 989
Rakennukset	118 404	103 957
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 865	50 650
Koneet ja kalusto	5 003	4 149
Muut aineelliset hyödykkeet	84	72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankir	8 080	15 352
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	204 274	197 169
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	314	261
Muut osakkeet ja osuudet	8 566	7 436
Muut lainasaamiset	10	10
Muut saamiset	307	305
Sijoitukset yhteensä	9 197	8 012
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	318	272
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	7	6
Muut toimeksiantojen varat	212	192
Toimeksiantojen varat yhteensä	537	470
VAIHUTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	2 543	947
Keskeneräiset tuotteet	13	14
Muu vaihto-omaisuus	1	2
Ennakkomaksut		
Vaihto-omaisuus yhteensä	2 557	963
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	423	459
Laskennalliset verosaamiset	7	5
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	6 261	6 142
Lainasaamiset	4	3
Muut saamiset	2 617	2 333
Siirtosaamiset	1 729	1 836
Saamiset yhteensä	11 041	10 778
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29	29
Joukkovelkakirjalainasaamiset	198	175
Muut arvopaperit	6 998	6 599
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 225	6 803
Rahat ja pankkisaamiset	19 081	17 197
VASTAAVAA YHTEENSÄ	255 504	242 677

VASTATTAVAA	2015	2014
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat	10	9
Arvonkorotusrahasto	19	18
Muut omat rahastot	95	136
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	22 457	28 825
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 861	-6 346
Oma pääoma yhteensä	100 574	106 496
VÄHEMMISTÖOSUUDET	682	597
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	1
Muut pakolliset varaukset	8 476	17 748
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	30	32
Lahjoitusrahastojen pääomat	213	158
Muut toimeksiantojen pääomat	647	596
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	890	786
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	87 722	65 238
Lainat julkisyhteisöiltä	2 328	3 433
Lainat muilta luotonantajilta	2 617	2 540
Ostovelat	1	
Liittymismaksut ja muut velat	406	2
Siirtovelat		411
Laskennalliset verovelat	26	24
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	93 100	71 648
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 933	9 342
Lainat julkisyhteisöiltä	1 108	1 112
Lainat muilta luotonantajilta	27	22
Saadut ennakot	782	869
Ostovelat	9 115	7 407
Liittymismaksut ja muut velat	3 319	3 109
Siirtovelat	25 179	22 409
Laskennalliset verovelat	1 319	1 130
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	51 782	45 401
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	255 504	242 676

Konsernitaseen tunnusluvut:		
Omavaraisuusaste, %	39,8	44,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	57,3	48,2
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	16 596	22 479
Kertynyt ylijäämä, € / asukas	500	684
Konsernilainat, € / asukas	3 158	2 487
Konsernilainakanta 31.12., 1000 €	104 735	81 687
Konsernilainasaamiset 31.12., 1000 €	10	10
Kunnan asukasmäärä	33 162	32 848

Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulokseen - 7 814 299,88 euroa kirjataan poistoeron muutosta 67 207,96 euroa. Tämän jälkeen kertynyt alijäämä - 7 747 091,92 euroa siirretään taaseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämien vähennykseksi.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteutuminen

Tulos

Vuonna 2015 kaupunki jäi alkuperäisen talousarvion tavoitteesta varsinaisen toiminnan tuloksen osalta noin 3,0 miljoonaa euroa ja tappiota kertyi 2,5 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana lisämäärärahoja myönnettiin erikoissairaanhoidon palveluostoihin 3,2 miljoonaa euroa, Kankaantaan päiväkodin purkamiseen 0,2 miljoonaa euroa ja terveystieteiden keskuksen sisäilmakorjauksiin 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 3,6 miljoonaa euroa. Lisämäärärahojen jälkeen talousarvio antaa tavoitteeksi - 3,1 miljoonan euron alijäämän. Varsinaisen toiminnan toteutunut alijäämä - 2,5 miljoonaa euroa oli siis 0,6 miljoonaa lisämäärärahoilla korjattua tavoitetta parempi.

Kun tähän lisätään vielä Häpesuon puhdistamisen pakollisen varauksen lisäys 5,2 miljoonaa euroa, muodostui alijäämäksi - 7,7 miljoonaa euroa.

Tuotot

Toimintatuotot jäivät tavoitteesta 3,0 miljoonaa euroa eli noin 11 %. Maan myyntitulot ja maankäyttömaksut jäivät selkeästi budjetoidusta tavoitteesta.

Verotulojen kertymä jäi 0,8 miljoonaa euroa talousarvion tavoitteesta, mutta vastaavasti valtionosuuksia kertyi 0,8 miljoonaa enemmän. Ra-

hoitustuotot toteutuivat 0,2 miljoonaa budjetoitua parempina. Rahoitusarvopapereista kertyi myynti- ja korkotuottoja ja Nokian Vesi Oy:n yhtiöittämisessä annettu 16 miljoonan euron laina tuotti korkotuottoja koko vuoden ajalta.

Kulut

Kesällä 2015 aloitettu tehostamisohjelma ja kaupunginhallituksen ohje vain harkittujen hankintojen tekemiseen näkyvät toimintamenojen kehityksessä. Vaikka palvelujen ostot ylittivät alkuperäisen talousarvion 4,4 miljoonalla eurolla, pysyivät toimintamenot annetussa raamissa. Henkilöstökuluissa saavutettiin 2,5 miljoonan euron säästö (palkat 2,0 miljoonaa euroa ja eläkekulut 0,5 miljoonaa euroa). Muissa toimintakuluissa säästö oli 1,8 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna.

Korkotason alhaisuus vaikutti lainasalkun korkokustannuksiin, jotka jäivät 0,2 miljoonaa euroa budjettia alhaisemmiksi.

Poistot toteutuivat 10,6 miljoonan euron suuruisina, mikä on 0,7 miljoonaa tavoitetta enemmän. Pääsyyinä tähän olivat purkupoistot.

Kaatopaikan puhdistuksen laajentuminen todettiin vuoden lopussa ja siitä tehtiin 5,2 miljoonan euron pakollinen varaus. Tätä ei talousarviossa ymmärrettävästi ollut huomioituna.

Investointien toteutuminen

Talousarvion 2015 mukaan nettoinvestoinneille varattiin 16,8 miljoonaa euroa. Lisätalousarvioilla määrää nostettiin 0,3 miljoonaa euroa 17,1 miljoonaan euroon.

Vuoden aikana nettoinvestointeja toteutui 14,0 miljoonaa euroa. Suurimmat hankkeet olivat Harjuniityn yhtenäiskoulu -hanke 7,7 miljoonaa euroa, infrainvestoinnit 4,6 miljoonaa euroa.

Talousarvioon nähden toteuttamatta jäi 3,0 miljoonan euron investoinnit. Näistä merkittävim-

mät ovat teollisuusaseman silta 0,6 miljoonaa euroa, Kirkonkulman ja Harjuniityn kaava-alueet 0,8 miljoonaa euroa, Harjuniityn koulu 0,4 miljoonaa

euroa, kirjastohanke 0,4 miljoonaa euroa ja maa-alueiden hankinta 0,3 miljoonaa euroa.

Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan rahavirta poikkosi osittain alkuperäisestä talousarviosta. Vuosikate heikkeni talousarvionmuutosten myötä 3,6 miljoonaa euroa ja jäi kuitenkin 1,2 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Häpesuon puhdistamiseen meni 14,7 miljoonaa euroa. Uusi pakollinen varaus 5,2 miljoonaa euroa ei toteutunut rahavirtana vuonna 2015. Maa-alueiden myyntituottoja toteutui 1,4 miljoonaa euroa, kun tavoite oli 3,6 miljoonaa euroa. Toteutuneet myynnit 1,4 miljoonaa euroa on siirretty investointien rahavirtaan luovutustuloihin.

Investointien rahavirta toteutui 1,3 miljoonaa euroa alle talousarvion. Investoinnit toteutuivat

suunniteltua pienempinä ja toisaalta luovutustuloja saatiin budjetoitua vähemmän.

Lainakannan muutokseen tuli vuoden aikana muutos, kun erikoissairaanhoidon palveluostojen vuoksi myös valtuutusta lainojen lisäykseen nostettiin 5,3 miljoonaa euroa 32,5 miljoonaan euroon. Uusia lainoja nostettiin vuoden aikana 32,0 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 11,8 miljoonaa euroa.

Toteutuneet rahavirrat jäivät 0,6 miljoonaa muutoksien jälkeistä talousarviota huonommiksi.

Verotulot ja valtionosuudet

	Tuloveroprosentti	Verotettavat tulot milj. €	Muutos% ed.vuoteen
2014	19,75 %	706	2,6
2013	19,75 %	689	2,1
2012	19,75 %	675	5,4
2011	19,75 %	641	6,3
2010	19,75 %	605	3,3
2009	19,00 %	584	-1,6

Verotulot (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	111 949	0	111 949	110 914	1 035
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 325	0	6 325	6 657	-332
Kiinteistövero	7 164	0	7 164	7 012	152
Yhteensä	125 438	0	125 438	124 582	856

Valtionosuudet (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan ja peruspalv.valt.osuus	40 053	0	40 053	42 522	-2 469
Verotul perust valtionos.tasaus	1 789	0	1 789	1 842	-53
Järjestelmämuutoksen tasaus	1 080	0	1 080	-794	1 874
Opet.-ja kult.toimen muut valtionosuudet	-3 672	0	-3 672	-3 480	-192
Yhteensä	39 250	0	39 250	40 090	-840

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	28 240 074	0	28 240 074	25 189 049	3 051 025
Myyntituotot	4 722 453	0	4 722 453	4 760 228	-37 775
Maksutuotot	12 335 063	0	12 335 063	11 183 906	1 151 157
Tuet ja avustukset	3 180 178	0	3 180 178	3 426 016	-245 838
Muut toimintatuotot	8 002 380	0	8 002 380	5 818 899	2 183 481
Valmistus omaan käyttöön	2 068 085	0	2 068 085	2 390 302	-322 217
Toimintakulut	-184 600 591	-3 630 000	-188 230 591	-184 658 012	-3 572 579
Henkilöstökulut	-92 063 387	0	-92 063 387	-89 526 706	-2 536 681
Palkat ja palkkiot	-71 003 458	0	-71 003 458	-68 959 192	-2 044 266
Henkilösivukulut	-21 059 929	0	-21 059 929	-20 567 514	-492 415
Eläkekulut	-17 074 375	0	-17 074 375	-16 624 226	-450 149
Muut henkilösivukulut	-3 985 554	0	-3 985 554	-3 943 288	-42 266
Palvelujen ostot	-63 993 172	-3 630 000	-67 623 172	-68 374 645	751 473
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 684 217	0	-11 684 217	-11 013 533	-670 684
Avustukset	-12 215 078	0	-12 215 078	-11 543 593	-671 485
Muut toimintakulut	-4 644 737	0	-4 644 737	-4 199 535	-445 202
Toimintakate	-154 292 432	-3 630 000	-157 922 432	-157 078 661	-843 772
Verotulot	125 438 000	0	125 438 000	124 582 056	855 944
Valtionosuudet	39 250 129	0	39 250 129	40 089 740	-839 611
Rahoitustuotot ja -kulut	-26 600	0	-26 600	395 441	-422 041
Korkotuotot	562 600	0	562 600	490 702	71 898
Muut rahoitustuotot	796 800	0	796 800	1 114 748	-317 948
Korkokulut	-1 350 000	0	-1 350 000	-1 097 708	-252 292
Muut rahoituskulut	-36 000	0	-36 000	-112 300	76 300
Vuosikate	10 369 097	-3 630 000	6 739 097	7 988 576	-1 249 480
Poistot ja arvonalentumiset	-9 902 539	0	-9 902 539	-10 602 876	700 337
Suunnitelman muk. poistot	-9 902 539	0	-9 902 539	-10 602 876	700 337
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	-5 200 000	5 200 000
Satunnaiset kulut	0	0	0	-5 200 000	5 200 000
Tilikauden tulos	466 558	-3 630 000	-3 163 442	-7 814 300	4 650 858
Poistoeron muutos	67 208	0	67 208	67 208	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	533 766	-3 630 000	-3 096 234	-7 747 092	4 650 858

Investointien toteutuminen

INVESTOINTIKOHDE	ALKUPERÄINEN TA 2015		TALOUSARVIO- MUUTOKSET		TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN		TOTEUTUMA		POIKKEAMA	
	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot

Tilatekniikan investoinnit

PERUSTURVA

Terveyskeskus

	Hoitajakutsu-järjestelmä	275 000		140 000		415 000		418 905		3 905	
	Kahden lääkehuoneen kunnostus	33 000				33 000		23 269		-9 731	
	Turvajärjestelmä ja tietoliikenneverkko, lääkehuoneet, vanhuspalvelu	25 000				25 000		14 472		-10 528	
	Tietoliikenteen runko- ja wlanverkko	24 000				24 000		4 176		-19 824	
	Turvallisuuden parantaminen	25 000				25 000		20 654		-4 346	

KOULUT

Harjuniityn yhtenäiskoulu

	1-vaihe	5 400 000		-260 000		5 140 000		4 205 120		-934 880	
	2-vaihe	3 171 000	1 351 000			3 171 000	1 351 000	2 988 334	576 000	-182 666	-775 000
	Liikuntahalli	400 000				400 000		297 524		-102 476	
	Koulujen turva- ja kuulusjärjestelmät	25 000				25 000		18 189		-6 811	

INVESTOINTIKOHDE	ALKUPERÄINEN TA 2015		TALOUSARVIO- MUUTOKSET		TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN		TOTEUTUMA		POIKKEAMA	
	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot
KULTTUURI JA LIIKUNTA										
Uimahalli										
Kuntotutkimus	60 000				60 000	0	59 761		-239	
Kirjasto-kulttuuri- nuorisotilahanke (Pääkirjasto)										
Kirjastohanke	170 000		260 000		430 000	0	33 903		-396 097	
TEKNISEN TOIMEN RAKENNUKSET										
Kiinteistöjen turvallisuuden parantaminen										
Turvajärjestelmien nykyaikaistaminen	10 000				10 000		0		-10 000	
Kiinteistöjen korjaussuunnittelu ja pienet korjaukset										
Energiatehokkuuden parantaminen	75 000				75 000		39 933		-35 067	
Sisäilmaongelmat	75 000				75 000		114 416		39 416	
Yrittäjäkadun tstorak. myynti					0			45 722		45 722
TILATEKNIKAAN INVESTOINTIMÄÄRÄRAHA	9 768 000		140 000		9 908 000		8 238 656		-1 669 344	
TILATEKNIKAN INVESTOINTIEN TULOARVIO YHTEENSÄ		1 351 000		0		1 351 000		621 722		-729 278
TILATEKNIKAN INVESTOINNIT, NETTO	8 417 000		140 000		8 557 000		7 616 934		-940 066	

INVESTOINTIKOHDE	ALKUPERÄINEN TA 2015		TALOUSARVIO- MUUTOKSET		TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN		TOTEUTUMA		POIKKEAMA	
	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot

Infrainvestoinnit

KAAVA-ALUEET										
Kirkonkulman kaava-alue	350 000				350 000		181 774		-168 226	
Harjuniityn kaava-alue	900 000				900 000		239 772		-660 228	
Kolmenkulman kunnallistekniikan rakentamisen aloittaminen										
Juhansuon alue	1 000 000		-360 000		640 000		357 672		-282 328	
Vasarakatu	0		260 000		260 000		168 230		-91 770	

KATUJEN SANEERAUS JA PÄÄLYSTÄMINEN										
Sarpatintie	300 000				300 000		352 830		52 830	
Katujen päällystäminen	350 000				350 000		295 322		-54 678	

KEVYENLIIKENTEEN KUNNOSTUSKOHTEET										
Koukkujärventie kvl	55 000				55 000		42 670		-12 330	
Notkotie kvl Koukkujärventie-Ojamutka	28 000				28 000				-28 000	

KATUVALAISTUS										
Katuvalojen saneeraukset	150 000				150 000		152 231		2 231	

RAKENTAMISKOHTEET (ERILLISHANKKEET)										
Tehdassaaren pato	40 000		80 000		120 000		60 788		-59 212	
Emäkosken silta	70 000				70 000		39 390		-30 610	
Liikenneturvallisuus-järjestelyt	75 000				75 000		71 690		-3 310	
Siltainvestoinnit	150 000				150 000		54 011		-95 989	
Yrittäjäkatu-Välimäentie-Nokianvaltatie	900 000				900 000		1 065 060		165 060	

INVESTOINTIKOHDE	ALKUPERÄINEN TA 2015		TALOUSARVIO- MUUTOKSET		TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN		TOTEUTUMA		POIKKEAMA	
	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot
Lautamiehentie ja parkkialue	200 000				200 000		313 436		113 436	
Rautatiealueen aitaus	65 000				65 000				-65 000	
Porin yhdystien alikulku	500 000				500 000		512 787		12 787	
Joukkoliikenne edellytysten parantaminen	50 000				50 000		45 741		-4 259	
Teollisuusaseman silta (Nokianvaltatie)	650 000				650 000		38 600		-611 400	
Keskusta-alueen kamera-valvonta	60 000				60 000		65 427		5 427	
PUISTORAKENTAMINEN										
Koirapuiston siirto	20 000				20 000		28 906		8 906	
Purolohenpuiston lähileikkipaikka, varusteet ja kalusteet	25 000				25 000		7 346		-17 654	
ULKOLIIKUNTAPAIKAT										
Ulkokenttien parantaminen /rakentaminen	20 000				20 000		25 978		5 978	
Uimarantojen perusparannus	30 000				30 000		24 877		-5 123	
Retkeily ja latureitistö			20 000	5 000	20 000	5 000	18 642	4 900	-1 358	-100
Keskusurheilukentän saneeraus työt (kenttä+katsomo)	750 000	100 000			750 000	100 000	572 429	120 000	-177 571	20 000
INFRAINVESTOINTIMÄÄRÄRAHA YHT.	6 738 000		0		6 738 000		4 735 609		-2 002 391	
INFRAINVESTOINTIEN TULOARVIO YHT.		100 000		5 000		105 000		124 900		19 900
INFRAINVESTOINNIT, NETTO	6 638 000		-5 000		6 633 000		4 610 709		-2 022 291	

INVESTOINTIKOHDE	ALKUPERÄINEN TA 2015		TALOUSARVIO- MUUTOKSET		TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN		TOTEUTUMA		POIKKEAMA	
	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot

Maa- ja vesialueet

Pienet kiinteistöjärjestelyt	34 000				34 000		12 307		-21 693	
Maa-alueiden hankinta	500 000	80 000			500 000	80 000	240 665	72 913	-259 335	-7 087

MAA- JA VESIALUEET, INVESTOINTIMÄÄRÄRAHA YHT.	534 000				534 000		252 972		-281 028	
MAA- JA VESIALUEET, TULOARVIO YHT.		80 000				80 000		72 913		-7 087
MAA- JA VESIALUEET, NETTO	454 000				454 000		180 059		-273 941	

Irtain käyttöomaisuus, koneet ja kalusto

KASVATUS- JA OPETUS										
Harjuniityn koulu 1-vaihe ensikertainen kalustaminen, sis. taidehankinnat	1 000 000	350 000			1 000 000	350 000	858 335		-141 665	-350 000

KEITTIÖT										
Keittiöt, kiinteiden laitteiden ja kalusteiden hankintoja	50 000				50 000				-50 000	

IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS, INVESTOINTIMÄÄRÄRAHA YHT.	1 050 000		0		1 050 000		858 335		-191 665	
IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS, TULOARVIO YHT.		350 000		0		350 000		0		-350 000
IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS, NETTO	700 000		0		700 000		858 335		158 335	

INVESTOINTIKOHDE	ALKUPERÄINEN TA 2015		TALOUSARVIO- MUUTOKSET		TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN		TOTEUTUMA		POIKKEAMA	
	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot

Sijoitukset

KUNTAYHTYMÄOSUUDET										
PSHP:n peruspääoman korotus	600 000		120 000		720 000		719 350		-650	

MUUT SIOITUKSET										
Tuuliharjunkadun Pysäköinti							47 520		47 520	
Tamseed Ky:n lopetus								246		246
SIOITUKSET, INVESTOINTIMÄÄRÄRAHA YHT.	600 000		120 000		720 000		766 870		46 870	
SIOITUKSET, TULOARVIO YHT.								246		246
SIOITUKSET, NETTO	600 000		120 000		720 000		766 624		46 624	

INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ	18 690 000		260 000		18 950 000		14 852 442		-4 097 558	
TULOARVIO YHTEENSÄ		1 881 000		5 000		1 886 000		819 781		-1 066 219
INVESTOINNIT NETTO	16 809 000		255 000		17 064 000		14 032 661		-3 031 339	

Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	10 369 097	-3 630 000	6 739 097	7 988 576	-1 249 480
Satunnaiset erät	0	0	0	-5 200 000	5 200 000
Tulorahoituksen korjauserät	-13 650 000	0	-13 650 000	-10 860 387	-2 789 613
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-18 690 000	-120 000	-18 810 000	-14 148 552	-4 661 448
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 801 000	5 000	1 806 000	700 900	1 105 100
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 730 000	0	3 730 000	1 529 445	2 200 555
Toiminta ja investoinnit netto	-16 439 903	-3 745 000	-20 184 903	-19 990 018	-194 885
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset muilta	599 000	0	599 000	766 831	-167 831
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	27 260 000	5 300 000	32 560 000	32 000 000	560 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 354 319	0	-11 354 319	-11 804 319	450 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	64 778	1 555 000	1 619 778	972 493	647 284

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiasta (onnistumissuunnitelmasta) johdetut menestystekijät ja johtamisen kohteet sekä toiminnan kuvaus vuonna 2015

1. Asiakslähtöinen ja palveleva Nokia

Johtamisen kohteet	Toiminnan kuvaus 2015	Toteutuma joulukuu 2015
Asiakslähtöisen palvelukulttuurin määrätietoinen kehittäminen.	Asiakaspalautteen hallintaa on kehitetty (asiakaspalautejärjestelmän ja raportoinnin avulla) ja vastausajat / reagointi palvelupyyntöihin on nopeutunut. Sähköistä asiointia on kehitetty. Asiakastyytyväisyys on parantunut ja sitä mitataan säännöllisesti.	TA2016 laadintaohjeissa asiakastyytyväisyys on valittu yhdeksi avainmittariksi. Koko organisaatiolle kehitetään yhtenäisen vaikuttavuuden mittaaminen. Sosiaali- ja terveystaloudessa valmistaudutaan asiakaskokemusmittariston käyttöön ottoon, lomake valmisteltu yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa. Sähköinen lomakeisto (Webropol) on otettu käyttöön. Työ kuntoon Nokia -hankkeen yhteydessä asiakaspalvelun merkitystä on korostettu ja se on mukana organisaation arvovalinnoissa. Työ jatkuu.
Monialainen yhteistyö eri palvelukeskusten välillä kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.	Palvelutuotannon prosesseja kehitetään hyödyntämällä eri palvelukeskusten asiantuntijuutta. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämiseksi vuoden 2015 erityisinä teemoina ovat ravitsemus ja liikunta.	Palveluprosesseja on hiottu monialaisesti, esimerkkeinä oppilashuolto ja maahanmuuttajat. Hyvinvointiryhmä on järjestänyt poikkihallinnolliset ryhmät ja selkeyttänyt niiden tavoitteet. Suunnitelmalliseen terveysliikuntaan on panostettu. Ravitsemusasiat ovat olleet mukana kaupungin tapahtumissa, kuten Ikävinkki-tapahtumassa.

2. Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Johtamisen kohteet	Toiminnan kuvaus 2015	Toteutuma joulukuun 2015
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen ja työllisyyden edistäminen.	Yrittäjämönteisen ilmapiirin lisääminen kaupungin toiminnassa. Työttömien aktivointi koulutus- ja kuntoutusmahdollisuuksien avulla. Mahdollisten kumppanuusratkaisujen hyödyntäminen ja sidosryhmäyhteyksien lisääminen. Markkinoinnin ja viestinnän lisääminen. 3kulman cleantech*) -alueen kehittämissuunnitelma on hyväksytty ja toimenpiteet on aloitettu	Kaupunki oli Nokian Messujen järjestelyissä mukana toukokuussa. Kaupunki on sopinut Verte Oy:n kanssa kehitysyhteistyöstä erityisesti Kolmenkulman ja Pitkänien alueen kehittämiseksi. 3Kulman alueen osalta analysoitu eri toteutustapoja, arvioitu hankkeen investointia ja kannattavuutta ja mahdollisia kumppaneita. Kyynejärven alueen tonttien kysyntä on vilkastunut ja alueelta on tehty useita vuokra/myyntisopimuksia pääasiassa bio- ja kiertotalouden yrityksille. Pitkääikaistyöttömien aktivoinnissa on onnistuttu. Työmarkkinatukilasku oli kokonaisuudessaan hiukan suurempi kuin vuonna 2014, vaikka työttömyys on kasvanut. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminta, yksilövalmennus ja työpaja-toiminnan asiakaslähtöinen uudistaminen on tuottanut tulosta. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on ollut hyvää. Kaupunki ja Verte Oy ovat yhdessä hakenneet bio-, energia- ja kiertotaloudelle liiketaloudellista kokonaiskonseptia. Tässä konseptoinnissa on mukana myös avainyrityksiä. Kehittämishanke Tredean (mukana Nokia, Tampere, Ylöjärvi) vetämänä käynnissä ja kehittämissuunnitelma valmisteilla. Lisäksi kaupunki ja Verte Oy ovat valmistelleet alueen kehittämistä. Helmikuussa 2016 on nimetty 3Kulman kehittämiselle projektiryhmä, joka vaiheistaa ja koordinoi alueen kokonaiskehittämistä.

Työyhteisön ja organisaation kehittäminen; johtamisen osaamisen kehittäminen; tavoitteena laadukas esimies- ja johtamistyö.	Johtamistehtävissä toimivat ovat osallistuneet valmennukseen, jossa pääteemoina ovat strateginen talouden ja toiminnan johtaminen, työn tehokkuus ja vaikuttavuus sekä työyhteisön keskustelukulttuuri, yhteisöllinen kehittäminen, henkilöstön sitouttaminen ja työhyvinvointi. Yhteinen, organisaatiokulttuurin kehittämistä koskeva koulutusprosessi kaupungin koko henkilöstölle ja luottamushenkilöille on aloitettu.	Tekesiltä saatu rahoitus Työ kuntoon Nokia! -kehittämishankkeelle. Hanke sisältää toiminnan kuvauksessa esitetyt sisällöt. Hanketta koordinoi sisäinen kehittämisryhmä. Työ on käynnissä ja jatkuu kesäkuuhun 2016 saakka. Vuoden aikana määritettiin johtamisen profiilit, ylin johto on kokoontunut eri teemojen tiimoilta kuukausittain, henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat uusittiin ja yhteistyössä valmisteltiin yhteistoiminnan uudistamista. 2016 aloitetaan uusi esimiesvalmennus.
---	--	--

*) Cleantech ”puhdas teknologia” tarkoittaa tuotteita, palveluita, prosesseja ja teknologioita, jotka ehkäisevät tai vähentävät liiketoiminnan negatiivisia ympäristövaikutuksia.

3. Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Johtamisen kohteet	Toiminnan kuvaus 2015	Toteutuma joulukuu 2015
Kaupunkiympäristö on viihtyisä ja vetovoimainen.	Keskustan kehittämissuunnitelma on monialaisena yhteistyönä laadittu ja hyväksytty. Toteutetaan erilaisia kampanjoita Nokian pitämiseksi siistinä, jotta voimme olla ylpeitä kauniista ympäristöstämme.	Keskustan suunnittelukilpailun tulos julkaistiin lokakuussa 2015. Kilpailulla saatujen ideoiden pohjalta ryhdytään suunnittelemaan toteutustoimenpiteitä.

4. Tasapainoinen ja toimiva Nokia

Johtamisen kohteet	Toiminnan kuvaus 2015	Toteutuma joulukuun 2015
Taloudellisen ajattelutavan lisääminen arjessa, asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa, toimintaympäristön muuttuessa yhä haasteellisemmaksi.	Kaupungin palveluita on tuotteistettu. Kustannustietoisuus (mukaan lukien elinkaarikustannus) on lisääntynyt. Uusia innovatiivisia toimintamalleja ja vaihtoehtoisia ratkaisuja on kehitetty. Talousarvion mittaristo on tarkistettu. Talouden ja toiminnan raportointia on kehitetty. Päätösehdotukset perustuvat vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointiin sekä lisääntyneeseen vuoropuheluun.	Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotteistusprosessia on saatu päätökseen. Erityisesti kunnallistekniikan toteuttamiseksi on käynnistetty selvitykset taseen ulkopuolisten rahoitusvaihtoehtojen realistisuudesta. TA2016 laadintaohjeessa avainmittaristo on määritelty kohdistumaan muutamaan tärkeimpään asiaan. Taloutta ja toimintaa seurataan kuukausittain numeroin ja sähköisellä raportoinnilla tulosalueittain. Keskeiset talousjärjestelmät päivitettiin vuoden lopussa. Kasvatus- ja opetuskeskuksen palveluverkkoselvitys on ollut esillä kahdessa yleisökeskustelutilaisuudessa ja lisäksi materiaali on ollut esillä kaupungin kotisivulla. Kaupunkilaiset ovat voineet antaa palautetta myös sähköisesti. Syyskuussa oli yleisötilaisuus keskustan kehittämiskilpailusta ja Häpesuosta. Perusturva järjesti syyskuussa tilaisuuden sosiaalihuoltolain uudistumisesta. Kyselytunti talousasioista oli lokakuussa.
Nokian kaupungin aseman vahvistaminen kaupunkiseudulla.	Nokian kaupunki on aktiivinen vaikuttaja Tampereen kaupunkiseudun kehittämisessä. Vuoropuhelu ja viestintä ovat oleellinen osa kaupungin toimintaa.	Kaupunkiseudun yhteisissä foorumeissa on oltu aktiivisia kehittäjiä/vaikuttajia. On aloitettu naapurikuntien kunnanhallitusten tapaamiset Nokialla (maaliskuussa Tampereen kaupunginhallituksen vierailu, elokuussa Pirkkalan kunnanhallituksen vierailu). Vuodelle 2016 on laadittu suunnitelma sidosryhmäsuhteiden aktiiviseen hoitamiseen.

Toteutumat palvelukeskuksittain

Kaupunginhallitus

Luottamustoimi

Strategian toteutuminen

Onnistumissuunnitelman, Hyvinvoiva Nokia 2016, tavoitteiden toteutumista arvioitiin keväällä 2015 tilinpäätöksen yhteydessä ja arviointiseminaarissa. Arvioinnin tuloksia käytettiin hyväksi sekä tehostamisohjelman suunnittelussa että vuoden 2016 talousarvion laadinnassa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Tasapainoinen kuntatalous	Talouden tasapainotusohjelman johtaminen	Kaupunginhallitus käynnisti 'Laadukaiden palveluiden turvaaminen ja tehokas organisaatio' -tehostamisohjelman, johon sisältyi myös henkilötövuosien vähentäminen. Asiasta on käyty yhteistoimintaneuvottelut. Vuoden 2017 mennessä tavoitellaan 75 henkilötövuoden vähennystä. Ohjelman yhteydessä on mietitty kriittisiä resursseja, toiminnallisia tehostamistoimenpiteitä ja organisaation aloite/ideointitoimintaa on voimistettu. Toimenpiteet aloitettiin syksyn aikana ja kaupunginhallitus ohjeisti lisäksi hankintoja siten, että vain välttämättömät hankinnat toteutetaan. Tehostamisohjelma on kytketty vuoden 2016 talousarvioon.
Kaupungin omistajapoliittisen ohjauksen kehittäminen	Konserniohjeiden laatiminen	Kaupunginhallitus esitti konserniohjeiden hyväksymistä joulukuussa, kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi. Ohjeet tuodaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn Q2/2016.
Kaupunkiympäristön kehittäminen	Keskustan kehittämissuunnitelma on laadittu ja hyväksytty	Palkintolautakunta palkitsi kesällä - syksyllä käydyn arkkitehtikilpailun voittajan lokakuussa. Suunnittelutyö jatkuu 2016.

1000 Luottamustoimet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvion muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	764	0	764	52 840	-52 076	6916,3
Kulut	-3 978 075	90 000	-3 888 075	-4 036 561	148 486	103,8
Toimintakate	-3 977 311	90 000	-3 887 311	-3 983 721	96 410	102,5
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-3 977 311	90 000	-3 887 311	-3 983 721	96 410	102,5

Hallintopalvelut

Strategian toteutuminen

Nokian kaupunki teki henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuodelle 2015 ja koulutti osaavaa henkilöstönsä suunnitelmallisesti. Vuoden 2015 koulutussuunnitelman mukaisista koulutuksista saatiin työttömyysvakuutusrahastosta koulutuskorvausta noin 41 000 euroa.

Sisäisessä koulutuksessa huomioitiin vuoden 2015 teemoina ravitsemus ja liikunta. Lisäksi mukana oli myös koulutusta unen merkityksestä. Ravitsemus ja liikuntateema sisältyi myös vuoden 2015 alussa alkaneeseen Työ kuntoon Nokia -hankkeeseen, johon Tekes myönsi osarahoituksen. Työ kuntoon Nokia -hankkeen osalta toteutettiin mm. Tsemppi -ryhmä, jossa erityisesti oli teemoina liikunnan lisääminen sekä ravitsemuksen ja unen merkityksen korostaminen.

Työ kuntoon Nokia -hankkeessa, joka lähti liikkeelle vuonna 2015 ja joka jatkuu vielä kevään 2016, on neljä osa-aluetta: Organisaation arvot ja vastuulliset työyhteisöt, Hyvä esimiestyö ja johtaminen, Työkykyjohtaminen sekä Organisaatiokulttuurin ja palvelurakenteen muutos. Näiden osa-alueiden sisällä luotiin vuoden 2015 aikana mm. työyhteisön pelinsääntöjä, innovaatiokilpailuja, päivitettiin esimiesohjeistuksia ja järjestettiin useita koulutuksia hankkeeseen sisältyvistä eri teemoista. Henkilöstöä kuultiin laaja-alaisesti niin pelinsääntöjen rakentamiseen kuin uudistuvaan työkykyyn liittyvissä asioissa. Vuoden 2015 aikana valmistauduttiin organisaatiomuutokseen, joka toteutettiin 1.1.2016.

Sairauspoissaolojen seuranta tiivistettiin vuonna 2015 ja vuoden 2015 aikana läpikäytiin monien henkilöiden kanssa heidän työllistämismahdollisuuksiaan joko omaan työhön tai muihin kaupungin töihin. Uudelleensijoitusrahalla oli sijoitettuna muihin töihin keskimäärin 4 henkilöä. Syyskuun alusta 2015 muutettiin sairauspoissaolojen myöntämiskäytäntöä siten, että esimiehellä on aiemman kolmen kalenteripäivän sijasta mahdollisuus myöntää työntekijän poissaololle lupa seitsemän kalenteripäivän ajalle. Työterveyshuollon kustannukset vähenivät vuodesta 2014 vuoteen 2015 noin 100 000 euroa, joiden kustannusten vähenemiseen vaikutti myös 1.9.2015 voimaan tullut uudistus.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Vuosi 2015 oli asiakaspalvelun teemavuosi. Hallintokeskuksessa kehitettiin niin ulkoisen kuin sisäisenkin palvelun muotoja entistä enemmän sähköiseen muotoon. Sisäisessä palvelussa kehitettiin henkilöstön yhdenmukaista kohtelua edistäviä ohjeistuksia. Hallintokeskuksen asiantuntijat tukivat muissa palvelukeskuksissa tapahtuvien organisaatiouudistusten käytännön toteuttamista omalla panoksellaan.

Henkilöstökoulutuksen määrää ja sen laatua seurattiin ja vuoden 2016 koulutuskalenteria suunniteltiin ottaen huomioon kehityskeskusteluista ja Kunta10 -kyselystä saatu palaute. Uuden vuosille 2015 - 2016 laaditun työhyvinvointisuunnitelman toteutumista seurattiin ja siitä raportoitii yhteistyökomiteaa sekä kaupunginhallitusta.

Vuonna 2015 järjestettiin eduskuntavaalit.

Kesätyöntekijöiden palkkaamiseen varattiin 190 000 euron suuruinen määräraha ja kesätyöntekijöitä työllistyi määrärahalla 115. Kesätyöntekijöille järjestettiin kaksi saman sisältöistä yleistä perehdytystilaisuutta, toinen kesäkuun ja toinen heinäkuun alussa.

Talouspalveluissa päivitettiin keskeiset talousjärjestelmät ja vuoden alusta siirryttiin talouden ja toiminnan kuukausiraportointijärjestelmään. Syksyllä uusittiin intranetin ja työtilapalvelujen tekninen pohja ja aloitettiin intran sisällön uudistus.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Työ Kuntoon Nokia -hanke ei sisällynyt vuoden 2015 talousarvioon, mutta rahoituksen järjestyessä hanke aloitettiin vuoden 2015 alussa. Kaupungin oma osuus hankkeesta vuonna 2015 oli 36.000 euroa. Vuoden aikana poikkeuksellista oli myös yhteistoimintaneuvottelujen ja kuulemismenettelyjen määrä. Kaupungin hallituksen päätöksellä (14.12.2015 § 436) toimielimen sisällä tehtiin määrärahasiirrot (elinkeino- ja kehittämispalvelut 230.000 euroa ja luottamustoimi 90.000 euroa) tulosalueen ylittyvien kustannusten kattamiseen.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Toiminnan laajuustiedot					
Nokian kaupungin sairauspoissaolot					
henkilöstö pv/vuosi	17,53	17,80	16,55	16,00	17,16
Kesätyöntekijät	110	120	115	110	115
Opintorahan saajat	16	20	25	30	18
Voimavarat					
Vakinaiset	27	26	26	25	26

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Työhyvinvoinnin edistäminen	Työhyvinvointikortti -koulutukset alkavat vuonna 2015. Tavoitteena on, että 100 % esimiehistä on suorittanut ko. koulutuksen vuoden 2015 loppuun mennessä. Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämiseksi on laadittu toimenpidesuunnitelma ja suunnitelman mukaiset tukitoimet on käynnistetty. Tavoitteena on, että poissaolot vähenvät vuoteen 2017 mennessä 25 %. Talousarviovuonna poissaolot vähenivät 8 %.	98 % esimiehistä on suorittanut työhyvinvointikorttikoulutuksen. Työkykyjohtamisen mallin runko valmistui, työtä jatketaan keväällä 2016. Sairauspoissaolojen määrä ei vähentynyt 8 %:ia, vaan kasvoi vuoteen 2014 verrattuna 3,3 %.
Osaamisen kehittäminen	Kaupungin henkilöstösuunnitelma, osaamistarpeiden kartoitus ja koulutussuunnitelma laaditaan kesäkuun 2015 loppuun mennessä.	Kaupungin ja uuden organisaation mukaisten palvelualueiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat laadittu (sisältää osaamistarpeet).

1400 Hallintopalvelut	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma- %
Tuotot	17 150	0	17 150	192 168	-175 018	1120,5
Kulut	-4 327 078	-320 000	-4 647 078	-4 757 726	110 648	102,4
Toimintakate	-4 309 928	-320 000	-4 629 928	-4 565 558	-64 370	98,6
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-4 309 928	-320 000	-4 629 928	-4 565 558	-64 370	98,6

Elinkeino- ja kehittämispalvelut

Strategian toteutuminen

Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia.

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen ja työllisyyden edistäminen.

Yritysmayönteisen ilmapiirin lisääminen kaupungin toiminnassa.

Yhteistyö Ammattiopisto Tredun kanssa jatkui opetuksen suunnittelemiseksi palvelemaan paremmin elinkeinoelämää ja työllisyyden hoitoa.

Järjestettiin onnistunut Messut Nokialla 2015 tapahtuma yhteistyössä Nokian Yrittäjien ja Ammattiopisto Tredun kanssa.

3kulman alueen kehittämissuunnitelma on hyväksytty ja toimenpiteet alueella aloitettu.

Käynnistettiin Kynijärven alueen Eco-3 bio- ja kiertotalouden yritysalue hanke yhteistyössä Verte Oy:n kanssa.

3kulman Eco Industrial Park -hanke käynnissä yhteistyössä Tampereen ja Ylöjärven kanssa.

Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Kaupunkiympäristö on viihtyisä ja vetovoimainen.

Toteutettiin keskustan arkkitehtikilpailu. Ohjausryhmän ja projektiryhmän perustaminen vireillä ja toteutuu vuoden 2016 alussa.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

3kulman Cleantech -vyöhyke hankkeet käynnissä Verte Oy:n ja Tredea Oy:n kanssa. 3kulman aluetta on markkinoitu Nokian kaupungin, Tredea Oy:n ja Verte Oy:n toimesta.

Tredea Oy:n kanssa elinkeinotoiminnan palvelusopimus. On raportoitu neljä kertaa vuodessa sopimuksen toteutumisesta.

Verte Oy:n kanssa palvelusopimus 3kulman bio- ja kiertotalouden alueen kehittämisestä.

Keskustan arkkitehtikilpailu toteutettiin.

Yhteistyötä yrittäjäjärjestöjen kanssa. Järjestettiin aamukahvitilaisuuksia, muita yhteistilaisuuksia ja järjestettiin Nokian Messut.

Osallistuttiin toisen asteen koulutuksen kehittämiseen Nokialla Ammattiopisto Tredun ja Lukion kanssa.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritettavat					
Yritysten lukumäärä (toimipaikat)	1 720	1 750	1 780	1 800	1 800*)
Työpaikkojen lukumäärä (arvio)	11 078	11 200	11 000	11 000	11 000*)
Työttömyysasteen kehitys (%)	10,6	13,1	14,2	14,5	14,0
Maatilojen lukumäärä	125	125	122	122	115
Leader –hankkeet	4	2	2	4	4
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					

*) arvio

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Yritystilojen rakentaminen					
- myönnetty rakennusluvat (m ²)	10 918	14 409	9 518	15 000	4010
- rakennetut yritystilat (m ²)	4 387	14 598	18 407	10 000	3265
Luovutetut yritystontit (kpl)	4	11	5	15	6
Luovutetut yritystontit (m ²)	269 032	214 155	41 922	200 000	35 357
Aloittaneet yritykset	160	138	116	160	117
Voimavarat					
Vakinaiset	2	1	1	1	1

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Keskustan kehittämisselvityksen laatiminen arkkitehtikilpailun pohjalta	Selvitys on valmistunut vuoden loppuun mennessä	Arkkitehtikilpailu toteutettiin ja keskustan kehittämisen suunnittelutyö käynnistettiin. Keskustan kehittämisen ohjausryhmä ja projektiryhmä perustetaan.
3kulman Cleantech Eco Industrial Park -vyöhyke käynnistyy.	Cleantech -vyöhykkeen hanke on käynnissä ja alueen markkinointi on käynnistynyt. Veturiyritysten saamisesta on aie- tai esisopimukset.	3kulman Cleantech-hanke käynnissä. Kyynejärven alueelle perustettiin Eco-3 bio- ja kiertotalouden alue. Kyynejärvellä varmistui usean yrityksen sijoittuminen. Koko cleantech-vyöhyke alueelle yrityshaku käynnissä. Yrityshakua tehdään elinkeinopalveluiden, Verte Oy:n ja Tredea Oy:n toimesta.
Yritysyhteistyön tiivistäminen	Kaupunki on yhteistyökumppani Nokian Yrittäjille Nokian messujen järjestämisessä 23. – 24.5.2015. Messujen yhteydessä järjestetään myös elinkeinoseminaari. Elinkeinopäällikkö järjestää yritysfoorumeita yritysten ja/tai kaupungin verkostoitumiseksi vähintään 2 kpl / kk.	Kaupungin elinkeinopalvelut oli mukana Nokian Messujen järjestelyissä yhteistyössä Nokian Yrittäjien ja Ammattiopisto Tredun kanssa. Elinkeinopalvelut oli mukana yrittäjien aamukahvitilaisuuksien järjestelyissä. Järjestettiin yritysneuvonta tilaisuus Tredean ja Ensimerin kanssa. Järjestettiin 3kulman cleantech-tapaamisia/seminaareja Tredea Oy:n ja Verte Oy:n kanssa. Järjestettiin kumialan yritysten kevät- ja syys seminaarit.

1500 Elinkeino ja kehittäminen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	0	0	0	697	-697	*****
Kulut	-851 312	230 000	-621 312	-640 744	19 432	103,1
Toimintakate	-851 312	230 000	-621 312	-640 047	18 735	103
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-851 312	230 000	-621 312	-640 047	18 735	103

140 Hallintokeskus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	17 150	0	17 150	192 865	-175 715	1124,6
Kulut	-5 178 390	-90 000	-5 268 390	-5 398 471	130 081	102,5
Toimintakate	-5 161 240	-90 000	-5 251 240	-5 205 605	-45 635	99,1
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-5 161 240	-90 000	-5 251 240	-5 205 605	-45 635	99,1

10 Kaupunginhallitus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	17 914	0	17 914	245 706	-227 792	1371,6
Kulut	-9 156 465	0	-9 156 465	-9 435 032	278 567	103
Toimintakate	-9 138 551	0	-9 138 551	-9 189 326	50 775	100,6
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-9 138 551	0	-9 138 551	-9 189 326	50 775	100,6

30 Perusturvakeskus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	9 850 002	0	9 850 002	10 565 296	-715 294	107,3
Kulut	-91 952 329	-3 250 000	-95 202 329	-94 786 932	-415 397	99,6
Toimintakate	-82 102 327	-3 250 000	-85 352 327	-84 221 636	-1 130 691	98,7
Poistot	-191 084	0	-191 084	-183 687	-7 397	96,1
Netto	-82 293 411	-3 250 000	-85 543 411	-84 405 323	-1 138 088	98,7

Strategisena tavoitteena on ollut painopisteen muuttaminen peruspalveluiden suuntaan. Kokonaisuudessaan perusturvakeskuksen tulos (ulkoiset erät) jäi positiiviseksi 1, 1 milj., toimintakateen ollessa 98,7 %. Sairaanhoidopiiriin kustannusten kasvu oli 4,7 % ja tämän vuoksi kokonaiskustannusten nousua 0,8 % vuodesta 2014 voidaan väestön ja palvelutarpeen mm. työttömyyden kasvusta johtuen pitää maltillisena. Palvelurakenteen uudistaminen, henkilöstön työaikamuutokset ja tiukka rekrytointi sekä toimintakäytänteiden kehittäminen mahdollistivat talouden toteuman. **Oman toiminnan** palveluprosessien kokonaistaloudellinen muutos tuotti 2,5 milj. tasapainotuksen toimintavuoden aikana. Merkittävimmät poikkeamat olivat henkilöstön palkat - 781 677 €, eläkemenot -93 026 €, aineet ja tarvikkeet - 250 734 €, toimeentulotuki -370 422 €, työmarkkinatuen kuntaosuus - 323 507 e sekä sisäisistä eristä ravitsemuspalvelut - 124 453 €.

Perusturvakeskuksen yhteiset tavoitteet

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Sote-uudistukseen valmistautuminen seudullisena yhteistyönä	Suunnitelmat lain vaatimusten toteuttamiseksi Nokian osalta laadittu kuntalaisfoorumeita on toteutettu. Kuntalaiset ovat osallistuneet palvelujen suunnitteluun ja heidän kokemustaan käytetään hyödyksi palvelujen laatua arvioitaessa.	Sote-valmistelua on seurattu, lainvalmistelu jatkuu edelleen. Kuntalaisfoorumeita on toteutettu sosiaalipalveluissa.
Toiminta- ja yksikkökohtaisten asiakastyytyväisyyskyselyjen toteuttaminen	Toteutetaan jokaisessa tulosityksikössä asiakastyytyväisyys > 7,5 (asteikko 4-10), > 3 (asteikko 1-5)	Asiakastyytyväisyyttä on seurattu tulosalueittain omissa kyselyissä. Valtakunnallisessa terveyskeskus-kyselyssä kuntalaiset olivat 97,7 % tyytyväisiä saamaansa palveluun.
Ammattitaitoinen, sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos parane	Kouluasteikolla mitattuna kotihoito sai arvioinnin 8,33 ja pitkäaikaishoiva 8,82. Sähköinen asiakastyytyväisyysmittaristo koko palveluun saadaan toteutettua vuoden 2016 alusta.
		Koko palvelukeskusta koskevaa työhyvinvointikyselyä ei toteutettu.

Kokonaistaloudelliset toimin- tamallit, erikoissairaanhoidon menojen vähentäminen; painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin, toimintaky- kyä ja terveyttä tukeviin sekä omahoitoa korostaviin palveluihin	- Sairauspoissaolopäivät vähen- tyvät 3 tpv / hlö, terveyspro- sentti > 35 % (v. 2013 23,7) - TVA-prosessi (työn vaativuu- den arvionti) viety loppuun - Tarkoituksenmukaiset työajat - Täydennyskoulutusvelvoitteen mukaiset täydennyskoulutus- päivät toteutuvat - Kehityskeskustelut toteutuvat 100 % - Henkilöstösuunnitelma ja osaa- miskartoitus on laadittu alku- vuonna 2015 - Työnkierto mahdollistetaan osaamisen vahvistamiseksi - Rakennemuutosta viedään eteenpäin suunnitelman mu- kaisesti, asiakas / potilas hoide- taan tarpeen mukaisella tasolla - Hoitoon pääsy hoitotakuun puitteissa - Tuotteistus toteutettu 2015 ai- kana, toimintakohtaiset kus- tannukset € / asukas maan par- haassa neljänneksessä - Palvelusetelin käyttöä laajen- netaan - Toimintayksikkökohtaiset ke- hittämisisideat on kirjattu (> 2 / yksikkö) ja toteutus on lähtenyt käyntiin.	Sairauspoissaolojen määrä oli 25,7 pv /hlö (suhteutettuna 31.12.2015 henkilömäärään). Kasvun osittaisena syynä oli ter- veyskeskuksen sisäilmaongelmat. TVA- prosessi toteutettiin hoito- henkilökunnan osalta, muiden osalta päätöksenteko siirtyi ke- välle 2016. Työaikamuutokset on toteutettu helmikuusta alkaen. Toteutuksen vaikutusta arvioidaan edelleen. Täydennyskoulutusvelvoitteen täyttyminen raportoidaan henki- löstötilinpäätöksessä. Kehityskeskustelut toteutuvat 66 %:sti. Henkilöstösuunnitelma on laa- dittu, osaamisen osalta arvioitu tulevaisuuden tarvetta. Osaamis- kartoitus tehdään osana sote-pal- veluiden inventaariota keväällä 2016. Työnkiertoa on toteutettu. Rakennemuutos on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Hoitoon pääsy toteutuu. Tuotteistus on toteutettu. Koko- naiskustannukset ovat 2676 € / kuntalainen (ei sisällä työllisyyden hoitoa) ja on parhaassa neljän- neksessä. Palveluseteli otettu käyttöön eri- koislääkäripalveluissa ja kirurgi- sissa toimenpiteissä. Sähköisen setelin käyttöönottoa valmistel- tiin loppuvuonna. Kehittämisisideoita kerätty ja to- teutettu, määrä jäänyt alle tavoit- teen.
---	--	--

Lähipalvelut

Strategian toteutuminen

Strategian mukaisesti perusterveydenhuoltoa vahvistettiin aluevastaanoton sairaanhoitajien vakansseilla ja siten parantamalla hoidon porrastusta sekä muuttamalla kirurgin virka kotihoidon lääkärin viraksi. Terveyskeskuskyselyn perusteella asiakaslähtöisyys parani, kun puhelinyhteyden saaminen terveyskeskukseen helpottui. Tyytyväisyys vastaanottopalveluiden laatuun nousi edelleen ja hoidon jatkuvuus oli hyvällä tasolla. Sähköisistä palveluista itseilmoittautuminen otettiin käyttöön ja muita osioita valmisteltiin.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Aluevastaanotossa perusterveydenhuollon vastaanottotoimintaa vahvistettiin suunnitelman mukaisesti, sisäisin vakanssimuutoksien työparimalliin lisättiin sairaanhoitajia siten, että joka alueella päästiin tasolle 6 lääkäriä ja 4 sairaanhoitajaa. Sairaanhoitajien vastaanottokäynnit lisääntyivät muutoksessa selkeästi ja hoidon porrastus parani.

Potilaiden puhelinyhteyden saaminen terveyskeskukseen parani merkittävästi, 77,5 % palvelua tarvinneista antoi arvosanaksi 8-10/10. Terveyskeskuskyselyn perusteella tyytyväisyys terveysaseman palveluun parani edelleen, 97,7 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että palvelua voi kehua. Kotihoidon lääkärin virka vakinaistettiin muuttamalla kirurgin virka terveyskeskuslääkäriksi, muutoksen avulla kotihoidon potilaiden lääketieteellinen hoito saatiin paremmin haltuun ja hoitosuunnitelmat yhdenmukaisiksi. Perusterveydenhuollon vapaassa valinnassa 68 henkilöä valitsi Nokian ja muun hoitopaikan 55 henkilöä.

Ensiavun yöpäivystys siirtyi suunnitelman mukaisesti Acutaan 5.1.2015, muutos sujui hyvin ja kokonaissäästöä kertyi vuositasolla 290 000 €.

Suun terveydenhuollon ylipitkien hoitojonojen vuoksi olimme Aluehallintoviraston erityistarkkailussa. Hoitojonojen purkamista jatkettiin ostopalveluiden turvin syksyllä ja uusia omia hammaslääkäreitä saatiin rekrytoitua, hoitojono alkoi lyhentyä loppuvuodesta. Suun terveydenhuollon röntgenkuvissa siirryttiin digi-kuviin ja potilastietojärjestelmässä otettiin käyttöön uusi kehittyneempi ohjelma.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa toimintaa häiritsi psykiatripula ja siksi lääkärikäynnit vähenivät, sairaanhoitajien vastaanottokäyntejä pystyttiin kuitenkin lisäämään ja kokonaiskäyntimäärä säilyi entisellä tasolla. Yhteistyötä sairaanhoitopiirin kanssa tiivistettiin psykiatriseen osastohoitoon ohjautuneiden potilaiden osalta ja tehtiin suunnitelma pitkäaikaispotilaiden hallitun kotiuttamisen osalta.

Fysioterapiassa toteutettiin selkäpotilaiden suoravastaanoton pilotti ja toiminta aloitetaan laajempaan 2016. Osastotyössä tarvittiin enemmän fysioterapian resurssia nopean potilaskierron vuoksi.

Röntgenissä otettiin käyttöön kuvankäsittelyyn liittyvä alueellinen RIS- järjestelmä sekä uusi alueellinen PACS- kuvantamisarkisto. Röntgenissä tehtiin myös määrääjain vaadittava lääketieteellisen säteilyn käytön kliininen auditointi.

Terveyskeskussairaalassa osastojen, kotihoidon ja palvelutalojen yhteistyötä kehitettiin. Kotiutusprosessia saatiin nopeutettua ja hoidon porrastusta parannettua, potilaskierto nopeutui, hoitoajat olivat lyhyet ja sakkomaksuja sairaanhoitopiiriin ei kertynyt. Paikkamäärää pystyttiin laskemaan loppuvuodesta 72 paikasta 68 paikkaan. Keskimääräinen hoitoaika laski noin 7,5 vuorokauteen.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Tilinpäätöksen toteumat kaikkien menojen osalta olivat seuraavat:

- Toimintatuotot 112,9 %
- Toimintakulut 97,6 %
- Toimintakate 95,9 %

Toimintatuotot ylittyivät 290 000 €. Lääkäreitä oli useita suorittamassa erikoistumisjaksoja ja sijaisista saatiin enemmän evo- korvauksia. Käyntimaksuja ja hoitopäivämaksuja kertyi ennakoitua enemmän, samoin kotikuntakorvauksia.

Henkilöstökulut 94,4 %, alittuivat 715 000 €. Mielenterveyspalveluissa toimittiin hyvin pienellä psykiatrisurssilla, kun virkoja ei saatu täytettyä. Suun terveydenhuollossa oli myös hammaslääkärivajausta, erikoislääkäripoliklinikalla sekä ensiavussa henkilöstökuluja säästy. Varhe- maksuja meni ennakoitua vähemmän. Palvelujen ostossa ylitys oli 280 000 €, muussa ostopalvelussa oman toiminnan vajauksien vuoksi ja psykiatrian palveluasumisen kuluissa.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
- lääkärikäynnit aluevastaanotolla	39 331	38 525	38 061	39 500	38 682
- lääkärikäynnit ensiavussa 1	16 102	14 499	16 014	12 800	11 821
- sairaanhoitajakäynnit vastaanotolla	21 047	23 014	26 059	26 500	28 616
- erikoislääkäripoliklinikakäynnit	3 328	3 482	2 942	2 800	3 230
- psykiatrian avohoitokäynnit	10 303	10 358	10 238	10 500	10 317
- suun terveydenhuollon käynnit	27 157	30 091	32 167	30 400	30 516
- röntgentutkimukset	11 769	11 896	11 798	11 900	11 759
- fysioterapian yksilökäynnit	7 851	9 005	9 026	8 000	8 893
- fysioterapian ryhmäkontaktit	1 928	2 262	2 536	2 300	1 715
- päihdeyksikön käynnit	2 321	2 095	1 980	1 800	1 972
- päihdeyksikön päiväkeskuskäynnit	5 364	4 981	5 774	5 800	6 462
- hoitajaksot/osasto 1 2	1 697	1 634	1 559	1 708	1 326
- hoitopäivät/osasto 1 2	13 314	13 941	13 996	12 810	12 562
- hoitajaksot/ arv. ja kuntoutus	662	479	643	650	1 033
- hoitopäivät/ arv. ja kuntoutus	13 661	13 434	13 517	13 100	12 015
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- €/vastaanottokäynti	64,50	70,60	70,26	68,30	71,42
- €/ensiapukäynti	87,90	115,60	84,26	120,80	101,50
- €/psykiatrisen avohoitokäynti	86,80	89,17	79,78	90,50	84,10
- €/suun terveydenhuollon käynti	57,90	65,50	60,64	67,60	66,96
- €/röntgentutkimus	27,90	27,60	22,36	28,50	27,48
-€/hoitopäivä/ osasto 1	208,93	201,54	203,99	199,20	197,60
-€/hoitopäivä/ arv. ja kuntoutus	176,54	189,50	175,41	168,70	179,89
Toiminnan laajuustiedot					
-vastaanottotoiminnan peittävyys % 3	63,1	62,7	62,2	63,0	62,5
-hammashuollon peittävyys % 4	35,0	34,9	37,4	35,0	36,4
-potilaspaikat/ osasto 1	36	36	36	36	36-34

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
-potilaspaikat/ arv. ja kuntoutus	36	36	36	36	36-34
Vaikuttavuus					
-tyypin 2 diabetespotilaiden GHbA1c-keskiarvot % 5	6,8	6,8	6,7	6,8	6,7
-suun terveyden DMF-indeksi 12-v. 6	0,8	1,0	0,8	1,0	1,0
Voimavarat					
- vakanssit 7	119,1	123,1	128,1	198,6	198,6
- vakinaiset varahenkilöt 7	8	8	8	16	16

1. yöpäävystys loppunut 2015
2. 2015 ei sisällä enää poliklinikkapotilaita
3. kuinka moni nokialainen käyttää vuodessa aluevastaanoton palveluita
4. kuinka moni nokialainen käyttää vuodessa hammashuollon palveluita
5. kyseisten potilaiden pitkäaikaissokeritasapainon keskiarvo
6. kariesen vaurioittamien hampaiden lukumäärä 12- vuotiaille
7. 2015 alkaen sisältää myös terveyskeskussairaalan, erikoislääkäripoliklinikan ja välinehuollon henkilöstön lisäyksenä ja laitoshuolijat vähennettynä

Vyörytettävät kustannukset eivät sisälly tehokkuuslukuihin.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Perusterveydenhuoltoa vahvistetaan kohdentamalla resursseja työparimalliin ja siten parantamalla hoidon saatavuutta ja hoidon porrastusta.	Hoidon porrastuksen mittarina on sairaanhoitajien vastaanottokäyntien muutos: vastaanottokäyntien määrän lisääntyminen 15 % verrattuna vuoteen 2013.	Toteutui. Sairaanhoitajien vastaanottokäyntien muutos vuoteen 2013 oli + 24 %.
Takaisinsoiton käyttöön- oton avulla parannetaan potilaiden yhteydensaantia ja samalla asiakastytyvää- syyttä.	Potilaiden yhteydensaanti on puhe- lintilastoissa parantunut. Asiakastytyvyisyys/palvelukyky paranee asiakaskyselyssä yhtey- densaannin osalta (alueellinen ky- sely on 2 vuoden välein, vertailu 2013/2015).	Toteutui. Takaisinsoiton käyttöön- oton jälkeen yhteys saatiin lain edel- lyttämässä ajassa. Toteutui. Arvosana 8-10/10, parani 49 % ---> 77,5 %.
Palveluprosessit tehostuvat mm. itseilmoittautumisen ja kansalaisen ajanvarauk- sen käyttöönoton avulla, jolloin tuottavuus kasvaa.	Hoitajien aikaa vapautuu työpari- työhön ja vastaanoton pitämiseen, jolloin hoidon porrastus tehostuu. Mittarit: itseilmoittautuneiden ja sähköisen ajanvarauksen käytön määrän muutokset.	Toteutui osittain. Itseilmoittautumi- nen alueilla käytössä 2/16 alkaen, al- kuvaiheen jälkeen > 90 % käytti lai- tetta. Kansalaisen ajanvarauksen käyttöö- notto siirtyi teknisten ongelmien vuoksi vuoden 2016 keväälle.
Johtamisen ja toiminnan- ohjauksen tueksi saadaan luotettavampaa tietoa.	Terveydenhuollon Effican uusi ra- pportointiohjelma on otettu käyt- töön ja raportointipohjat laadittu. Toiminnan tuottavuuden ja tehok- kuuden kasvattaminen helpottuu luotettavamman tiedon avulla.	Toteutui. Terveydenhuollon Effican uusi raportointiohjelma otettiin käyttöön. Ohjelman luotettavuus- dessa ja käytettävyydessä on kuiten- kin edelleen ongelmia.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tehostuu palvelukeskusten yhteistyöllä, sähköinen liikkumislähete on käytössä terveyskeskuk- sen ja liikuntatoimen vä- lillä. Toiminnan vaikutta- vuutta pyritään paranta- maan.	Mittarina on liikkumislähetteen määrä/vuosi ja tavoitetasona 350 kpl vuonna 2015.	Toteutui osittain. Liikkumislähetettä tehtiin 56 kpl. Alkuvaiheen lähettä- miskriteeri oli melko tiukka ja siksi määrä jäi oletettua pienemmäksi. Kriteerit määritetään uudestaan.
---	--	---

3000 Lähipalvelut	Alkuperäi- nen talous- arvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poik- keama	Toteutuma- %
Tuotot	2 248 220	0	2 248 220	2 537 099	-288 879	112.8
Kulut	-21 460 815	0	-21 460 815	-21 079 833	-380 982	98.2
Toimintakate	-19 212 595	0	-19 212 595	-18 542 733	-669 862	96.5
Poistot	-124 014	0	-124 014	-128 242	4 228	103.4
Netto	-19 336 609	0	-19 336 609	-18 670 976	-665 633	96.6

Perhepalvelut

Strategian toteutuminen

Perhepalveluiden kehittämistä on ohjannut lasten- ja nuorten hyvinvointiohjelmasta johdetut tavoitteet. Työllisyydenhoidon kehittämisessä on huomioitu myös Tampereen kaupunkiseudun työllisyydenhoidon kehittämisohjelma 2012 - 2016.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Perhepalveluiden palvelusuunnitelman keskeinen tavoite ja painopiste on ollut ennaltaehkäisevien ja avohuollon kuntouttavien palvelujen sekä monialaisen yhteistyön kehittämisessä. Tätä kehittämistyötä on tukenut uusi sosiaalihuoltolaki, joka tuli voimaan lapsiperheiden kotipalvelun osalta 1.1.2016 ja muilta osin 1.4.2016. Uuden lain mukaisesti lapsiperheiden kokonaisuutta on organisoitu uudelleen siten, että lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu on eriytetty toisistaan. Ennaltaehkäisevien ja avohuollon kuntouttavien palvelujen kehittäminen ja vahvistaminen edellyttävät edelleen panostamista, jotta lasten, nuorten ja perheiden tuentarpeisiin voitaisiin vastata riittävästi ja oikea-aikaisesti.

Yhdessä tekeminen on vahvistunut. Perhetyö on vakiintunut osaksi neuvolan toimintaa erityisesti ensimmäistä lastaan odottavien perheiden tukimuotona.

Aikuissosiaalityö ja työllisyydenhoito ovat toimineet kiinteässä yhteydessä tavoitteena asiakkaiden tukeminen koulutukseen ja työelämään suuntautumisessa. Palveluiden kehittämisessä ja asiakkaiden ohjaamisessa eri palveluihin on onnistuttu, työ on tuottanut tulosta. Erityisesti pitkäaikaistyöttömille ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa oleville on pystytty tuottamaan palveluita. Huolimatta vuoden 2015 alusta voimaan tulleesta työmarkkinatuen rahoitusuudistuksesta ja siinä kuntien taloudellisen vastuun lisääntymisestä ja työttömyyden kasvusta huolimatta Nokian työmarkkinatukikustannusten nousu oli ainoastaan 6,92 %. Ulkopuolisen tahon tekemässä 7000 - 55000 asukkaan kuntia (123 eri kuntaa) käsittävässä työllisyysraportissa kuntien työmarkkinatukikustannusten nousu verrattuna vuoteen 2014 oli keskimäärin 66,99 %.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Kokonaisuutena perhepalveluissa toimittiin talousarvion puitteissa.

Perhepalvelut:

toimintatuotot 102,8 %

toimintakulut 91,8 %

toimintakate 89,3 %

Asiakasmaksutuottoja on tullut arvioitua enemmän Vihnukselan lastenkodin kiireellisten sijoitusten sijaishuoltopaikkojen myynnistä sekä työllisyys- ja kuntoutuspalveluiden valtion korvauksista.

Toimintakuluja on syntynyt arvioitua enemmän kiireellistä sijoitusta pidempiaikaisista sijaishuollon ostopalveluiden tarpeen kasvusta.

Perustoimeentulotuen tarve on ollut arvioitua pienempää, sen sijaan täydentävää toimeentulotukea on käytetty arvioitua enemmän. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksut ovat olleet merkittävästi arvioitua pienemmät, ja työllisyys- ja kuntoutuspalveluiden henkilöstön menoissa on säästöä

liittyen arvioitua vähäisempään lakisääteiseen velvoitetyöllistämiseen. Lisäksi kaupungin YT-neuvottelutilanteella oli vaikutusta palkkatukityöllistämiseen varattuihin määrärahoihin.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
-äitiys- ja lastenneuvolakäynnit				12 500	11 553
-perhesuunnittelukäynnit*	13480	11800	12 926	700	876
-koulu-/opiskelijaterv.huoltokäynnit th	8 878	9 200	9966	11 500	10 274
-lastensuoj. hoitopv:t/oma lastenkoti**	3 693	3 166	3042	3 300	3 178
-perhekeskuksen käynnit	3700	4 564	4 700	5 000	4 572
-lastensuojelun hoitopv:t/ostopalvelu	5 348	5 464	4660	4 800	5 963
-lastensuojelun hoitopv:t/perhehoito	15 535	15 585	14586	16 000	14 612
-aktivointisuunnitelmat/työllisyydenh.	67	213	340	400	365
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
-€/ terveystarkastuskäynti	56	61	61	58	62
-€/ lastensuojelun laitoshoitopäivä	244	186	321	210	290
-€/ perhehoidon hoitopäivä	82	80	90	77	93
-€/ perustoimeentulotuki/ asukas	80	80	77	90	78
-€/ perustoimeentulotuki/ kotitalous	2 306	2307	2008	2610	1832
-€/työllisyydenhoito/asukas	49	54	68	102	84**
Toiminnan laajuustiedot					
-äitiys- ja lastenneuvolan asiakkaat				3 300	3864
-perhesuunnittelun asiakkaat ***	4 900	4 300	4487	650	620
-koulu- ja opiskelijaterv.h.asiakkaat	3 974	3 960	4253	4 450	4165
-lastensuojelun avohuollon asiakkaat	290	395	495	400	175*
-kodin ulkop. sijoit. lapset ja nuoret	121	123	88	117	83
-huostassa olevat lapset ja nuoret	48	48	47	48	54
-perhekeskuksen asiakkaat	884	906	917	1 000	891
-toimeentulotuen kotital. määrä	1 185	1 260	1258	1 300	1408
-työllisyyspalveluiden asiakkaat	310	356	405	600	535
Voimavarat					
- vakinaiset	79	81,5	83	87	87

* v.2012 - 2013 äitiys- ja lastenneuvola sekä perhesuunnittelukäynnit samassa tilastossa

** sisältää ulos myydyt hoitopäivät

*** v. 2012 - 2014 äitiys- ja lastenneuvolan sekä perhesuunnittelun asiakkaat samassa tilastossa

*tilastointi muuttunut. Lastensuojelun avohuolto ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut eri tilastoissa

**sisältää myös työmarkkinatukiosuuden

Vyörytettävät erät eivät sisälly tehokkuuslukuihin.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Asiakas saa tarvitsemansa palvelun oikea-aikaisesti. Toimeentulotuki- ja lastensuojeluasioiden käsittelymääräaikojen toteutuminen (valtakunnalliset seurannat x 2/v)	Lakisääteiset määräajat toteutuvat toimeentulotuessa ja lastensuojelussa 100 %:sti.	Toimeentulotuessa toteutuminen 99, 1% (Soneran tietoliikenne-häiriöt). Kaikki lastensuojelu-ilmoitukset (100 %) käsiteltiin määräajassa. Lastensuojelutarpeen selvityksistä 99,8 % valmistui määräajassa. Vajeen aiheutti sovittujen aikojen peruuntumiset.
Alle 25-vuotiaiden työttömien aktivointiasteen nostaminen (v. 2013 24,9 % ja v. 2014 toukok. 32,7 %)	Aktivointiaste 43 %.	Aktivointiaste oli 16,6 %. TE -palveluiden toimenpiteet vähenivät 158:lla vuodesta 2014 v. 2015. Myös työllistymis- ym. suunnitelmien määrä vähentyi, mikä heikensi toimenpiteisiin ohjautumista. Aktivointiastetta laskivat myös Nokian kaupungissa toteutuneet YT -neuvottelut. Työkokeilut ja palkkatuki/oppisopimus eivät olleet mahdollisia 1.6-31.12. 2016. AAPO-hankkeen nuorten palveluohjaus ei näy aktivointi- asteen muodostumisessa.
Omana toimintana tuotetut ennaltaehkäisevät ja avopalvelut toimivat (vahvistamalla määräaikaaisesti omia perhetyön resursseja kahdella perhetyöntekijällä v. 2014 kustannuksia on pystytty alentamaan n. 100 000 euroa verrattuna v. 2013 kustannuksiin)	Määräaikaisten perhetyön resurssien vakinaistamisella ostopalveluiden osuus perheille suunnatusta tehostetun avotyön palveluista pysyy vuoden 2014 tasolla (n. 20 000 €).	Tavoitteessa onnistuttiin. Lastensuojelun tehostetun perhetyön ostopalvelua oli mahdollista tasoitaa oman resurssipanostuksen lisäämisellä. Kaikki ostopalveluprosessit avattiin tavoitteena niiden entistä tarkoituksenmukaisempi käyttäminen.

3100 Perhepalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	2 809 828	0	2 809 828	2 888 790	-78 962	102,8
Kulut	-14 679 581	0	-14 679 581	-13 404 331	-1 275 250	91,3
Toimintakate	-11 869 753	0	-11 869 753	-10 515 541	-1 354 212	88,6
Poistot	-32 949	0	-32 949	-21 332	-11 617	64,7
Netto	-11 902 702	0	-11 902 702	-10 536 873	-1 365 829	88,5

Vanhuspalvelut

Strategian toteutuminen

Vanhuspalveluiden toteuttamista ja kehittämistä ohjaava Kotoisa ehtoo-lkääntyneen väestön hyvinvointiohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Ohjelman vienti käytäntöön tapahtui syksyn 2015 aikana. Vanhuspalveluja on toteutettu ja kehitetty ohjelman mukaisesti. Toteutuksessa on kuitenkin jouduttu huomioon Nokian kaupungin yleiset taloudelliset linjaukset. Painopisteenä vanhuspalveluiden järjestämisessä on ollut kotihoidon ensisijaisuus sekä hoidon tarkoituksenmukaisuus ja oikea-aikaisuus.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen.

Toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi otettiin koko vanhuspalveluissa käyttöön RAI- laatumoduuli.

Kotihoidon mobiililaitteiden käyttöönotto tapahtui alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Ohjelmiston toimintaa jouduttiin kuitenkin kehittämään yhdessä ohjelmiston toimittajan kanssa lähes koko vuoden, joten täyttä hyötyä ohjelmistosta ei vielä saatu esimerkiksi välittömän asiakastyön lisäämiseksi. Kotihoidon tarkoituksenmukaisuuden, oikea-aikaisuuden ja joustavuuden kehittämiseksi toteutettiin kotihoidossa 30.11. alkaen laaja toimintamallin muutos, jota kokeillaan käytännössä vuoden 2016 aikana. Tuntiperusteiseen laskutukseen siirtyminen valmisteltiin vuoden 2015 aikana. Käyttöönotto tapahtuu kuitenkin vasta vuoden 2016 alusta, koska samalla voidaan tehdä lainmukainen asiakasmaksujen tarkastus. Kauppapalveluiden järjestämisestä ostopalveluna luovuttiin ja kauppatavaroiden kuljetuksista on vastannut 1.6. alkaen Nokian kaupungin varikko.

Ympäri vuorokautisessa hoivassa paikkojen kiertonopeus oli aiempiin vuosiin verrattuna poikkeuksellisen nopea, eikä kaikkia ostopalvelupaikkoja jouduttu täysimääräisesti käyttämään. Keskimääräinen odotusaika hoivapalveluihin oli vain 10 vuorokautta. Lyhytaikaishoidon lisääminen tapahtui Kotoisa ehtoo-ohjelman mukaisesti. Vuonna 2015 paikkoja vapautui lyhytaikaishoidon käyttöön kaksi (2). Ympäri vuorokautisen hoidon työaikaseuranta toteutettiin Vihnuskodin kaikkien yksiköiden hoitohenkilöstölle marraskuussa.

Omaishoidon tuen saajien määrä väheni verrattuna vuoteen 2014. Talousarvioon varattu määräraha ei mahdollistanut tukien lisäämistä Kotoisa ehtoo-ohjelman mukaisesti. 65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuessa tehtiin vuoden aikana seitsemän (7) hylkäävää päätöstä määrärahojen puuttumisen vuoksi.

Kotiutustoimintaa terveyskeskuksesta kehitettiin vuonna 2015. Keväällä aloitettiin tehostetun kotisairaalan kokeilu. Tavoitteena oli siirtää kotihoitoon potilaat, joiden hoito ei edellytä välttämättä hoitoa osasto-olosuhteissa. Toiminta jatkuu edelleen.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Vanhuspalveluiden ulkoiset toimintakulut alittuivat ja toimintatuottoja tuli arvioitua enemmän.

toimintatuotot	104,6 %
toimintakulut	98,3 %
toimintakate	96,5 %

Maksutuottoihin kaikissa vanhustenhuollon palveluissa vaikuttaa kulloisenkin asiakaskunnan maksujen perusteena olevat tulot. Maksutuottojen määrä vaihtelee vuodesta toiseen, eikä määrää ole mahdollista arvioida tarkasti budjetoituvaiheessa. Valtiokonttorin maksamat korvaukset perustuvat etukäteistiedoilla tehtävään arviolaskutukseen ja lopullinen korvaus tapahtuu toteutuneiden menojen perusteella vasta seuraavan talousarviovuoden keväällä.

Vanhuspalveluissa jouduttiin käyttämään sijaista arvioitua enemmän, joten toimintakulut ylittyivät henkilöstömenoissa 138 000 euroa. Ulkoisten palveluiden ostoissa säästettiin -328 000 euroa. Ympäri vuorokautisen hoidon erittäin suuri kiertonopeus mahdollisti sen, ettei kaikkia ostopalvelupaikkoja jouduttu käyttämään. Myös päivätoiminnan palveluita ostettiin arvioitua vähemmän. Lisäksi kotiin vietävien aterioiden määrä oli

arvioitua vähäisempää ja myös sotainvalidien palveluita ostettiin arvioitua vähemmän. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ulkoisiin hankintoihin varattu määräraha alittui -98 000 euroa. Säästöä syntyi mm. hoito-
tarvike-, lääke- ja kalustohankinnoissa.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
-kotihoidon käynnit	151 905	160 128	1)165 618	165 213	170 508
-päiväkeskuksen hoitopäivät/ oma toiminta	1 715	1 964	2054	1 965	1 934
-päiväkeskuksen hoitopäivät/ ostopalvelut	4 084	4 264	4 254	4 250	4 283
-vanhainkodin hoitopäivät	21 107	21 183	20 764	21 100	20 808
-joista lyhytaikaishoidossa	4 981	2)6 202	2)7 040	2)7 965	2) 8 726
-tehostetun palveluasumisen hoitopäivät (oma toiminta)	27 936	28 900	28 992	28 900	28 822
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
-€/ kotihoitoon käynti	29,03	31,00	31,60	31,00	29,74
-€/ hoitopäivä vanhainkodilla	141,53	151,70	147,59	154,60	150,58
-€/ hoitopäivä tehostetussa palvelu- asumisessa (oma toiminta)	115,03	118,87	112,35	114,90	117,06
Toiminnan laajuustiedot					
-säännöllisen kotihoitoon asiakkaat 30.11.	343	370	358	390	352
-omaishoidon tuki asiakkaat (yli 65-v) 31.12.	84	83	93	93	88
-hoitopaikat tehostetussa palv.asumisessa					
-oma toiminta	80	80	80	80	80
-ostopalvelut	98	103	111	123	123
-hoitopaikkoja Vihnuskodilla	58	58	58	58	58
-joista lyhytaikaishoitoa	14	2)19	2)23	2)22	2)25
-kattavuus 75 v. täyttäneistä (%)					
-säännöllisen kotihoitoon piirissä	11,7	12,3	11,8	13	11,5
-omaishoidontuen piirissä	3,3	3	3,1	3,4	3,1
-tehostetussa palveluasumisessa	6,8	6,9	6,9	7,1	7,3
-pitkäaikaisessa laitoshoidossa	1,6	1,5	1,3	1,3	1,2
Vaikuttavuus					
-vuoteeseen hoidettavat asukkaat ympäri vuorok. hoivassa %/ oma toiminta	21	32,8	40,6	25	33,7
Voimavarat					
-vakanssit	234,5	237,5	237,5	203,5	203,5
-vakinaiset varahenkilöt yhteensä	32	32	32	28	28

1) Lisätty TA 2014 lukuun sairaanhoidon käynnit 11 600

2) Vihnuskodin os.B:n paikkojen muuttaminen asteittain lyhytaikaishoidon paikoiksi.

Vyörytettävä kustannukset eivät sisälly tehokkuuslukuun

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Henkilöstön ja kaikkien keskeis-ten toimijoiden sitouttaminen ikääntyneiden palveluiden pit-käjänteiseen kehittämiseen.	Vanhuspalvelulain mukaisen ikä-poliittisen suunnitelman tiedotta-minen koko kaupungin tasolla. Ti-laisuuksia on järjestetty vähin-tään kaksi (henkilöstö, muut toi-mijat).	Toteutunut. Ohjelman tiedotta-miseksi on järjestetty avoin tilai-suus kaikille kuntalaisille 20.10. Tämän lisäksi ohjelma on esitelty sekä kotihoidon että ympäri-vuoro-kautisen hoivan omaisten illoissa ja henkilöstön työpaikka-kokouksissa.
Vaikuttavuuden lisääminen tuottamalla asiakaslähtöisempiä kotihoitopalveluita.	Kotihoidon asiakaslähtöinen toi-mintaprosessi on jalkautettu. Pe-rehdytystilaisuus henkilöstölle ja muille avaintoimijoille on järjes-tetty. Välittömän asiakastyön osuus > 56 % työajasta.	Toteutunut osittain. Asiakasläh-töinen prosessi on esitelty van-husneuvostolle ja kotihoidon henkilöstön työpaikkakokouk-sessa. Kotihoidon toimintamallin muutos aloitettu 30.11. Välittö-män työajan osuus kodinhoitajilla 51,4 % ja koko kotihoidossa 48,9 %.
Kotiin vietävien palveluiden tar-koituksen mukaisuuden ja oikea-aikaisuuden tehostaminen.	Kotihoidossa on siirrytty tuntipe-rusteiseen asiakaslaskutukseen.	Toteutuu siirretyllä aikataululla. Vuoden 2016 alusta tulevasta asiakasmaksujen lakisääteisestä tarkastuksesta johtuen siirtymi-nen tuntiperusteiseen laskutuk-seen tapahtuu vasta 2016 alusta.
Asiakastyön laadun ja sisällön kehittäminen ympärivuoro-kautisessa hoivassa.	Ympärivuorokautisessa hoivassa on tehty työaikaseuranta asiakas-työn sisällön selvittämiseksi.	Toteutunut. Ympärivuorokauti-ssa hoivassa 70 % työajasta kohdistuu välittömään asiakas-työhön.
Tarvittavien päätösten tekemi-nen ympärivuorokautisen hoi-van tarpeen kasvun hallinnasta.	Mahdolliset kaavamuutostarpeet on ratkaistu. On päätetty hanke- ja tilaohjelmista sekä sopimuk-sista kiinteistö-investoreiden kanssa. On ratkaistu palvelun tuottaja/-t.	Toteutunut osittain. Vihnuskodin tontin kaavoitus uuden hoivako-din käyttöön ei ole toteutunut vuonna 2015. Rakennuksen tila-ohjelma on käsitelty teknisessä lautakunnassa ja perusturvalauta-kunnassa ja päätetty kaupungin-hallituksessa. Uuden rakennuksen palvelut tuotetaan kaupunginval-tuuston päätöksen (7.12.2015 §101) mukaisesti kaupungin omana toimintana.

3200 Vanhuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	4 163 524	0	4 163 524	4 355 569	-192 045	104,6
Kulut	-19 058 551	0	-19 058 551	-18 733 199	-325 352	98,3
Toimintakate	-14 895 027	0	-14 895 027	-14 377 629	-517 398	96,5
Poistot	-10 000	0	-10 000	-10 000	0	100
Netto	-14 905 027	0	-14 905 027	-14 387 629	-517 398	96,5

Perusturvan hallinto

Strategian toteutuminen

Peruspalveluiden organisaatiomuutos toteutettiin valtakunnallisten tavoitteiden ja lainsäädännön muutosten mukaisesti. Oma leikkaustoiminta lakkautettiin ja vuodeosastot siirrettiin lähipalveluiden tulosalueelle osaksi perusterveydenhuoltoa.

Poikkihallinnollista yhteistyötä on vahvistettu mm. tila- ja turvallisuussuunnitelmia laadittu yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Perusturvan henkilöstösuunnitelma on laadittu osana kaupungin henkilöstösuunnitelmaa ja muutoksia on viety eteenpäin kaupungin YT-neuvottelujen ja toimialalla laadittujen tasapainotussuunnitelmien mukaisesti.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Perusturvan hallinnon tulosalue on uudelleen organisoitu vastaamaan palveluprosesseja. Terveyskeskuksen laitoshuoltajat siirrettiin yhden esimiehen alaisuuteen ja toiminta jaettiin tiimeihin. Kiinteistöhuolto toimii nyt tukipalveluna ja muutosta vietiin eteenpäin sekä arvioitiin toteutumista ohjausryhmän tuella. Syksyllä valmisteltiin vanhuspalveluiden laitoshuollon siirtoa kiinteistöhuollon alaisuuteen.

Oman erikoissairaanhoidon yksikön siirto lähipalveluihin toteutettiin. Hallintoon jäi vielä kustannuspaikkana Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä tehty erikoissairaanhoidon ostot.

Hoidon porrastusta on toteutettu Pirkanmaalla sovittujen käytänteiden mukaisesti ja PSHP:iin ohjatut terveyskeskuksen lähetteet vähenivät 7,6 %, kun kaikkiaan ulkoiset lähetteet vähenivät 3,9 %. Siirtoviivemaksuja ei vuoden aikana syntynyt. Kuitenkin PSHP:n ostojen kustannukset kasvoivat odotettua enemmän, johon tuen pitkälti kalliiden potilaiden kustannusten kasvusta. Tämän vuoksi laadittiin kesällä yhteistyössä erillinen tasapainottamissuunnitelma sekä aloitettiin PSHP:n ja kaupungin ylimmän johdon yhteistyöneuvottelut taloudellisten resurssien yhteensovittamisesta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Myyntitulojen kasvu perustui kiinteistöhuoltoon (kp 3391) kirjatusta laitoshuollon myynneistä 58 000 €. Tulot olivat aiemmin lähipalveluissa.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin osalta alkuperäinen ta oli 27 038 398 €. Vielä elokuussa ylitysennuste oli 6,8 milj. Valtuusto (KV § 75, 14.9.2015) myönsi lisämäärärahan 3,25 milj. € kohdistettavaksi sairaanhoitopiiriin ostoon. Kokonaisuudessaan sairaanhoitopiiriin osto erikoissairaanhoidon osalta oli 31 129 1334 €, sisältäen kalliin hoidon tasausmaksun ennakon ja erityisvelvoitemaksun (perustuvat väestömäärään). Aiemmasta poiketen saimme kalliin hoidon tasausta 837 186 €, joten sairaanhoitopiiriin lopullinen lisälasku oli 4,7 milj. Kustannusten kasvu edellisestä vuodesta huomioiden tuon kalliin hoidon hyvityksen oli + 167 998 €. Perusturvan hallinnon tulosalue ylittyi näin ollen 1,2 milj.

Toimintatuotot	329,7 %
Toimintakulut	103,8 %
Toimintakate	103,7 %

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
- poliklinikkakäynnit / PSHP	32 836	32 218	34 692	23 340	35063
- hoitajaksot / PSHP	3 754	3 793	3 997	¹⁾	3986
- hoitopäivät / PSHP	19 553	19 566	19 776	6 997 ²⁾	20046
- leikkaukset / oma toiminta	532	594	532	-	-
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- €/leikkaus oma toiminta	1 324,00	1 059,68	1 092,36	-	-
- €/erikoissairaanhoidon menot/asukas	1 005,80	1 083,93	1 116,93	-	938,70 ³⁾
Toiminnan laajuustiedot					
- sairaansijat oma esh osasto 1	36	36	36	36 ³⁾	- ⁴⁾
- osaston päiväpaikat	4	4	4	4	
Voimavarat					
- vakanssit	93		112	33	33 ⁵⁾
- vakinaiset varahenkilöt	6	6	6	3	3

PsHP siirtyi episodi- ja NordDrg-tuotteistukseen, luvut eivät ole vertailukelpoisia menneeseen tai puuttuvat.

Talousarviossa on ollut kirjoitusvirhe, arvio ollut 16 997.

Luku pitää sisällään vain PSHP:n ostot.

Osasto 1:n sairaansijat siirrettiin lähipalveluihin perusterveydenhuoltoon.

Teknisestä toimesta toimistotyöntekijä siirtyi perusturvan hallintoon. Virastovahtimestarin toimi lakkautettiin.

Vyörytettävät kustannukset eivät sisälly tehokkuuslukuun.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Hallinnon raportoinnin kehittäminen	Raportointi toteutuu kuukausittain v. 2015 alusta alkaen, talouden toteuman ennustettavuus on parantunut. Suoritteiden kustannuslaskenta on aloitettu, tuottavuusmittaristo on laadittu v. 2016 talousarvion laadintaan mennessä. Terveystuon uusi raportointiohjelma on otettu käyttöön maaliskuuhun 2015 mennessä.	Raportointi on toteutettu kuukausittain sekä kaupunginhallitukselle, että lautakunnalle. Ennustettavuus edelleen heikko palvelutarpeen muutoksista johtuen etenkin PSHP:ltä ostot. Tuotokuvaus ja sen sisältämät kuntalaskutettavat tuotteiden hinnat on laskettu. Kokonaisvaltainen kustannuslaskenta on siirtynyt vuodelle 2016, tehdään yhteistyössä konsernihallinnon kanssa. Terveystuon uusiraportointi ohjelma on otettu käyttöön.
Perusturvan tietohallinnon kehittäminen	Perusturvan tietohallinnon kehittämissuunnitelma on laadittu toukokuuhun 2015 mennessä, huomioiden seudulliset tavoitteet.	Suunnitelma on laadittu osana talous-suunnitelmaa. Kehittämistyössä on huomioitu valtakunnallinen linjaus liittyen Sote-valmisteluun.

Laitoshuollon uudelleen organisointi	Terveyskeskuksen laitoshuollossa toimivat tiimit, muutoksen vaikutus on arvioitu 6/2015 ja projektin jatkosuunnitelma vuodelle 2016 on laadittu 8/2015.	Terveyskeskuksen laitoshuollon tiimit toteutettu, tehtävän kuva muutettiin tehdyn arvioinnin perusteella. Uudet työn mitoitukset on otettu käyttöön. Syksyllä valmisteltiin Vanhuspalveluiden laitoshuoltajien siirtyminen kiinteistöhuollon kustannuspaikalle.
--------------------------------------	---	---

3300 Perusturvan hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	24 080	0	24 080	79 391	-55 311	329,7
Kulut	-29 787 057	-3 250 000	-33 037 057	-34 308 280	1 271 223	103,8
Toimintakate	-29 762 977	-3 250 000	-33 012 977	-34 228 889	1 215 912	103,7
Poistot	-3 462	0	-3 462	-3 462	0	100
Netto	-29 766 439	-3 250 000	-33 016 439	-34 232 352	1 215 913	103,7

Vammaispalvelut

Strategian toteutuminen

Kehitysvamma-, vammaispalvelut ja alle 65-vuotiaiden omaishoidontuki muodostivat vuoden alusta alkaen oman tulosalueensa. Tällä selkiytettiin päätöksentekoa ja vastuuta Perusturvan organisaatiossa. Lisäksi Perusturvapalveluiden toimintayksiköiden ja toiminnan turvallisuutta lisättiin poikkihallinnollisena yhteistyönä ja tiedon jakamisena.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Kehitysvammahuollon laitoshoidon hajauttamista jatkettiin ja vuoden 2015 lopulla pysyvässä laitoshoidossa oli kolme asiakasta, joista kahden asiakkaan pysyvä sijoitus avohuollon palveluihin toteutuu vuoden 2016 alussa. Kehitysvammahuollon asumispalveluratkaisuja kartoitettiin seutukunnallisesti ja uuden yksikön toiminta käynnistyy kartoituksen tuloksena vuonna 2016. Lyhytaikainen laitoshoidon ohjautui laitoshoidon sijaan asumispalveluyksiköiden tilapäishoittoon ja lyhytaikaiseen perhehoitoon.

Omaishoidontuen tarvitsijoiden määrä on kasvanut vuosittain. Talousarvioon varattu määräraha ei mahdollistanut omaishoidontuen myöntämistä tarvetta vastaavasti. Alle 65 vuotiaiden omaishoidon tuessa tehtiin vuoden aikana kahdeksan hylkäävää päätöstä määrärahojen puuttumisen vuoksi. Omaishoidontuen sijashoidon käyttö laajeni merkittävästi ja tämä vähensi osaltaan omaishoidontuen lomituksen ostopalveluiden tarvetta.

Kehitysvammahuollon avotyön laadullista ja määrällistä kehittämistä jatkettiin. Avotyöasiakkaiden määrä ja käynnit avotyöpaikoissa jäivät hieman alle tavoitetason. Hempankaaren työ- ja päivätoimintaa kehitettiin vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin kehittämällä työ- ja päivätoimintaa työpajatoiminnan suuntaan.

Kehitysvammaisten asumispalveluissa lyhytaikaispaikkojen määrän käyttöaste nousi merkittävästi ollen vuonna 2014 91 käyttöpäivää ja vuonna 2015 206 käyttöpäivää. Lyhytaikaispaikkoja on sekä autetun että ohjatun asumisen yksikössä.

Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen kilpailutettiin seutukunnallisesti. Kilpailutuksen piirissä olivat palveluasuminen omaan kotiin ja palvelutaloihin sekä vaikeavammaisten päivätoiminta. Lisäksi vammaispalveluissa kehitettiin asumisessa tarvittavan avun ja tuen tarpeen arviointi-lomaketta (ASTA-lomake), joka otettiin käyttöön asiakastyössä.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Kokonaisuutena vammaispalveluiden talousarvio ylittyi hieman.

Toimintakate 102,1 %

Toimintatuotot 117,9 %

Toimintakulut 103,3 %

Asiakasmaksutuottoja oli tullut arvioitua enemmän subjektiivisten vammaispalveluiden vakuutus- ja kotikuntakorvauksista sekä kehitysvammahuollon asumispalveluiden kotikuntakorvauksista.

Toimintakulut ylittyivät eniten subjektiivisissa vammaispalveluissa asunnon muutostöiden (227,3 %), henkilökohtaisen avun (110,6 %), kuljetuspalveluiden (108,6 %) ja palveluasumisen osalta (104,2 %).

Kehitysvammahuollon toimintakulut ylittyivät henkilöstömenoissa sekä kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan että asumispalveluiden osalta yhteensä noin 180 000 euroa.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
-kehva asumispalvelupäivät/omat yksiköt	9 761	9 898	17 448	18 300	18088
-kehva asumispalvelupäivät/ostopalvelu	3 721	3 979	2 947	2 920	3587
-kehva asumispalvelupäivät/perhehoito	993	1 021	708	730	566
-kehva työ- päivätoimintapäivät/omat yksiköt	13 627	14 532	16 070	15 700	16048
-kehva työ- päivätoimintapäivät/ ostopalvelu	1 385	1 292	935	980	848
-kehva laitoshoidon käyttöpäivät / PSHP	4 884	4 477	1 877	1 825	1202
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- €/vammaispalvelu menot/asukas	184,60	202,80	205,31	219,00	215,85
Toiminnan laajuustiedot					
- omat kehva asumispalvelupaikat	29	49	49	49	49
- omat kehva työ- ja päivätoimintapaikat	70	81	84	85	82
- subjektiivinen vammaispalvelu asiakkaita/ v.	746	691	750	760	783
- omaishoidon tuki, asiakkaat alle 65-v.	58	67	58	67	60
Voimavarat					
- vakanssit			47	47	47
- vakinaiset varahenkilöt			0	0	0

Vyörytettävät kustannukset eivät sisälly tehokkuus/taloudellisuuslukuihin.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Raportoinnin kehittäminen	Raportointi toteutuu kuukausittain, talouden toteuman ennustettavuus on parantunut Suoritteiden kustannuslaskenta aloitettu, tuottavuusmittaristo laadittu.	Talouden seuranta kuukausittain toteutui. Suoritteiden kustannuslaskenta aloitettiin ja tuottavuusmittaristo laadittu.
Työ- ja päivätoiminnan kehittäminen	Kehitysvammaisten avotyötoiminnan asiakas- ja avotyöpaikkojen määrän seuranta kuukausittain. (Avotyöpaikoissa käyviä henkilöitä v. 2014 lopulla on 22, tavoitetaso v. 2015 loppuun mennessä on 25 henkilöä.)	Avotyötoiminnan seuranta on tehty kuukausittain. Vuoden 2015 lopulla avotyössä käyvien asiakkaiden määrä oli 23.
Asiakastyytyväisyyskyselyt säännöllisesti vuosittain eri asiakasryhmille (kehitysvammahuolto, vammaispalvelut)	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset ja palveluiden kehittäminen niiden pohjalta.	Kehitysvammahuollon asiakkaille tehty palvelutarpeen arviointi kysely kesällä 2015.
Omaishoidontuen sijaislomituksen käyttöönoton laajentaminen	Sijaishoitoa käyttävien asiakasmäärien seuranta. (Sijaishoitoa käyttäviä asiakkaita v. 2014 lopulla on 13, tavoitetaso v. 2015 loppuun mennessä on 18 asiakasta.)	Sijaishoitoa käyttävien asiakkaiden määrä vuoden 2015 lopulla oli 21 asiakasta.

3400 Vammaispalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	604 350	0	604 350	704 447	-100 097	116,6
Kulut	-6 966 325	0	-6 966 325	-7 261 290	294 965	104,2
Toimintakate	-6 361 975	0	-6 361 975	-6 556 843	194 868	103,1
Poistot	-20 659	0	-20 659	-20 650	-9	100
Netto	-6 382 634	0	-6 382 634	-6 577 493	194 859	103,1

Kasvatus- ja opetuskeskuksen yhteiset tavoitteet

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Toimitilojen käytön tehos-taminen	Kasvatus- ja opetuskeskuksen käy-tössä olevien toimitilojen käyttöas-teen määrittely ja suunnitelmalli-nen nostaminen. Tähän liittyvä, yh-dessä teknisen keskuksen kanssa toteutettava opinnäytehanke val-mistuu huhtikuussa 2015.	Toimitilojen käyttöä ja käyttöas-teen tehostamista on selvitetty kasvatus- ja opetuskeskuksen ke-hittämishankkeen yhteydessä. In-vestointipäätöksiä halutaan täs-mentää vuonna 2016 laadittavilla pitkän tähtäimen korjaustarveselvi-tyksillä. Opinnäytetyö valmistui keväällä 2015.
Oppimisen valmiuksien ke-hittäminen	Oppimisvalmiuksien ongelmiin puuttuminen. Motivaatio-ongel-miin vaikuttaminen. Konkreettiset toimenpide-ehdotukset ja toteutta-minen.	Oppimisvalmiuksien edistäminen kuuluu olennaisena osana käyn-nissä olevaan OPS 2016-prosessiin. Paikallinen OPS-organisaatio on ol-lut toiminnassa 1.11.2015 alkaen.
Tieto- ja viestintätekniikka (TVT) -osaamisen kehittä-minen ja hyödyntäminen	Nokian TVT-strategia kasvatuksessa ja opetuksessa on laadittu. Laittei-den käyttöä seurataan aktiivisesti ja tehostetaan. Järjestetään osaa-miskartoitus ja tarjotaan sisäistä käyttökoulutusta.	Laitteiden käytön aktiivinen seu-ranta on tehostunut ja työasemia on kohdistettu tarveharkinnan pe-rusteella. Käyttökoulutusta on jär-jestetty valtion erillisrahoituksen tuella organisaation omien ammat-tilaisten voimin.
Kustannustehokkaasti tuo-tetut palvelut	Osallistutaan aktiivisesti kaupun-ginhallituksen käynnistämään ke-hittämishankkeeseen: Kasvatus- ja opetuskeskuksen palveluiden jär-jestämistä koskeva selvitys.	Kehittämishanke on toteutettu yh-teistyössä FCG Konsultointi Oy:n kanssa. Loppuraportti valmistui ke-väällä ja se käsiteltiin elokuussa kasvatus- ja opetuslautakunnassa.

40 Kasvatus- ja opetuskes-kus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	6 947 074	0	6 947 074	6 983 568	-36 494	100,5
Kulut	-50 587 101	0	-50 587 101	-49 380 778	-1 206 324	97,6
Toimintakate	-43 640 027	0	-43 640 027	-42 397 210	-1 242 818	97,2
Poistot	-368 292	0	-368 292	-576 179	207 887	156,4
Netto	-44 008 319	0	-44 008 319	-42 973 388	-1 034 931	97,6

Talous- ja hallintopalvelut (koke)

Strategian toteutuminen

Asiakaslähtöinen ja palveleva Nokia

Arvioidaan kuvattujen nivelvaiheprosessien (tiedonsiirto esiopetus - alkuopetus, alakoulu - yläkoulu, yläkoulu - toinen aste) toimivuus ja kehitetään prosesseja tarvittaessa. Jatketaan keskeisten toimintojen prosessikuvausta palveluiden parantamiseksi.

Erityisopetuksen koordinaatioryhmä on tehnyt nivelvaiheiden prosessikuvaukset. Niiden toimivuutta arvioidaan jatkuvasti ja prosesseja kehitetään edelleen.

Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Perustehtäviä on selkeytetty. Kehityskeskustelujen perusteella arvioidaan miten on onnistuttu. ICT:n käyttöä palvelujen järjestämisessä kehitetään.

Vuoden 2015 aikana päätetty organisaatiomuutos vuoden 2016 alusta alkaen selkeyttää perustehtäviä. ICT:n käyttö on monipuolista ja sitä kehitetään edelleen niin seutukunnallisena yhteistyönä kuin Nokian kaupungin omana toimintanakin.

Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Palvelut tuotetaan kuntalaisille yhdenvertaisin perustein.

Lakiin perustuvat etuudet myönnetään yhdenvertaisin perustein. Palveluverkko takaa melko yhdenmukaiset palvelut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta joka puolella Nokiasa.

Tasapainoinen ja palveleva Nokia

Vaihtoehtoisten tuotantotapojen hakeminen kustannustehokkaiden palveluiden tarjoamiseksi.

Vaihtoehtoisia tuotantotapoja on haettu mm. iltapäivätoiminnan yksityisten palvelutuottajien kautta.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Talous- ja hallintopalveluiden turvaaminen keskuksen muille tulosalueille. Hankkeiden haku ja koordinointi. Kerhotoiminnan kehittäminen. Pitkäniemeen tulevan vaikeahoitoisten erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden palvelujen tuotteistaminen ja neuvottelut todellisten kustannusten korvaamisesta kotikuntien kanssa.

Talous- ja hallintopalveluita on tuotettu kaikille palvelukeskuksen tulosalueille. Hankkeita on haettu paljon, mutta koordinaatiossa on vielä kehittämistä. Kerhotoimintaa on kehitetty hankerahoituksen puitteissa. Rajasalmen koulun palveluiden tuotteistaminen ja neuvottelut todellisten kustannusten korvaamiseksi kotikuntien kanssa ei ole toteutunut. Asia viedään päätökseen keväällä 2016.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Toiminnan laajuustiedot					
<i>Koulut</i>					
1-6 luokkien kouluja	12	12	12	12	12
7-9 luokkien kouluja	2	2	2	2	2
Yhtenäiskouluja					0,5
Lukio	1	1	1	1	1
Työväenopisto / Pirkan opisto	1	1	1	1	1
Voimavarat					
<i>Henkilökunta</i>					
- kasvatus- ja opetuskeskus	10	10	8,5	9	9
- varhaiskasvatuksen hallinto			3	3	3
- koulupsykologit	2	2	2	3	3
- koulukuraattorit	3	3	3	4	4,5
- kerhotoiminnan ohjaaja	0,5	1	1	1	1
- AD-verkon ylläpito ja mediapalvelut	2	2	2	2	2

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Uuden oppilas- ja opiskelijalainsäädännön täytäntöönpano on tehty	Uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain säätämät toiminnot ovat vakiintuneet osaksi toimintakulttuuria.	Tavoite on toteutunut ja toiminnot ovat vakiintuneet osaksi koulujen toimintakulttuuria.
Sopimukset on tehty	Pitkäniemen uuden kehitysvammaisille tarkoitetun koulun oppilaiden kotikuntien kanssa on tehty sopimukset todellisten kustannusten korvaamisesta.	Ei ole toteutunut. Sopimukset tehdään keväällä 2016.
Laatutyön jatkaminen prosesseja kehittämällä	Nivelvaiheprosessien toimivuus on arvioitu. Tiedonsiirto on parantunut ja epäkohdista on tehty kehittämissuunnitelma.	Toteutunut osittain. Prosesseja kehitetään ja arvioidaan edelleen.

4000 Kasv. ja opetus- kesk.hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	27 826	0	27 826	14 181	13 645	51
Kulut	-1 151 955	0	-1 151 955	-1 246 896	94 941	108,2
Toimintakate	-1 124 129	0	-1 124 129	-1 232 715	108 586	109,7
Poistot	-57 414	0	-57 414	-7 614	-49 800	13,3
Netto	-1 181 543	0	-1 181 543	-1 240 328	58 785	105

Perusopetus

Strategian toteutuminen

Asiakaslähtöinen ja palveleva Nokia

Perusopetuksen hallintorakenne selkeytyy, mikä näkyy asiakkaan arjessa. Palvelu on täsmällisempää ja vastuussa oleva viranhaltija hahmottuu aiempaa tarkemmin. Sivistyspalvelualueen organisaatiomuutos on päätetty vuoden 2015 aikana. Organisaatiomuutos otetaan käyttöön 1.1.2016 ja se tulee selkeyttämään vastuualueita viranhaltijoiden välillä.

Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Opetustoimi osallistui Nokian messujen valmisteluun ja toteutukseen.

Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Vuonna 2015 turvallisuus, viihtyisyys ja ravitsemus olivat yhtenä teema-alueena opetustoimessa. Nettikäytävyydestä ei järjestetty henkilökunnalle koulutusta.

Tasapainoinen ja palveleva Nokia

Lautakunnan kanssa kokeiltiin iltakoulutyöskentelyä. Keväällä järjestettiin iltakouluja seuraavista aiheista:

- Käyttökustannusten muutokset verkostomuutosten yhteydessä
- Tilapalveluiden alaiset sisäiset kustannukset
- Logistiikka
- Talousarvioseminaari

EVA-menettelyn käyttöä asioiden valmistelussa ei jatkettu. Opetussuunnitelmatyöhön osallistettiin oppilaat, opettajat ja luottamushenkilöt.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Harjuniityn koulun suunnittelu jatkui ja koulun ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön 1.8.2015. Koulussa aloitti opintonsa noin 330 alakoulun oppilasta sekä koulukuntoutujien nivelluokka.

Ylöjärven Kaiharin koulu siirtyi 1.1.2015 Pitkäniemeeseen ja aloitti siellä toimintansa Rajasalmen koulun nimellä. Yksikkö toimii hallinnollisesti osana Alhoniityn koulun kokonaisuutta. Toiminnasta vastaa oma apulaisrehtori. Koulun toiminnasta aiheutuvat valtionosuuden ylittävät kustannukset laskutettiin oppilaita lähettäviltä kunnilta.

Kokoaikaisen erityisopetuksen luokan toiminta vakinaistettiin ja koulupaikka Nokialla turvattiin myös yläkouluikäisille kokoaikaista erityisopetusta tarvitseville oppilaille perustamalla toinen kokoaikainen erityisopetuksen luokka.

Opetussuunnitelmatyö eteni kuntakohtaisesti, seudullisesti ja valtakunnallisesti. Kuntakohtaisesti ja seudullisesti järjestettiin uuteen opetussuunnitelmaan liittyvää veso-koulutusta. Nokialta osallistuttiin seudullisen opetussuunnitelmatyön projektiryhmään ja seudulliseen opetussuunnitelmatyöhön. Kuntakohtaista opetussuunnitelmatyötä koordinoi ohjausryhmä, johon kuului opettajia ja rehtoreita.

Oppilassijoittelu uudistettiin lukuvuosien 2014 - 2015 aikana. Lautakunta teki asiaan liittyviä päätöksiä 19.11.2014 ja 2.6.2015. Harjuniityn koulun aloittamisen osalta päätöstä täsmennettiin 14.1.2015. Sijoittelun uudistaminen mahdollisti oppilasryhmittelyn tiivistämisen ja luokanopettajavakanssien kohdentamisen

tehokkaammin. Järjestelyn seurauksena perustettiin vain kolme uutta luokanopettajan virkaa 1.8.2015 alkaen, vaikka laskennallinen tarve oppilasmäärän kasvun perusteella olisi ollut seitsemän uutta virkaa.

Lautakunta hyväksyi uuden koulukuljetusohjeet 14.1.2015. Kilometrirajoihin ei tehty muutoksia. Kaupunginhallitus täsmensi 22.6.2015 koulukuljetusohjeita liittyen kuljetuksiin, jotka eivät ole lakisääteisiä.

Talousarvioon sisältyneiden ehdotusten toteutuminen:

- Opetuksen määrää ei vähennetty yhdellä vuosiviikkotunnilla perusopetuksen ensimmäisellä, toisella, viidennellä ja kuudennella vuosiluokalla.
- Koulukuljetuksiin varattu määräraha ylittyi vuosina 2013 - 2014, mutta vuonna 2015 se alittui 157 970 €.
- Työterveysmaksuja tarkistettiin 20 000 eurolla vastaamaan nykyistä tasoa ja määräraha oli riittävä.
- Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa oli rakenteellinen vaje ja tähän tehtiin 35 000 euron määrärahatarkistus. Määräraha oli riittävä.
- Määräaikaisen opettajan virat täytettiin erityisopetusta lukuun ottamatta koulun työajoille.
- Koulunkäynnin ohjaajiin kohdistettiin säästötoimenpiteitä, joita toteutettiin vapaaehtoisin keinoin.
- Työaikapankin käyttöönottoa selvitettiin yhdessä JHL:n kanssa, mutta todettiin, että sitä ei ole tarvetta ottaa käyttöön.
- Iltapäivätoiminnan tuottoihin lisättiin 150 000 euroa, mutta asiakasmaksuja ei korotettu.
- Liikkuva koulu -hankkeen puitteissa oli rahoitus koululiikunnanohjaajalle lukuvuoden 2014 - 2015 loppuun asti. Tehtiin rahoitushakemus uudelle kaudelle.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

1. – 6. lk

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Perusopetuksen aloittaneet	444	448	469	496	484
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Luokat	106,5	110	116,5	122,5	123,5
Ryhmäkoot	21	21,4	21,5	21,4	21,2
Kerhot	40	32	36,5	37	46
Iltapäiväkerhot	12	13	11	11,5	11,5
Iltapäiväkerhot, avustettu	2	1	1	1	1
Toimintakate €/oppilas	6 310	6 486	6 273	6 662	6 493
Toimintakate €/oppilas, iltapäiväkerho	2 447	2 397	1 139	185	1 241
Toiminnan laajuustiedot					
Tuntikehys	3 672	3 826,5	3 910	4 002	3 998
Oppilaat	2 381	2 454,5	2 505	2 620	2623,5
- 11-vuotinen			13,5	14	10
- erityinen tuki			26,5	28	44,5
- tehostettu tuki			246	257	309
- S2-kieltä lukevat oppilaat	39,5	46	51,5	52	51,5
- kuljetusoppilaat	252	262,5	247	180	231
- iltapäiväkerhojen oppilaat	225,5	241,5	238	238	262
- iltapäiväkerhojen oppilaat, avustettu	37,5	17	19	20	21
Voimavarat					
Henkilökunta					
- rehtorit	5	5	5	5,5	5,5
- koulunjohtajat	6	5	4,5	3,5	4
- apulaisrehtorit			1,5	1	1
Opettajat					
- yleisopetus			153	158,5	157
- luokaton erityisopetus	6	6	6	6,5	6,5
Ohjaajat			51	50,5	55,5
- toimistohenkilökunta	4	4	4	4,5	4,5

S2 = suomi toisena kielenä

7. – 10. lk

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Perusopetuksen päättäneet	400	339	359	394	397
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Luokat	57,5	58	57	57,5	59
Ryhmäkoot	19,6	19,8	20,3	20,0	19,3
Kerhot	5,5	9	6,5	7	10,5
Toimintakate € / oppilas	8 044	8 379	8 378	8 643	8 511
Toiminnan laajuustiedot					
Tuntikehys	2 302	2 383	2 418	2 399	2 380
Oppilaat	1 127	1 146,5	1 158,5	1 152	1 136
- 10- luokka	18	16	14,5	15	14,5
- 11-vuotinen	6,5	9	10	10	7,5
- erityinen tuki	59	46	50,5	45	40
- tehostettu tuki			79,5	89	102
- S2-kieltä lukevat oppilaat	19,5	22	23,5	23	19,5
- kuljetusoppilaat	207,5	221	219	215	209
Voimavarat					
Henkilökunta					
- rehtorit	2	2	2	2	2
- apulaisrehtorit			1	1,5	1
- opettajat	92	95,5	97,5	95,5	95,5
- ohjaajat	9	10,5	11,5	11	11
- toimistohenkilökunta	3	3	2,5	2,5	2,5

S2 = suomi toisena kielenä

1. – 9. lk Luokkamuotoinen erityisopetus

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Luokat	7	8	9,5	14	11,5
Ryhmäkoot	6,4	6,3	6,1	5,8	6
Toiminnan laajuustiedot					
Tuntikehys	208	251,5	293,5	421	409
Oppilaat					
- 11-vuotinen	31	33,5	37	58	62
- kokoaikainen erityisopetus (KEO)	-	-	2	9	10,5
- EHA1	25	27	29	29	29
- TAO	6	7	8,5	9	9
- vaikeahoitoisten erityisopetus			-	19	21,5
- S2-kieltä lukevat oppilaat	2	2,5	2,5	3	2
- kuljetusoppilaat	26	29	29	30	34
Voimavarat					
Henkilökunta					
Opettajat					
- apulaisrehtorit				1	1
- kokoaikainen erityisopetus (KEO)	-	-	0,5	1,5	1,5
- nivelluokka	-	0,5	1	1	1
- EHA1	4	4	4	4	4
- TAO	1	1,5	2	2	2
- vaikeahoitoisten erityisopetus	-	-	-	4	4
- sairaalaopetus	3	3	3	3	3
Ohjaajat					
- kokoaikainen erityisopetus (KEO)	-	-	0,5	1,5	2,5
- nivelluokka		1	1	1	2
- EHA1	8	8,5	9	9	9
- TAO	5	5,5	6	6	5,5
- vaikeahoitoisten opetus	-	-	-	13	10
- sairaalaopetus	2	2	2	2	1,5

EHA1 = Lievemmin kehitysvammaisten opetus

TAO = toiminta-alueittain järjestetty opetus

S2 = suomi toisena kielenä

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Työskentelyvalmiuksien kehittäminen. Asiaa koordinoi keskuksen johtoryhmä.	On löydetty konkreettisia keinoja vaikuttaa koululaisten opiskeluvalmiuksien tukemiseen. Onnistuminen edellyttää moniammatillista työtä ja osaamista. Seurataan myös kouluterveyskyselyä ja hyvinvointi-indikaattoreita. Raportti työn ensimmäisestä vaiheesta toimenpide-ehdotuksiin on valmistunut ja annetaan lautakunnalle elokuun 2015 loppuun mennessä.	Tavoitteet ovat toteutuneet osittain. Kokonaisuus on ollut osa hyvinvointikertomusta, jolloin kouluterveyskyselyä ja eri hyvinvointi-indikaattoreita on seurattu. Yksilöityä raportointia lautakunnalle ei ole kuitenkaan tehty. Opiskeluvalmiuksien tukemisen konkreettisia keinoja on työstyetty osana prosessia.
Perusopetuksen hallinnon malli on arvioitu lukuvuoden 2014 – 2015 osalta.	Toteutetuista uudistuksista laaditaan raportti kesän 2015 aikana. Raportissa (lautakunnalle viimeistään elokuussa 2015) arvioidaan seuraavia osatekijöitä: Kaiharin koulun siirtyminen Pitkäniemeen, oppilaaksi oton prosessin uudistaminen, oppilashuoltouudistuksen käyttöönotto, rehtoriyhteisön tyytyväisyys, koulujen yhtenäisten käytänteiden kehittäminen, opetussuunnitelmatyön eteneminen.	Tavoitteet ovat toteutuneet osittain. Kokonaisuutta on arvioitu FCG:n konsulttien tekemässä palvelu- ja hallintorakenneselvityksessä. Menetelmänä käytettiin konsulttien tekemiä haastatteluja. Hallinto- ja palvelurakenteen tarkastelua jatketaan vielä jatkoselvitysten myötä.
Koulutilojen investointisuunnitelma	Investointisuunnitelma on laadittu yhteistyössä muiden palvelukeskusten kanssa. Laaditaan esitys koulupaikkojen riittävydestä vuoden 2018 jälkeen. Samassa yhteydessä laaditaan ehdotus kouluverkon tiivistämiseksi ja selvitetään edellytykset toimiloiden käyttöprosentin tehostamiseksi.	Tavoitteet ovat toteutuneet osittain. Investointisuunnittelua on tehty ja koulupaikkojen riittävyttä on arvioitu palveluverkkoselvityksessä. Ehdotukset kouluverkon osalta ovat siirtyneet eteenpäin, koska ensin on laadittava pitkän tähtäimen korjaustarveselvitys.

4100 Perusopetus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 801 811	0	1 801 811	1 815 036	-13 225	100,7
Kulut	-23 347 996	0	-23 347 996	-23 050 629	-297 367	98,7
Toimintakate	-21 546 185	0	-21 546 185	-21 235 593	-310 592	98,6
Poistot	-146 443	0	-146 443	-429 995	283 552	293,6
Netto	-21 692 628	0	-21 692 628	-21 665 588	-27 040	99,9

Lukiokoulutus

Strategian toteutuminen

1. Asiakaslähtöinen ja palveleva Nokia

Kevätlukukaudella 2015 lukion psykologipalvelut järjestettiin ostopalveluna ja syyslukukaudella Nokian kaupungin rekrytoiman toisen asteen psykologin toimesta. Ammattiopiston ja lukion yhteinen koulupsykologiresurssi oli 50 % (2,5 pv/vko). Lukion osuus tästä oli 1 pv/vko. Lukiolla oli käytössä syyslukukaudesta 2015 - 2016 alkaen ammattiopiston kanssa yhteinen toisen asteen kuraattori (100 %). Lukion osuus tästä oli 40 % (2 pv/vko).

Urheilijoiden aamuvalmennusta kehitettiin järjestämällä mahdollisuus aamuharjoituksissa käyttää Nokian liikuntakeskuksen kuntosalia. Salibandyssä, jääurheilussa ja jalkapallossa tarjottiin yläkouluun liikuntaluokkalaisten kanssa yhteiset aamuharjoitukset. Koripallossa toimi erillinen lukiolaisten ryhmä. Otettiin käyttöön seudullinen linjaus, jonka mukaan muissa kuin erityistehtävän saaneissa lukioissa on mahdollista suorittaa 8 kurssia liikuntaa suorittamalla aamuharjoituksia.

2. Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Ylioppilaskirjoituksissa saavutettiin paremmat tulokset kuin vuonna 2014. Pakollisten aineiden puoltöänten keskiarvo oli 16,5 (vuonna 2014: 15,9).

Keskeyttämisaste oli pieni: Nokian lukiosta erosi vuonna 2015 kymmenen (10) opiskelijaa, kun kokonaismäärä oli 349. Jos kaikki 10 lasketaan keskeyttäneiksi, keskeyttämisaste on 2,9 %.

Nokian lukion keskeyttäneistä 4 siirtyi toiseen lukioon ja 6 ammatilliseen koulutukseen. Lukio-opinnot keskeyttäneitä oli näin ollen 1,7 %.

Tieto- ja viestintätekniikan käyttö opiskelussa lisääntyi. Suoritettiin Abitti-kurssikokeita ja muita sähköisiä kokeita sekä järjestettiin syksyllä virallinen Abitti-testikoe äidinkieleessä. Opiskelumotivaation lisäämiseksi merkittävin yksittäinen asia oli 4. jakson Tsemppijakso, jonka käynnistämisessä ja toteutuksessa opiskelijakunnan hallitus oli kiitettävästi mukana. Jakson tavoitteena oli opiskelumotivaation ja työn teon lisääminen sekä tulosten parantuminen. Tavoitteessa onnistuttiin kohtuullisesti. Parhaat parantajat ja eniten parantanut ohjantaryhmä palkittiin jakson päätyttyä. Lukuvuonna 2015 -2016 vastaavan jakson toteutusta on valmisteltu vuoden 2015 jaksosta saadun palautteen perusteella.

Koulutuksessa panostettiin sähköiseen ylioppilastutkintoon, tieto- ja viestintekniikkaan ja opiskelijahuoltoon sekä opetussuunnitelmatyöhön. Ammattiopiston kanssa on valmisteltu suunnitelma kaksoistutkinnon suorittamiseen Nokialla lukuvuodesta 2016 - 2017 alkaen.

3. Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Opiskelijakunta ja tutorit ovat yhdessä henkilökunnan kanssa aktiivisesti osallistuneet opiskeluympäristön viihtyvyyden kehittämiseen mm. järjestämällä erilaisia teemapäiviä ja tapahtumia.

4. Tasapainoinen ja palveleva Nokia

Laadittiin ohjeistus, jolla on onnistuttu vähentämään yli kolmevuotisten opiskelijoiden lukumäärää. Pääpaino on ollut lyhentää 4-vuotisten opiskeluaika 3,5 vuoteen ja tässä on onnistuttu. Opetussuunnitelmatyö käynnistyi lokakuussa 2015, kun uuden opetussuunnitelman perusteet julkaistiin.

Ryhmäkoot ovat kasvaneet lukuvuonna 2015 - 2016, koska henkilöstökuluja ja siten myös tuntikehystä leikattiin (2014-2015: tuntikehys 560 ja 2015-2016: tuntikehys 528). Myös valinnaisia kursseja on jonkin verran karsittu. Nämä voivat vaikuttaa negatiivisesti tavoitteeseen vähentää yli kolmevuotisia.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Opiskelijoiden hyvinvointia on edistetty järjestämällä lainsäädännön mukaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut kaikkien opiskelijoiden ulottuville vuoden 2015 aikana. Ennalta ehkäisevä yhteisöllinen opiskeluhuolto on ollut vuonna 2015 erityisenä kehittämiskohteena.

Toiminta on ollut taloudellista. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö opiskelussa on lisääntynyt.

Parasta mahdollista tieto- ja viestintätekniikan teknistä tukea opiskelijoille ja opettajille ei ole voitu resurssien rajallisuuden vuoksi tarjota.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Taloudellisuustavoite toteutui: tilikauden ylijäämä oli 174 000 € (93,5 %).

Merkittävimmät poikkeamat: henkilöstökulut - 76 622 €, palvelujen ostot – 48 160 €, muut toimintakulut / leasingvuokrat – 17 656 €.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Ylioppilastutkinnon suorittaneet	122	91	105	110	109
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Tuntikehys	572	568	560	555	545
Kerhot	2	1	2	0,5	0,5
Toimintakate €/oppilas	6 837	7 478	7 644	7 221	7 106
Luokkaopetustunteja / 38	421	417	412	400	390
Oppilaat	362	344	360	370	349
- Et-oppilaat	15	10	5	5	3
- S2-kieltä lukevat oppilaat	5	1	5	5	2
Voimavarat					
Henkilökunta					
- opettajat	25	25	25	23	22
- toimistohenkilökunta	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mit-tari)	Tavoitteiden toteutuminen
Ylioppilaskirjoitusten tulokset	Saavutetaan paremmat tulokset kuin vuonna 2014. Pakollisten aineiden puoltoäänten kes-kiarvo on vähintään 16.	Saavutettiin paremmat tulokset kuin vuonna 2014 (15,9). Pakollis-ten aineiden puoltoäänten kes-kiarvo oli 16,5.
Käynnistetään yhteis-työ Tredun kanssa	Jatketaan valmistelutyötä ja käynnistetään yhteistyö. Vuonna 2015 lukion opiskelijat voivat suorittaa Tredun opinto-kokonaisuuksia. Suunnitelma kaksoistutkinnon suorittamiseen Nokialla on valmis.	Suunnitelma on valmis ja kaksois-tutkinto alkaa syksyllä 2016. Sopi-mus lukuvuodesta 2016-2017 alle-kirjoitetaan kesäkuussa 2016. Kak-soistutkinnon suorittaville ammat-tiopiston opiskelijoille tarjotaan lu-kio-opinnot neljässä ylioppilastut-kinnon aineessa ja niiden lisäksi yksi toisen kotimaisen kielen pakol-linen kurssi. Lukion opiskelijoille tarjottiin v. 2015 Tredusta hygie-niapassi –koulutus ja koe. Kurssin suoritti 30 lukion opiskelijaa.
Keskeyttämisaste on pienempi kuin valta-kunnallinen keskiarvo	Keskeyttämisprosentti on alle 4. (Vuonna 2013 opintonsa kes-keyttäneitä oli n. 5,5%.)	Tavoite toteutui: Nokian lukion keskeyttäneitä oli 2,9 % (10/349). Näistä 4 siirtyi toiseen lukioon ja 6 ammatilliseen koulutukseen.
Aloitetaan yli kolmessa vuodessa lukion suoritta-vien määrän vähentämi-nen	Laaditaan suunnitelma yli kolmessa vuodessa lukion suorittavien mää-rän vähentämiseksi. Määrä on enintään sama kuin vuonna 2014 (33).	Laadittiin toimintaohje, jolla aluksi pyritään tiivistämään pidennetyssä opiskelusuunnitelmassa olevien opinnot neljästä kolmeen ja puo-leen vuoteen. Tässä on onnistuttu: kevätlukukaudella 2015 oli 10 nel-jän vuoden opiskelijaa ja syksyllä 2015 pidennetyssä ohjelmassa 28, joista syksyllä valmistui 21. Paino-tettu keskiarvo vuodelle 2015 oli 17,5.

4200 Lukio	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	60 137	0	60 137	83 362	-23 225	138,6
Kulut	-1 993 454	0	-1 993 454	-1 887 811	-105 643	94,7
Toimintakate	-1 933 317	0	-1 933 317	-1 804 450	-128 867	93,3
Poistot	-35	0	-35	-36	1	101,7
Netto	-1 933 352	0	-1 933 352	-1 804 485	-128 867	93,3

Pirkan opisto

Strategian toteutuminen

Pirkan opiston strategia tukeutuu kuntien yhteistyösopimuksessa sekä Nokian kaupungin onnistumissuunnitelmassa vahvistettuihin periaatteisiin. Vuonna 2015 strategian toteuttamisessa korostuivat kustannustehokkuuden parantaminen, opetuksen laadun ja henkilöstön osaamisen kehittäminen, kunta- ja asiakasnäkökulman huomioon ottaminen, viestinnän monipuolistaminen sekä opetustilaratkaisujen optimointi.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Pirkan opiston toiminta kasvoi kolmantena toimintavuonna edelleen, huolimatta yli kahdeksan prosentin budjettikarsinnasta. Opistossa järjestettiin 46 513 opetustuntia. Lisäys vuoteen 2014 verrattuna oli noin 900 tuntia. Opetuksen toteuma-aste oli korkea, noin 91,8 % suunnitellusta. Opistossa opiskeli kalenterivuoden aikana 21 435 kurssilaista. Vuoteen 2014 verrattuna lisäystä kertyi yli 400 opiskelijaa.

Taiteen perusopetukseen palkattiin syksyllä 19 vakinaista tuntiopettajaa ja henkilöstön täydennyskoulutusta jatkettiin kaikissa ammattiryhmissä. Tilavuokrien sopeuttamiseksi laadittiin suunnitelmat omista opetustiloista luopumiseksi (Lauttalan koulu, Kanavan koulun opistotilat, Kanavan kulma ja Hääkivi). Yhteistyössä FCG-Konsultoinnin kanssa laadittiin selvitys opiston hallinnon ja päätöksenteon kehittämisestä. Selvitystyön seurauksena kuntien yhteistyösopimus uudistettiin ja opistolle perustettiin vuonna 2016 toimintansa aloittava oma hallintoelin, Pirkan opiston jaosto.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Opiston ulkoisten nettomenojen raamia oli karsittu vuodesta 2014 yli 180 000 eurolla ja tavoite saavutettiin lähes 80-prosenttisesti. Nettosäästöä vuoden 2014 ulkoiseen raamiin verrattuna saatiin noin 140 000 € ja mm. palkkakustannuksia pystyttiin karsimaan yli 70 000 € edellisestä vuodesta. Tuntimäärän kasvusta huolimatta Nokian nettomaksuosuus pieneni vuoteen 2014 verrattuna lähes 20 000 eurolla.

Nettoraamin pieni ylitys johtui pitkälti siitä, että jäsenkuntien maksuosuudet jäivät kustannussäästöistä ja muiden tuottojen kasvusta johtuen yli 60 000 € tavoitteesta. Ilahduttavaa oli se, että kurssimaksutulot kasvoivat yli 63 000 € ja myyntikoulutus lähes 50 000 €. Kun palkkakustannukset alittivat raamin yli 30 000 € ja tuntimääräkin samalla kasvoi, saatiin opetustunnin tuotantohinta painettua 80 eurosta 77 euroon.

Bruttomenot, tuotot ja netto	Arvio 15	Toteuma 15	Toteuma %	Toteuma 14
Toimintamenot	3 515 075	3 581 562	101,9	3 642 651
Toimintatuotot	1 464 200	1 489 279	101,7	1 362 182
Nettomenot	2 050 875	2 092 283	102,0	2 280 469

Kokonaisrahoitus

Valtionosuus	1 801 896	1 800 552	99,9 %	1 898 188
Maksu- ja toimintatuotot, avustukset	1 046 200	1 135 155	108,5 %	1 034 437
Kuntien osuus (sis. Nokian osuuden)	668 800	645 855	96,6 %	710 026

Kuntien rahoitusosuudet vuodelta 2015

Pirkkala	192 500	145 952	75,8 %	176 769
Lempäälä	188 100	171 826	91,3 %	182 335
Vesilahti	37 400	36 346	97,2 %	39 716
Nokia	250 800	291 731	116,3 %	311 206

Suoritteet ja mittarit

	NOKIA		PIRKKALA		LEMPÄÄLÄ		VESILAHTI		YHTEENSÄ	
Tunnusluvut	TA 2015	TP 2015	TA 2015	TP 2015	TA 2015	TP 2015	TA 2015	TP 2015	TA 2015	TP 2015
Kansalaisopisto										
Suoritteet										
Opetustunnit (vos-kelpoiset)	7 400	9 434	8 500	8 199	7 020	7 097	1 770	1779	24 690	26 509
Myyntipalvelutunnit (ei vos:a eikä kuntaosuutta)	200	142	100	76	180	192	0	0	610	410
Toiminnan laajuustiedot										
Kurssilaiset (brutto)	5 750	5567	5 450	5 362	5 550	5 684	1 400	1 294	18 150	17 907
Kurssit	550	424	520	383	460	350	135	90	1665	1 247
Luennot ja tapahtumat	18	19	15	13	15	9	5	2	53	43
Luentojen osallistujat	250	373	150	157	250	179	75	6	725	715
Tapahtumien osallistujat	0	1 447	0	365	0	1 206	0	29	0	3 047
Voimavarat										
Päätoiminen henkilökunta									20,5	16
Tuntiopettajat									220	234
Opettajakelpoisuus %									35 %	29 %
Opetuspaikat	35	57	16	14	57	61	51	42	159	174
Musiikkiopisto										
Suoritteet										
Opetustunnit (vos-kelpoiset)	5 600	6 150	5 100	4901	6 500	5 877	2 000	2 156	19 200	19 084
Myyntipalvelutunnit	0	229	0	103	0	174	0	4	0	510
TPO tasosuoritukset	60	33	30	15	35	39	15	13	140	100
TPO päättötodistukset	8	1	1	1	10	13	2	6	21	21
Toiminnan laajuustiedot										
TPO oppilaat	125	93	118	79	160	106	40	51	443	329
Vapaan musiikin kurssilaiset	710	825	680	826	450	655	165	178	2 005	2 484
Matineat, konsertit, esiintymiset	12	25	7	6	10	13	7	6	36	50
Tapahtumien osallistujat	400	3 195	100	285	220	435	140	262	860	4 177
Voimavarat										
Päätoiminen henkilökunta									3,5	3,5
Tuntiopettajat									45	53
Opettajakelpoisuus									73,5 %	60 %
Opetuspaikat	5	5	6	8	5	9	4	3	20	25
Koko opisto										
Opetustunnit yhteensä	13 200	15 955	13 700	13 279	13 700	13 340	3 770	3 939	44 500	46 513
Opiskelijat (brutto, ei sisällä tapahtumiin osallistuneita)	6 835	6 858	6 398	6 424	6 410	6 624	1 680	1 529	21 323	21 435
Käyttömenot / opetustunti									79,0 €	77,0 €
Tulot / opetustunti (sis. vos)									65,0 €	64,4 €
Kuntien netto / opetustunti									14,0 €	12,6 €

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Opiston isäntäkunnan ja jäsenkuntien välistä vuorovaikutusta kehitetään palvelun määrän, sisällön ja talouden suunnittelussa	Kuntien välinen yhteistyösopimus päivitetään. Otetaan käyttöön vuosittainen tuntitilaus	Uusi sopimus hyväksyttiin kaikissa kunnissa vuoden 2015 lopulla. Tuntitilausjärjestelmä hyväksyttiin otettavaksi käyttöön kesällä 2016 vuoden 2017 talousarviota laadittaessa.
Laadun kehittäminen vakiintuu yhdeksi opistotyön painopistealueeksi	CAF-laatuksikirja valmistuu ja otetaan säännölliseen käyttöön jatkuvan arvioinnin apuvälineenä	Laatuksikirjan osista valmistuivat kehittämisohjelma, henkilöstö- ja viestintäsuunnitelmat sekä perehdytysohje. Työ jatkuu.
Opettajien pätevyystaso nousee	Opettajakelpoisuuden omaavien opettajien osuus nousee 37 %:sta 40 %:iin.	Musiikinopettajista pedagoginen kelpoisuus oli 32:llä (60 %) ja muista opettajista 69:lla (29 %).
Sähköiset oppimisympäristöt tulevat asteittain käyttöön lähiopetuksen rinnalle	Opiston kursseista 5 % toteutetaan mobiili- ja verkkoteknologian avustuksella	Musiikin ja visuaalisten aineiden taitteen perusopetuksessa mobiililaitteet otettiin aktiiviseen käyttöön ja henkilöstöä koulutettiin.
Asiakaspalautteen keruumenettelmää lisätään ja palautetietoa hyödynnetään kurssisuunnittelussa.	Tehdään asiakastutkimus ja sähköiset palautelomakkeet otetaan käyttöön kaikilla ainealueilla	Sähköinen palautteenkeruu otettiin käyttöön ja sitä toteutettiin otanta-periaatteella eri aineissa, uuden asiakastutkimuksen teko siirtyi kevättalveen 2016.
Opiston tilatarpeet varmistetaan kustannustehokkaasti ja olemassa olevien tilojen (mm. koulujen) käyttöä tehostetaan, jotta tilakustannukset vähenevät ja opetuksen määrä kasvaa.	Tehdään tilatarve-ehdotuksia Pirkkalan ja Lempäälän lukioiden tilaohjelmiin ja Lauttalan koulua korvaaviksi tiloiksi, otetaan käyttöön Tilamisu-ohjelma	Lauttala korvaavista tiloista laadittiin suunnitelma, Lempäälän osalta opetuksen siirtoa Kanavan koululta Lempoisten kouluun valmisteltiin, Pirkkalassa osallistuttiin lukion ja kuntakeskuksen uusien tilojen suunnitteluun. Tilamisu-hankkeesta luovuttiin.

4300 Pirkan opisto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 464 200	0	1 464 200	1 473 369	-9 169	100,6
Kulut	-3 110 155	0	-3 110 155	-3 160 959	50 804	101,6
Toimintakate	-1 645 955	0	-1 645 955	-1 687 589	41 634	102,5
Poistot	-600	0	-600	-295	-305	49,2
Netto	-1 646 555	0	-1 646 555	-1 687 884	41 329	102,5

Varhaiskasvatus

Strategian toteutuminen

Varhaiskasvatuksen tulosalueella toimintaa linjaa kaupungin onnistumissuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma, yksikkötasolla yksikön pedagoginen toimintaohjelma ja lapsiryhmätasolla ryhmävasu. Kaikkia näitä suunnitelmia arvioidaan ja päivitetään 2 krt / toimintavuosi.

Vuodelle 2015 painopistealueiksi toimintasuunnitelmaan kirjattiin osallisuuden vahvistaminen, hyvinvointi / työhyvinvointi sekä laatu. Osallisuutta on lisätty mm. rakenteita kehittämällä (yksiköiden pedagogiset tiimit, uudistetut ryhmävasu- ja lukuvuosisuunnitelma lomakkeet), osallisuudesta on järjestetty koulutusta koko henkilöstölle ja lasten osallisuutta vahvistettu lasten laatupeleillä, jota pelaamalla lapset voivat arvioida toiminnan laatua.

Työhyvinvointia on parannettu saattamalla päätökseen tehtävänkuvien päivitys, vahvistamalla pedagogista johtajuutta (johtajuussopimus ja lastentarhanopettajien pedagogiset tiimit) sekä kehittämällä toimintasuunnitelman arviointikäytäntöä.

Vuoden 2015 aikana laatuystävällisyyttä on jatkettu ja varhaiskasvatussuunnitelmaan on lisätty laatua käsittelevä osa. Laatuystävällisyyttä on jatkettu määrittelemällä laatua mittaaville kriteereille mittaristo. Laatua mitataan myös asiakastyytyväisyyskyselyillä, joita kohdistetaan eri vuosina eri kohderyhmille. Syksyn 2015 aikana on valmistellut asiakastyytyväisyyskyselyä huoltajille, joka toteutetaan vuoden 2016 aikana.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Vuoden 2015 aikana koko varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön Päikky- mobiilijärjestelmä, jonka avulla saadaan tietoa laskutuksen perusteena käytettävistä toteutuneista hoitoajoista. Järjestelmän avulla saadaan myös tietoa perhepäivähoitajien työajan toteutumisesta ja kustannuskorvausten muodostumisesta. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen toimintaa kehitettiin osana varhaiskasvatustalouden kokonaisuutta. Kerhoissa toteutettavaa pedagogiikkaa vahvistettiin sijoittamalla lastentarhanopettaja jokaiseen kolmeen kerhoon sekä vahvistamalla varhaiskasvatuksen erityisopettajien työpanosta kerhoissa. 1.8.2015 Harjuniityn ja Puropuiston yksiköissä aloitti toimintansa kerhot, joihin on sijoitettu sekä kotihoitontuella hoidettavia lapsia että subjektiivisen päivähoito-oikeuden piirissä olevia, alle 90 -tuntia/ kk päivähoitoa käyttäviä lapsia. Kotihoitontuella hoidettavat lapset käyttävät kerhoa huoltajien valinnan mukaan joko 24 tai 36 tuntia / kuukausi.

1.8.2015 alkaen koko vuorohoito keskitettiin Puropuiston päiväkotiin. Samassa yhteydessä Puropuistossa toimineet ns. päiväryhmät (entinen Keskustan päiväkodin henkilökunta) muuttivat Kynninkadulle vapautuneisiin tiloihin. Muuton jälkeen Kynninkadulla toimii 63 -paikkainen Kynninkadun päiväkotitoiminta, joka tarjoaa varhaiskasvatustaloudella kello 6.00-18.00 välisenä aikana. Puropuiston kahteen päiväryhmään sijoitettiin Kankaantaan päiväkodin henkilökuntaa, joka vuodenvaihteessa siirtyi osaksi Puropuiston yksikköä.

1.8.2015 alkaen otettiin varhaiskasvatuksessa käyttöön palveluseteli, jonka avulla ostetaan varhaiskasvatustaloudella nokiaisille lapsille yksityisiltä päiväkotipalveluiden tuottajilta pääsääntöisesti Nokian ja Tampereen seutukunnan alueella. Palvelusetelin kattohintaa alle kolmevuotiaan, kokopäivähoidossa olevan lapsen kohdalla, on 1177,80 euroa/ kuukausi ja yli kolmevuotiaan kohdalla 780 euroa/ kuukausi. Yksityisessä perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa on käytössä edelleen lakisääteinen yksityisen hoidon tuki sekä kuntalisä (500 euroa / 300 euroa). Yksityistä päiväkotitoimintaa ohjataan ja valvotaan seutukunnallisen sääntökirjan avulla.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Tilikauden 2015 toimintakate oli 95,2 % (1 099 157€). Hoitopäivämaksutuottoon vuodelle 2015 kirjautui virheellisesti joulukuun 2014 maksutuotto 261 572 euroa. Palveluiden piirissä olleiden lasten määrää pysyi edelleen lähes samalla tasolla vuodentakaisesta ollen noin 1770 lasta. Lastenhoidon tuet toteutuivat lähes

suunnitellusti, vaikka palveluseteliin varattu määräraha ylittyi noin 95 000 eurolla. Vuoden 2015 lopulla palvelusetelin piirissä oli noin 170 lasta, vastaavana aikana yksityisen hoidon tuen ja kuntalisän piirissä noin 127 lasta.

Suurin säästö vuonna 2015 muodostui henkilöstökuluista, kun vakituisten työntekijöiden palkkakustannuksista säästy 2 077 724 euroa. Määräaikaisen henkilöstön palkkakuluihin varattu raha ylittyi kuitenkin 1 142 681 eurolla. Säästöä on saatu syntymään tarkan henkilöstösuunnittelun vuoksi sekä pitämällä palkattomia säästövapaita, joita vuoden 2015 aikana pidettiin yhteensä 967 päivää.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
<u>Suoritetavoitteet</u>					
Rakenteelliset hoitopaikat					
-päiväkodit	1 945	1 926	1 896	1 889	1 889
-perhepäivähoito					
ryhmäkodit	32	0	0	0	0
kotona työskentelevät	113	137	120	116	116
-avoin varhaiskasvatus	125	125	125	125	125
<u>Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet</u>					
Rakenteellinen hoitopaikka €/pv					
Päiväkodit	37,47	39,03	42,52	41,95	39,51
Perhepäivähoito yhteensä	44,67	34,47	46,62	46,55	37,78
ryhmäkodit (30.6.12 asti)	78,28	0	0	0	0
kotona työskentelevät	37,22	34,47	46,62	46,55	37,78
Lastenhoidon tuet/1000 €					
-kotihoiton tuen hoitoraha ja –lisä	2 167	2 052	2 167	2 167	1988
-kotihoiton tuen kuntalisä	127	0	0	0	0
-yks.hoidon tuen hoitoraha- ja lisä	301	458	394	394	441
-yks.hoidon tuen kuntalisä/palveluseteli	678	1 090	1 200	1 200	992/380
Käyttö % / Täyttö %					
Päiväkodit	84/99	92/100	90/100	92/105	92/116
Perhepäivähoito	88/110	90/100	90/100	91/100	80/91
<u>Toiminnan laajuustiedot</u>					
Lapsia hoidossa keskimäärin/pv					
-päiväkodit	1 630	1 693	1 706	1 738	1738
-perhepäivähoito	102	112	108	106	93
-avoin varhaiskasvatus	123	92	84	103	56
-esiopetuksessa	430	476	471	443	464
Lastenhoidon tuen piirissä lapsia					
-kotihoiton tuen hoitoraha /hoitolisä	656/153	597/131	606/134	612/133	525/113
-kotihoiton tuen kuntalisä	626	0	0	0	0
-yks.hoidon tuen hoitoraha /hoitolisä	158/10	240/14	246/16	260/17	218/11
-yks.hoidon tuen kuntalisä	157	238	243	258	217
-osittainen/joustava hoitoraha				65/37	68/61

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Lapsia palvelun piirissä ikäluokasta					
alle 3-vuotiaista				39 %	35 %
3-5 vuotiaista				67 %	76 %
esiopetuksessa				97 %	94 %
<u>Voimavarat</u>					
Vakanssit					
-päiväkodit	305	328	332	332	332
-perhepäivähoito	33	30	32	33	33
-leikkitoiminta	9	8	8	8	8
-ohjaajat	15	15	15	17	19

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta vastaa kysyntää.	Täyttö- ja käyttöasteen seuranta. Asiakkaita ohjataan sekä kunnallisiin että yksityisiin palveluihin. Kustannus pidetään enintään seudullisella keskitasolla 9 393 euroa/lapsi/ vuosi (2013). Nokialla kustannus on v. 2013 ollut 9 851 euroa /lapsi / vuosi.	2015 täyttöaste päiväkodeissa oli 116% ja käyttöaste 92%, perhepäivähoidossa vastaavat luvut olivat 91/80. Päiväkodissa yli 3-vuotiaan päivähoitopalvelun hinta Nokialla 2014 oli 10 214€/ lapsi/ vuosi, seutukunnallisen keskihinnan ollessa 9 125€/ lapsi/ vuosi.
Kolmiportaisen tuen toteutuminen inklusiivisesti.	Lapsi saa tarvitsemansa tuen omassa ryhmässään. Tuen toteutuminen suunnitellaan ja toteutetaan kasvatushenkilöstön ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyönä.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrä lisääntyi yhdellä, mikä edesauttaa tuen toteuttamista osana lapsiryhmän toimintaa kaikissa yksiköissä. Lisääntynyt varhaisentuenresurssi mahdollistaa tuen toteuttamisen myös avoimen varhaiskasvatuksen palveluissa eli kotihoidon tuella hoidettavien lasten palveluissa. Odotetaan edelleen varhaiskasvatuslain 2-osaa ja uusia varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisia perusteita.

Lapsen osallisuuden vahvistaminen.	Lapsen osallisuuden vahvistaminen lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa, aloitus- ja siirtopalaverissa sekä pienryhmätoiminnassa.	Lasten osallisuuden vahvistaminen on varhaiskasvatuksen toimintaohjelmassa painopisteenä. Ryhmäkohtaiseen toimintasuunnitelmaan on lisätty lasten osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuutta arvioiva osio, osallisuuden portaati. Lapsille kehitetyn laatupelein kautta lapset voivat arvioida toiminnan laatua.
------------------------------------	--	--

4400 Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	3 593 100	0	3 593 100	3 597 619	-4 519	100,1
Kulut	-20 983 541	0	-20 983 541	-20 034 482	-949 059	95,5
Toimintakate	-17 390 441	0	-17 390 441	-16 436 863	-953 579	94,5
Poistot	-163 800	0	-163 800	-138 239	-25 561	84,4
Netto	-17 554 241	0	-17 554 241	-16 575 102	-979 140	94,4

Strategian toteutuminen

Vapaa-aikapalveluiden toiminnan suunnittelu ja toteutus on johdettu kaupunkistrategian päätavoitteesta, asukkaiden hyvinvoinnista käsin. Vapaa-aikapalvelut on eri toimintasektoreilla tuotettu asiakaslähtöisesti terveyttä ja hyvinvointia edistäen. Vapaa-aikapalvelut edistävät omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan. Myös nuorten koulutus- ja työelämävalmiuksien vahvistaminen on ollut toimintavuonna 2015 keskeistä strategian mukaista toimintaa. Vapaa-aikapalveluiden seudullinen kehitystyö ja Nokian osallisuus on ollut vuonna 2015 merkittävää ja monialaista.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Vapaa-aikakeskuksen palvelusuunnitelman laadintaa vuodelle 2015 ovat ohjanneet Hyvinvoiva Nokia 2016 kaupunkistrategia sekä keskuksen oma toimintaohjelma vuosille 2013–2018. Elämäntavan yleinen passivoituminen ja kunnan hyvinvointitilinpäätöksen johtopäätökset ovat lisäksi muokanneet palvelusuunnittelua ja toteutusta.

Vapaa-aikakeskuksen eri toimialat ovat omalta osaltaan ja yhteistyössä muiden kanssa edistäneet aktiivista elämäntapaa, eri ryhmien välistä vuoropuhelua sekä luoneet edellytyksiä kansalais- ja harrastustoiminnalle monipuolisesti.

Vapaa-aikapalveluiden eri toimialat ovat tehneet tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kanssa sekä kaupunkiseudulla. Lisäksi on verkostoiduttu valtakunnallisesti ja haettu uusia ajatuksia sekä toimintatapoja, jotta vapaa-aikapalvelut voi myös jatkossa vastata palvelutarpeeseen ja yhteisesti tunnistettuihin haasteisiin sekä edistää hyvinvointia.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Järjestökentän, vapaa-aikapalveluiden sekä luottamushenkilöiden välisen vuoropuhelun edistäminen.	Jatketaan tulosalueiden käytäntöä järjestää kaksi vuotuista yhdistysten ja/tai alan toimijoiden keskustelutilaisuutta ajankohtaisteemoista, joihin kutsutaan myös lautakunnan jäsenet. Tilaisuudet voivat olla myös tulosalueiden yhteisiä. Toteutetaan yhteistyössä nokiaisjärjestöjen, alan yritysten ja muiden toimijoiden kanssa uutuutena harrastusopas, jota jaetaan kaupungin osastolla Nokian messuilla. Jakelu joka kotiin elokuun alussa.	Vapaa-aikakeskus järjesti kaksi ajankohtaisfoorumia paikallisille toimijoille, 4.3.2015 ja 30.9.2015. Yhteensä tilaisuuksissa oli yli sata osallistujaa. Järjestöyhteistyönä järjestettiin lisäksi useita muita tapahtumia ja tilaisuuksia. Kulttuuri- ja liikuntapalvelut laativat vuoden aikana uutiskirjeitä ajankohtaisista teemoista järjestöille, luottamushenkilöille ja muille sidosryhmille. Harrastusopas valmistui suunnitellussa aikataulussa, se oli jaossa Messut Nokialla -tapahtumassa ja jaettiin joka kotiin elokuussa. Uimahallilla järjestettiin lisäksi harrastetori, jossa paikalliset toimijat esittelivät omaa toimintaansa yhdessä vapaa-aikakeskuksen kanssa.

52 Vapaa-aikakeskus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	762 681	0	762 681	890 549	-127 868	116,8
Kulut	-3 130 055	0	-3 130 055	-2 901 836	-228 219	92,7
Toimintakate	-2 367 374	0	-2 367 374	-2 011 287	-356 087	85
Poistot	-5 722	0	-5 722	-5 722	0	100
Netto	-2 373 096	0	-2 373 096	-2 017 009	-356 087	85

Kulttuuripalvelut

Strategian toteutuminen

Kulttuuripalveluissa monialainen yhteistyö on toiminnan lähtökohtainen malli. Erityisesti lasten ja nuorten kulttuurikasvatustyötä tehtiin tiiviisti yhdessä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Tapahtuma-kokonaisuudet, kuten kesätoiminta ja Nokia-viikko, rakennettiin paikallisia kulttuuritoimijoita kuullen ja heitä mukaan kannustaen. Myös Tapsan Tahdit on vuosittain hyödyntänyt paikallisia toimijoita ja kykyjä ohjelmassaan. Yhteisiä tiedotus- ja keskustelufoorumeita kulttuuritoimijoille järjestettiin kaksi kertaa. Kulttuuripalveluiden sähköinen uutiskirje ilmestyi edelleen säännöllisesti.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Nokialaista harrastustoimintaa tukemaan julkaistiin harrastusopas, joka oli jaossa Messut Nokialla -tapahtumassa ja joka jaettiin kotitalouksiin elokuussa. Kirjastohankkeen suunnitteluun liittyen uudisrakennukseen tulevien kulttuuritilojen suunnittelu aloitettiin yhteistyössä arkkitehdin kanssa. L1-suunnitelma valmistui kesäkuussa. Haettiin ministeriön avustusta tilojen toteutusta varten. Ministeriön päätöksessä Nokian kulttuuritilojen avustus on vuoden 2017 suunnitelmassa. Kulttuurikasvatussuunnitelma, Kulttuuripolku eteni suunnitelmallisesti. Tavoitteeksi otettiin saada kulttuuripolun sisältö sovelletuksi vuoden 2016 syksyllä uudistettavaan perusopetuksen opetussuunnitelmaan ja varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Uutena kulttuurireittinä julkaistiin Tehtaiden Nokia -tarina, jonka valmistamisessa yhteistyökumppanina toimi Nokia-Seura ry.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia. Nokian kaupungin säästötoimet ja loppuvuoden hankintakielto vaikuttivat menojen supistumiseen. Tunnuslukujen osalta kulttuuritapahtumien osallistujamäärään sisältyvän Nokia-viikon kokonaiskävijämäärää kasvatti Messut Nokialla -tapahtuma (10 000 kävijää).

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Kulttuuritapahtumiin osallistujat	31 112	37 467	37 727	35 000	47 578
Taidetalon näyttelykäynnit	4 474	4 149	5 253	5 000	4 263
Kulttuurikasvatus, osallistujat	9 399	10 955	10 241	8 500	15 334
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
-nettomenot euroa/asukas	23,26	24,81	26,52	28,30	25,72
-kulttuurikasvatus euroa/osall. oppilas	3,96	3,65	3,41	3,19	2,28
-kokoontumistilat euroa/kävijä nto	2,71	3,95	3,49	3,8	3,8
-teatteritilat euroa/kävijä nto*	5,90	5,72	3,65	5,27	4,6
-Taidetalo euroa/kävijä nto	14,60	14,99	12,38	14,73	14,03
Toiminnan laajuustiedot					
- kokoontumistilat, käyntimäärät**	73 130	65 865	66 086	67 000	65 200
- teatteritilat, kävijämäärät	14 501	9 466	14 430	10 000	11 507

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Voimavarat					
- Vakanssit***	5	5	5	4,6	2,6
- Tilat m ²	2 921	2 921	2 921	2 921	2 921
Käytetty as.luku	32 354	32 677	32 854	33 347	33 162

* Lukio ja Kennonokka

** Kerhola, Knuutila, Hinttala. 2012 mukana myös Taidetalo

*** Vakanssit: toimistoresurssin siirto, 1 osa-aikainen vakanssi 1.9.15 alk. 60 %

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Palvelut edistävät omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Vapaa-ajan harrastuskalenterin toimittaminen, julkaisu ja jakaminen Nokian Messuilla sekä jokaiseen kotiin elokuun alussa.	Harrastusopas valmistui Nokia-viikoksi siten, että se oli jaossa Messut Nokialla -tapahtumassa. Opas jaettiin jokaiseen talouteen elokuussa.
Asiakaslähtöinen taidetalon näyttelytoiminta ja uuden kirjastotalon näyttelysuunnittelu.	Asiakas- ja sidosryhmäkyselyllä selvitetään nykyisen näyttelytoiminnan taso ja kiinnostavuus sekä kartoitetaan toiveet.	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin loka-marraskuussa. Tuloksien perusteella suunniteltiin vuoden 2016 toimintaa.

5000 Kulttuuripalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	74 097	0	74 097	83 375	-9 278	112,5
Kulut	-622 777	0	-622 777	-566 346	-56 431	90,9
Toimintakate	-548 680	0	-548 680	-482 971	-65 709	88
Poistot	-4 817	0	-4 817	-4 816	-1	100
Netto	-553 497	0	-553 497	-487 788	-65 709	88,1

Kirjastopalvelut

Strategian toteutuminen

Kirjasto toteutti kaupungin strategiaa tuottamalla asiakaslähtöisiä palveluja siinä määrin kuin oli mahdollista poikkeuksellisissa oloissa. Asiakkaille oli käytössä tosin tiloja ja aukioloaikoja vähemmän kuin normaalisti, mutta aineistoa toimitettiin lähes samalla tavalla, kuten edellisenä vuonna.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Palvelusuunnitelma ei kaikilta osin toteutunut, sillä päätös väistötilasta ja sinne siirtymisen suunnittelu aiheutti merkittävimmät muutokset toiminnassa. Pääkirjasto sulki ovet muuttovalmistelujen vuoksi 16.11. ja samasta ajankohdasta siirrettiin palveluja eri toimipaikkoihin asiakaspalvelun turvaamiseksi. Lehtiaineistoa oli esillä sekä Kerholassa että uimahallin kahviossa ja Koskenmäen kirjastosta muodostui asiakaspalvelun keskipiste. Pääkirjastossa kuitenkin suoritettiin keskitetyt kirjastoaineiston esillepanoon vaatimat työt sekä hallinnolliset tehtävät. Ei pystytty saavuttamaan aukioloissa riittävää tasoa, sillä resursseja vaadittiin itse muuton valmisteluihin ja aineiston käsittelyyn. Tästä aiheutui väistämättä myös epätasa-arvoisuutta asuinalueiden palvelujen suhteen. Asiakkaat reagoivat palautteilla.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Poikkeama syntyi ennen muuta fyysisten kävijöiden vähentymisenä, kun myös aukioloaikaa oli vähemmän. Lainauksessa syntyi myös merkittävä lasku. Osin syynä on voinut olla myös muuton aiheuttama suuri muutos ihmisten vapaa-ajan rutiineissa. Lainaajien määrä suhteessa asukaslukuun osoittaa pienemistä. Kirjasto-tilojen riittämättömyys ja epämukavuus ovat tietysti myös syynä, kuten myös lainaamisen vähentyminen yleisesti. Kirjastoihin tullaan niin eri syistä. Verkkokirjaston käyttö on lisääntynyt merkittävästi.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Kokonaislainaus	536 482	518 457	503 284	561 000	464 000
Kokonaislainaus / asukasluku	16,58	15,87	15,32	16,82	13,99
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Lainauskierto (lainaus/kokoelmat)	2,80	2,72	2,67	2,81	2,95
Toimintakulut / as.	38,84	38,83	39,23	38,99	38,94
Toimintakulut / fyysiset käynnit	6,70	6,44	6,66	6,50	7,26
Toiminnan laajuustiedot					
Kokoelmat / as.	5,93	5,83	5,74	6,00	4,74
Lainaaaja / asukasluku %	33,91	33,36	34,14	35,00	33,21
Fyysiset käynnit / kpl	188 576	196 885	193 421	200 000	177 978
Fyysiset käynnit / as.	5,83	6,03	5,89	6,00	5,37
www-käynnit / kpl	97 681	104 546	114 095	120 000	127 203
www -käynnit / as.	3,02	3,20	3,47	3,60	3,84
Aukiolotunteja	6 137	6 172	6 230	6 222	5 958
Voimavarat					
- Vakanssit	18	18	18	18	18
Tilat, m²	1 969	1 969	1 969	1 969	1 969
Käytetty asukasluku	32 354	32 677	32 854	33 347	33 162

*) Ta 2014:ssa luku on virheellinen (ollut myös valtakunnallisessa tilastossa), po. 6 222. Vuoden 2014 alusta toteutettiin pääkirjastossa lisäaukiolo maanantaisin kello 19 - 20.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Henkilökunnan koulutuksen tulee lisätä osaamista monialaiseen työöteeseen. Kirja-aineistoa pitää hankkia monipuolisesti ja riittävästi lisääntyvän ja uusiutuvan asiakaskunnan tarpeisiin. Arvioinnin avulla selvitetään kirjastopalvelujen riittävyyden ja laadun kehittymistä. Asiakkaiden ja henkilökunnan tiedonhallintataitoja lisätään opastamalla uusien teknologioiden kautta digitaalisia tiedonlähteitä sekä sähköistä asiointia.	Täydennyskoulutuspäivien määrä 5 / hlö. Kirjoja hankitaan 300 nidettä / as. 1 000. Toteutetaan kirjastoyksiköissä asiakaskysely sekä myös ei-käyttäjäkysely. Verataan kehitystä vuoden 2010 tuloksiin ja julkistetaan tulokset. Annetaan opastusta taulutietokoneilla, joissa on uutta kosketusnäytön hallinta. Asiakasopastuksia kussakin kirjastossa toteutetaan vähintään 2 keväällä ja 2 syksyllä. Kohderyhmänä ovat aikuiset. Taulutietokoneita käytetään myös kirjaston käytön opetuksessa kouluille sekä henkilökunnalle tiedonlähteiden ja e-aineistojen opetukseen.	Täydennyskoulutuspäiviä oli 4,6 / hlö. Kirjojen hankinta oli 254,55 nidettä / as 1 000, 1 889 nidettä enemmän kuin edellisenä vuonna. Ei päästy silti tavoitteeseen, sillä loppuvuodesta tuli määräys maltillisisiin hankintoihin. Kysely toteutettiin, mutta kirjaston muuton vuoksi ei tehty työläämpää ei-käyttäjäkyselyä. Tulokset koostettiin syksyllä ja merkittiin tiedoksi tammi-kuun 2016 vapaa-aikalautakunnassa. Laajemmin tuloksia ei julkistettu. Tabletteja hankittiin sovutusta 15 kpl vasta loppuvuodesta, sillä leasingjärjestelmät vaativat monia neuvotteluja. Kirjaston muuton vuoksi ei voitu aloittaa asiakkaille tarkoitettuja opastuksia enää loppuvuonna.

5100 Kirjastopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	61 776	0	61 776	59 484	2 292	96,3
Kulut	-1 085 143	0	-1 085 143	-1 049 510	-35 633	96,7
Toimintakate	-1 023 367	0	-1 023 367	-990 026	-33 341	96,7
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-1 023 367	0	-1 023 367	-990 026	-33 341	96,7

Liikuntapalvelut

Strategian toteutuminen

Liikuntapalvelut on toteuttanut kaupunkistrategian hyvinvoinnin edistämisen tavoitetta tuottamalla yhteistyössä muiden kunnan palvelualueiden kanssa terveyttä ja hyvinvointia tukevia ja edistäviä palveluja, palveluohjausta ja -prosesseja. Käytännössä tämä on tarkoittanut edellytysten luomista liikunnalle ja aktiiviselle elämäntavalle kaikki ikäryhmät huomioiden sekä liikunnan nostamista keskeiseksi osaksi sairauksien ehkäisyä, hoitoa ja kuntoutusta. Liikuntapalvelut on lisäksi koordinoanut monialaista terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työtä koko kunnan tasolla.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Liikuntapalveluiden palvelusuunnitelman keskeinen ja kokoava tavoite on ollut väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen lisäämällä liikuntaa elämänkuluissa sekä liikunnan nostaminen keskeiseksi osaksi sairauksien ehkäisyä ja hoitoa. Liikuntapalvelut on edelleen vuonna 2015 koordinoanut terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koko kaupungin tasolla. Vuonna 2015 johtamisen kohteina ovat olleet liikunta ja ravitsemus.

Palvelusuunnitelman mukaisesti vuonna 2015 jatkettiin yhteistyössä kasvatus- ja opetuskeskuksen kanssa vuonna 2014 aloitettua koululiikunnanohjaajan palkkausta ja koulujen toimintakulttuurien suunnitelmallista liikunnallistamista, jolla on tähdätty myös arjen istumisen vähentämiseen. Loppuvuodesta 2014 valmistui yhteistyössä perusturvakeskuksen kanssa rakennettu liikunnan palvelupolku, jota vuoden 2015 alusta lähdettiin toteuttamaan moniammatillisena yhteistyönä. Kokemuksen sähköisestä läheteestä ja liikuntaneuvonnan yhdistämisestä ovat olleet varsin rohkaisevia. Neuvotuista asiakkaista lähes kaikki ovat saaneet liikuntaneuvonnasta apua liikuntaharrastuksen aloittamisessa tai apua sairauteen, minkä vuoksi heidät on neuvontaan lähetetty. Vuoden aikana kertynyt palaute asiakkailta on ollut erittäin positiivista. Yksilöneuvontojen lisäksi toteutettiin yhteistyössä perusturva- ja työllisyyspalveluiden kanssa niin kutsuttuja ryhmäliikuntaneuvontaa missä oli osallistujia useampi sata.

Uuden voimaan tulleen liikuntalain mukaan kunnan tehtävänä on luoda yleiset edellytykset liikunnalle paikallistasolla: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde-ryhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntapalvelut on kohdan kaksi mukaisesti tukenut kansalais- ja seuratoimintaa vuosi- ja kohdeavustuksin. Lisäksi vuoden 2015 aikana on toimitettu vapaa-aikapalveluiden yhteistyönä harrastusopas, johon on kerätty liikunta- ja urheiluseurojen yhteys- ja toimintatietoja sekä järjestetty harrastetori-tapahtuma, jossa paikallisilla toimijoilla on ollut mahdollisuus esitellä toimintaansa asukkaille. Kaksi kertaa vuoden aikana kansalais- ja seuratoimijat on kutsuttu liikuntafoorumiin, jossa on välitetty tietoa ja keskusteltu ajankohtaisista asioista.

Uusi monialainen hyvinvointirakenne uudistettiin vuoden 2014 lopussa ja se aloitti toimintansa vuoden 2015 alussa. Uudet teematyöryhmät ovat toimineet hyvinvointiryhmän ohjauksessa ja niille on laadittu yhteiset ohjeet, jotka täydentyvät ryhmittäin laadittavilla toimintasuunnitelmilla. Ravitsemussuunnitelman laatimiseksi perustettiin määräaikainen ravitsemusryhmä, joka laati vuoden 2015 aikana paikallisen ravitsemussuunnitelman ja luovutti sen hyvinvointiryhmälle vuodenvaihteessa 2015–2016. Ravitsemuksen teemavuosi 2015 näkyi kaupungin julkaisuissa ja tapahtumissa ympäri vuoden. Nokian kaupungin hyvinvointiryhmä vastasi osaston kokoamisesta Messut Nokialla -tapahtumaan, jossa ravitsemuksen ja hyvinvoinnin edistäminen olivat poikkileikkaavia teemoja.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Uimahallin kunto- ja rakennetutkimus ja hallin kiinnipitäminen vaikuttivat hallin kävijämäärään. Toimintatuottoja kertyi kaikki kohteet mukaan lukien hieman ennakoitua enemmän.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritettavatavoitteet (Järjestetyt ryhmät ja kansalaistoiminnan tukeminen)					
Avustettavat järjestöt (perusavustus)	44	44	45	47	47
Lasten ja nuorten ryhmät / vko	12	12	14	12	18
Aikuisliikunnan ryhmät / vko	36	40	41	42	42
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Liikuntatoimen tukeminen					
bruttomenot €	2 732 833	2 775 515	2 848 619	3 141 233	3 069 738
- € /asukas	85,40	84,94	86,70	95,72	92,57
Seurojen tukeminen	234 752	156 000	161 000	161 000	149 462
- € / asukas	7,26	4,77	4,92	4,90	4,50
Toiminnan laajuustiedot					
Uimahallin käyntikerrat	164 500	162 573	164 095	165 000	161 917*
Ohjatun liikunnan käyntikerrat	18 500	19 730	19 772	22 000	19 864
Liikuntaneuvonnan asiakkaat	60	65	148	200	595
Voimavarat					
Henkilöstövoimavarat					
- vakinainen henkilöstö	9	9	9	9	9
Hyvinvointimittarit					
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan korkeintaan 1 h /vko, vko, % 8. -9. luokan oppilaista (n=536)**	34 %	-	32 %	-	32 %
TEA Liikunta***	36		60	-	77

* Uimahalli oli poikkeuksellisesti suljettuna pidempään (10 viikkoa) kesällä 2015 suoritettujen kunto- ja rakennetutkimusten vuoksi.

** Mittari kuvaa vähän liikkuvien osuutta kaikista 8. -9. luokan oppilaista. Valtakunnallinen kouluterveyskysely tehdään kahden vuoden välein (SOTKANet id: 3924). Viimeisin kouluterveyskysely vuonna 2014 epäonnistui tiedonkeruun kapasiteettiongelmien vuoksi (THL).

*** Mittari kuvaa liikuntapalveluiden terveyden edistämiseksi (pistemäärä asteikolla 0-100). Pistemäärä on terveydenedistämiseksi ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo ja mahdollistaa vertailun kuntien ja alueiden välillä. Kysely tehdään kahden vuoden välein. Vuonna 2014 kyselyyn vastasi 78 % Suomen kaikista kunnista.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Liikuntaneuvonnan ja sähköisen lähetejärjestelmän käyttöön-otto yhteistyössä perusturvakeskukseen kanssa	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät kasvavat (kirjatut sähköiset läheteet / liikuntaneuvonnan asiakkaat).	Liikuntaneuvontaa on annettu 595 asiakkaalle, josta osa on toteutettu ryhmäneuvontana. Sähköisiä läheteitä kirjattiin vuodessa 56 ja läheteasiakaiden neuvontoja pidettiin 89.
Koulupäivän liikunnallistamiseen ja istumisen vähentämiseen tähtäävien hyvien käytäntöjen vakiinnuttaminen.	Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet toteutuvat hyvin (TEA peruskoulut / muut ydintoiminnot / koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet / pistemäärä).	Koulukohtaisiin suunnitelmiin on sisällytetty liikuntasuunnitelmat. Oppilaat ovat osallistuneet koulun liikuntatuntien toteuttamiseen ja alakoulujen välituntiohjaajat (välkkärit) ovat ohjanneet liikuntaa ja leikkejä esikoululaisille. Liikuntavälineistöä on kierrätetty, ja saatu aiemmin liikuntahalleissa käytettyjä varusteita koulujen pihoilta. (TEA pisteet 58 / 2013)
Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen ja liikunta-aktiivisuuden edistäminen.	Toteutetaan ikäihmisten (65+) liikuntaohje, jota voidaan jakaa kuntalaisille ruoka- ja kotipalvelun ja järjestöjen kautta sekä ikäihmisten toiminta- ja harrastustilaisuuksissa (jaetut liikuntaohjeet ja puheeksi ottaminen / puheeksi ottamisen koulutukset henkilöstölle).	Ikäihmisille suunnattu liikuntaohje ja liikuntasuositus julkaistiin Hyvä Asukas-lehden 3/2015 liikuntaliitteessä, joka jaetaan joka kotiin Nokialla. Kesäkuussa laadittiin liikuntapalveluiden sisäinen suunnitelma ikääntyneiden liikunta-aktiivisuuden lisäämiseksi. Tietoa liikunnan terveys- ja hyvinvointivaikutuksista jaettiin Ikävinkki -mesuilla vanhustenviikolla. Terveyslääkärin ja kuntakoordinaattorin on tavannut vuoden aikana kotipalveluhenkilöstöä ja liikunnan puheeksi ottaminen on toimintakäytäntö.
Kuntalaisten hyvinvointia edistetään alueellisen ravitsemussuunnitelman paikallisen toimeenpanon keinoin ja jakamalla tietoa ravitsemuksen terveys- ja hyvinvointivaikutuksista.	Ravitsemuksen teematyöryhmä käynnistää paikallisen toimeenpanon laatimalla suunnitelman hyvinvointiryhmän ohjauksessa (toimeenpanosuunnitelma on laadittu / ravitsemustiedon jakamisen hyviä käytäntöjä on kehitetty).	Ravitsemuksen teematyöryhmä laati vuoden aikana alueelliseen ravitsemussuunnitelmaan liittyvän kuntakohtaisen suunnitelman. Ravitsemustietoa on jaettu eri tilaisuuksissa ja julkaisuissa sekä järjestetty ravitsemuskoulutusta eri ikäryhmät huomioiden.

5600 Liikuntapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	575 658	0	575 658	621 903	-46 245	108
Kulut	-860 753	0	-860 753	-760 074	-100 679	88,3
Toimintakate	-285 095	0	-285 095	-138 171	-146 924	48,5
Poistot	-905	0	-905	-905	0	100
Netto	-286 000	0	-286 000	-139 076	-146 924	48,6

Nuorisopalvelut

Strategian toteutuminen

Nuorisopalvelut toimi osana lasten ja nuorten hyvinvointia lisäävää palveluverkostoa toteuttamalla omia toimintojaan ja tekemällä yhteistyötä eri toimijatahojen kanssa. Tampereen kaupunkiseudun kahdeksan kunnan yhteisellä Rajatonta riemua- nuorisotyön kehittämishankkeella edistettiin valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman tavoitteiden toteuttamista alueen kunnissa.

Vuoden 2015 aikana nuorisopalveluissa toteutettiin kolmea eri hanketta.

NuortenNokia.fi – verkkomediahankkeen avulla kehitettiin nuorille suunnattua tiedottamista ja lisättiin osallisuutta. Etsiväntyön hanke – EEVA toteutti etsivää nuorisotyötä erityistä tukea tarvitsevien nuorten parissa ja koulunuorisotyöhankkeessa kehitettiin nokialaista mallia koulussa toteutettavaan nuorisotyöhön.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Siuron nuorisotilasta luovuttiin nuorisopalveluiden toiminnan osalta lopullisesti keväällä 2015. Tilan kulut jäivät kuitenkin rasittamaan nuorisopalveluiden budjettia, kun valtuusto teki päätöksen tilojen järjestöikäyksen jatkamisesta. Kevään ajan toteutettiin Siuro – Linnavuori – alueella toimintaa alakouluikäisille sekä Siuron että Linnavuoren kouluilla ja nuorille kaksi kertaa viikossa Linnavuoren kirjaston tiloissa. Syksyllä alueella toimi alakouluikäisten ”kuviskerho” ja lokakuuhun asti tilailta kirjaston tiloissa. Kirjaston tilatoiminnasta luovuttiin, koska henkilöresurssit eivät riittäneet ja lisäksi tiloilla ei käynyt useammalla aukiolokerralla lainkaan nuoria.

Harjuniityn yhteistoimintaa rakennettiin yhteistyössä koulun ja muiden toimijoiden kanssa. Koulunuorisotyömallin luominen on edennyt ja kevään 2016 aikana tullaan käymään koulupuolen kanssa neuvotteluja siitä, mitkä toiminnot olisi hyvä saada mukaan opetussuunnitelmaan. Koulunuorisotyöhön saatiin keväällä 25 000 euron hankerahoitus Länsi- ja Sisä - Suomen Aluehallintovirastolta.

Nuorten ohjauspiste Kellarin toiminta siirtyi kesällä toimimaan työllisyysyksikön kanssa yhteisiin tiloihin Nansolle. Toiminnan näkökulmasta muutos on ollut haastava, koska tiloissa on nyt huomattavasti enemmän erilaisia käyttäjiä ja nuorten oma tila ei toteudu kaikilta osin. Erilaisia toiminnallisia tiloja joudutaan hakemaan tilanpuutteen vuoksi muualta. Toisaalta yhteinen tila on kuitenkin lisännyt yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa ja Te - toimiston palvelupisteen sijaitseminen samassa rakennuksessa on myös parantanut jonkin verran yhteistyötä. Etsiväntyön asiakkaana oli 129 nuorta.

8.-9.luokkalaisten elämänhallinnan tunteja ei aloitettu syksyllä 2015, mutta 9.luokkalaisille tarjottiin mahdollisuutta osallistua Tsemppi-toimintaan (parantaa koulumenestystä).

Harrastusopas toteutettiin. Yhteistyötä Tampereen kaupunkiseudun kuntien välillä jatkettiin Rajatonta riemua – seutuhankkeen merkeissä. Hanke jatkuu 31.7.2016 asti. Tämän jälkeen hanke toiminta vakiintuu osaksi kaupunkiseudun yhteistyötä ja Tampereen isännöimänä palkataan seudullinen työntekijä, jonka kustannuksiin muut kunnat osallistuvat sovitulla tavoin.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Hankerahoituksia saatiin 105 000. Etsivään työhön 60 000 ajalle 1.9.2015 - 31.8.2016. Koulunuorisotyöhön 25 000 ajalle 1.5.2015 – 30.4.2016 ja NuortenNokia – verkkomediahankkeelle 20 000 euroa. Näitä ei ole voitu huomioida alkuperäisessä talousarviossa. Lisäksi talousarvion toteumassa näkyvät henkilöstömenoissa säästöt yhden nuoriso-ohjaajan palkan osalta ajalla 1.7. - 31.12.2015 ja toisen 1.5. - 31.7.2015.

Sisäisten vuokrien osalta talousarvioon on kirjattu menoksi 148 055 euroa, mutta toteutunut kulu on vain 73 230 euroa. Edellä mainitut tekijät lisättynä loppuvuoden hankintakiellolla selittävät tilikauden tulosta tehtyjen säästöjen ja hankeavustuksista saatujen tulojen lisäksi.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Nuorisotilojen aukiolotunnit / viikko	46	47	40	40	35
Nuorisotilojen kävijät / aukiolokerta	23	46	28	35	33
Erityistä tukea tarvitsevat nuoret/ vuosi	145	225	202	100	242
Etsivän nuorisotyön nuoret / vuosi			137	85	129
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Nuorisotoiminnan tukeminen					
bruttomenot €	611 776	633 098	574 485	700 473	508 529
- €/nuori	56,24	58,29	54,72	65,28	*47,39
- €/asukas	18,90	19,37	17,49	21,12	**15,33
Toiminnan laajuustiedot					
Kasvatukselliseen ohj. osall. / vuosi	17 734	17 422	15 167	14 500	14 856
Sosiaalinen n-työ kohtaamiset/ vuosi	1 935	2 374	2 524	1 500	1 655
Nuorten vaikutt.toimint. osall./vuosi	4 261	4 407	3 990	1 300	1 764
Voimavarat					
Henkilöstövoimavarat					
nuorisopalvelujohtaja	1	1	1	1	1
nuoriso-ohjaajat	7	7(8)	8	8	8
erityisnuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1
hankkeet ja projektit					
- ohjaajat		2 (1)	2	2	3
Tilat, m²	1 481	1 707	1 405	1 100	1 100

*Käytetty asukasluku 33 162 ja** 0-28-vuotiaiden nuorten määrä 10 730.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Harjuniityn yhtenäiskoulun toiminnan monialainen suunnittelu yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.	On luotu malli, jossa eri toimijoiden roolit ovat selkeät ja sopimukset tilojen yhteiskäytöstä ja yhteisistä toimintamalleista on vahvistettu.	Mallia on rakennettu ja rooleja selvitetty. Tilojen käytön osalta selvittäminen jatkuu edelleen ja on osittain riipuvainen muualta tulevasta ohjeistuksesta. On luotu joitakin toimintamalleja, mutta kehitettävää on edelleen. Mallit koskettavat nyt lähinnä alakoulukäisiä ja yläkoulukäisten osalta päästään paremmin liikkeelle syksyllä 2016.
Nuorten aseman vahvistaminen osana kaupungin päätöksentekojärjestelmää.	Lasten ja nuorten kuuleminen ja heidän mielipiteidensä huomioon ottaminen on osa asioiden valmistelu- ja päätöksentekojärjestelmää eri palvelukeskuksissa.	Nuorisovaltuusto sai elokuusta 2015 alkaen edustajansa vapaa-aikalautakunnan kokouksiin. Lapset ja nuoret pääsivät mukaan kaupungin ruokaraatiin. Harjuniityn nuorisotilan kalustamisessa osallistettiin 5.-6.luokkalaista ja tämä onnistui hyvin. Kirjaston suunnitelmia on käsitelty nuorisovaltuuston kanssa. Nuoria kuultiin myös keskustan suunnitelmien osalta. Lisäksi järjestettiin Lasten parlamentin täysistunto ja nuorten vaikuttajaforumi, joissa oli mukana päättäjiä ja virkamiehiä.
Nuorisotakuun toteutumisen edistäminen etsivän nuorisotyön menetelmin.	Etsivässä nuorisotyössä asiakkaana vuonna 2015 on 85 nuorta (mitataan OKM:n Par Ent – valtakunnallisen etsivän nuorisotyön tilastointijärjestelmän avulla).	Etsivän nuorisotyön asiakkaana oli 2015 vuonna 129 nuorta. Etsivän nuorisotyön pääkohderyhmä ovat toisen asteen koulutuksesta putoavat ja vailla toisen asteen koulutusta olevat nuoret. Nuorisotyöttömyys kasvoi Nokialla edelleen ja työttömänä oli keskimäärin 319 alle 29-vuotiasta nuorta / kk.

5700 Nuorisopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	51 150	0	51 150	125 786	-74 636	245,9
Kulut	-561 382	0	-561 382	-525 906	-35 476	93,7
Toimintakate	-510 232	0	-510 232	-400 119	-110 113	78,4
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-510 232	0	-510 232	-400 119	-110 113	78,4

Teknisen keskuksen yhteiset tavoitteet

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Teknisen keskuksen asiakaspalvelun määrätietoinen parantaminen.	Asiakkaiden palautteisiin ja yhteydenottoihin vastaaminen määräajassa. Asiakastytytyväisyyden mittaaminen asiakaskyselyllä.	Valtuustoaloitteisiin vastattu pääsääntöisesti määräajassa. Palautejärjestelmä hankinnassa. Asiakastytytyväisyyttä mitattu kahdella tulosalueella.
Kuntalaisten omaehtoisen liikunnan edistäminen	Ulkoilureittisuunnitelman täydentäminen. Pyöräilykartan päivittäminen.	Latuverkostoa suunniteltu ja täydennetty. Päivittäminen jatkuu vuoden 2016 puolella.
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen.	3kulman alueen toteuttamiseen ns. cleantech -alueena tähtäävät toimenpiteet. Häpesuon puhdistaminen ja Yrittäjäkadun alueen kunnallistekniikan rakentaminen.	Yhteistyösopimus Verte OY:n kanssa alueen kehittämisestä tehty. Kolmenkulmantien katualuetta louhittu. Häpesuon puhdistaminen edennyt aikataulussa. Puhdistettava alue laajentunut ja kustannukset kasvavat.
Työllisyyden edistäminen.	Nuorisotakuun ja kuntouttavan työtoiminnan toteuttaminen ja työttömien työllistäminen, yhteistyössä perusturvakeskukseen kanssa.	Tukityöllistetty 106, harjoittelijoita 32. Varikon valmennusyksikkö saavutti tavoitteet. Ohjaajapula haitannut toimintaa.
Teknisen keskuksen organisaation ja johtamisen osaamisen kehittäminen	Kunnallistekniikan organisaation uudistaminen. Esimieskoulutusta uusille esimiehille.	Organisaatio uudistettu 1.1.2015 siten, että sopimusperusteinen tilaaja-tuottajamalli purettiin.
Kaupunkiympäristö on viihtyisä ja vetovoimainen	Keskustan kehittämissuunnitelman laatiminen monialaisena yhteistyönä.	Keskustan kehittämissuunnitelma-kilpailu ratkaistu.
Kestävä kehitys	Kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa otetaan huomioon energiatehokkuus tavoitteena saavuttaa KETS -sopimuksen (= kuntien energiatehokkuussopimuksen) tavoitteet.	Tämä on vakiintunut käytäntö.

60 Tekninen keskus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	10 662 403	0	10 662 403	6 503 931	4 158 472	61
Kulut	-27 706 556	-380 000	-28 086 556	-25 763 091	-2 323 465	91,7
Toimintakate	-17 044 153	-380 000	-17 424 153	-19 259 161	1 835 008	110,5
Poistot	-9 337 441	0	-9 337 441	-9 837 289	499 848	105,4
Netto	-26 381 594	-380 000	-26 761 594	-29 096 450	2 334 856	108,7

Johto ja hallinto

Strategian toteutuminen

Palvelukulttuurin kehittämiseksi tekninen keskus oli lupautunut yhteisen palvelutiskin suunnitteluun. Tästä kuitenkin luovuttiin sen vuoksi, että palvelujen ja henkilöstön sijainti suunnitellaan uudelleen vastaamaan paremmin uuden organisaation tarpeita.

Teknisestä keskuksella ei ole osallistuttu vuonna 2015 JET-koulutukseen. Koko kaupungista ei aloitettu 2015 uusia JET-koulutuksia. Esimiesvalmennus organisoidaan uudelleen Nokian kaupungissa.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Johdon ja hallinnon tulosalueen tehtävänä on hoitaa teknisen keskuksen hallinto- ja toimistopalveluja ja tuottaa teknisen lautakunnan tarvitsemat toimistopalvelut. Tässä työssä onnistuttiin erinomaisesti. Joukkoliikenneasiat ovat uudistuksen jälkeen sujuneet suurta enemmistöä tyydyttävällä tavalla. Johdon ja hallinnon tulosalueen tärkein tehtävä on johtaa ja mahdollistaa, että koko teknisen keskuksen toiminta tähtää kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Taloustilanteesta johtuen tonttikauppa ei ole sujunut suunnitellulla tavalla.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Tulosalueen merkittävimmät poikkeamat tulopuolella johtuvat kela-korvausten tulouttamisesta suoraan kustannuspaikoille. Valmistusta omaan käyttöön oli budjetoitu 106 000, mutta tulos oli nolla. Tämä johtuu siitä, että on erittäin vaikea osoittaa, mikä osuus tulosalueen henkilöstön työpanoksesta kuuluu investoinneille. Todellisuudessa se ei ole 0, mutta kuitenkin häviävän pieni. Kuluissa henkilöstökuluissa on 136 000 €:n säästö ja palvelujen ostoissa on 156 000 €:n säästö.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Teken käyttötalouden toteutuma %					
- tulot	97,3	108,2	100	>100	86,4
- menot	107,6	100	100	<100	94,1
Suoritetavoitteet					
Joukkoliikennekulut (avoin liikenne)		443 000	510 000	580 000	543558
Voimavarat					
Teknisen keskuksen henkilöstön määrä	306,5	310	282	287	274
Johto ja hallinto	7	6	6	7	6
Pysäköinninvalvonta	2	2	2	0	0

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Asiakaslähtöisen palvelukulttuurin määrätietoinen kehittäminen.	Virastotalon yhteisen palvelutiskin suunnittelu yhdessä perusturva- ja kasvatus- ja opetuskeskuksen kanssa. Palveluaikojen määrittäminen.	Organisaatiouudistuksen johdosta suunnittelua siirretty vuodelle 2016. Palveluajat määritelty rakennusvalvonnassa.
Työyhteisön kehittäminen tavoitteena laadukas esimies- ja johtamistyö.	Esimieskoulutukseen osallistuminen.	Osallistuttu kaupungin järjestämään esimiehille tarkoitettuun koulutukseen.
Joukkoliikenteen ja logistiikan kehittäminen	Harjuniityn koulun huomioiminen reitistön suunnittelussa. Reittimuutoksia asiakkaiden palaute huomioiden. Osallistutaan aktiivisesti kaupunginhallituksen käynnistämään selvitystyöhön logististen prosessien arvioimiseksi ja kehittämiseksi	Harjuniitty otettu huomioon reitistön suunnittelussa. Kankaantaan yhteyksiä parannettu reitistö suunnittelulla. Kuljetus selvitys tehty kesällä 2015.
Palveluiden tuotteistuksen, sisäisen laskentatoimen ja kustannustietoisuuden kehittäminen.	Selkiytetään sisäisten erien ja koperusteet ja tehdään sisäistä palveluista palvelusopimukset.	Toimenpiteet jatkuvat vuonna 2016 esim. palvelusopimusten ja vastuunjaon osalta.

6000 Teken hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	114 467	0	114 467	10 858	103 609	9,5
Kulut	-1 310 702	0	-1 310 702	-1 123 849	-186 853	85,7
Toimintakate	-1 196 235	0	-1 196 235	-1 112 991	-83 244	93
Poistot	-2 816	0	-2 816	-2 816	0	100
Netto	-1 199 051	0	-1 199 051	-1 115 807	-83 244	93,1

Varikko

Strategian toteutuminen

Järjestettiin kuntouttavaa työtoimintaa sekä työkokeiluja, opiskelijoiden työssäoppimisjaksoja . Kuntouttavassa/työkokeilussa oli 106 henkeä muilla sopimuksilla 32 henkeä (avotyö/harjoittelu)

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Varikon tuottamat materiaali-, logistiikka-, kalusto-, ja huoltopalvelut toteutettiin sovitusti.

Varikon valmennusyksikön tuottama kuntouttavan/työkokeilun palvelussa saavutettiin tavoitteet, vaikka toimintaa häittäsi ohjaaja pula.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Varaston rivitapahtumat	53 270	52 006	52 558	25 000	37 126
Konekeskuksen laskutus (€)	1 018 189	1 157 079	1 136 213	1 000 000	1 194 347
Huollon työmääräimet (kpl)				550	1599
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Varaston arvo	307 024	292 364	190 955	200 000	162 541
Toiminnan laajuustiedot					
Varaston kiertonopeus	7,85	8,76	9,84	4	11,06
Varaston nimikkeet	5 211	5 960	5 000	3500	3702
Voimavarat					
Henkilöstö	12	13	12	12	12
Tukityöllistetyt				20	106
Harjoittelijat/opiskelijat				15	32
Koneet/auto					
Traktorit	6	3	4	4	4
Kuorma-autot	6	6	7	7	7
Huoltoauto/henk.nosto	1	1	1	1	1
Pakettiautot	20	23	26	28	26
Pakettiautot/leasing	1	2	2	2	2
Henkilöautot	29	26	25	27	21
Henkilöautot/leasing	20	24	24	26	25
Tiehöylät	2	2	2	1	1
Lakaisukoneet	2	2	2	2	2
Tr-Kaivurit	2	2	2	2	2
Pyöräkuormaaja	1	1	1	1	1
Puistokoneet	12	12	12	12	12
Latukone	1	1	1	1	1
Moottorikelkat	3	3	3	3	3
Mönkijä	1	1	1	1	1
Peräkärryt	8	8	8	8	8
Aurat	13	13	13	13	13
Jäähoitokone	2	2	2	2	2
Harjalaitteet	3	3	3	3	3
Hiekoituslaitteet	6	6	6	6	6

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Kaluston tehokas käyttö ja vaihtoehtoiskustannusten tarkastelu	Kaluston käyttöasteen selvittäminen ja vaihtoehtoiskustannusten laskenta.	Varikon logistiikan kehitysselvitys valmistui 18.06.2015
Viivakoodijärjestelmä käytössä	Marraskuu 2015.	Tehtiin kaluston käyttövertailu
Hyllytyspalvelu	Käytössä toukokuu 2015 (terveyskeskus) muille yksiköille marraskuu 2015.	Viivakoodijärjestelmä hankintaa siirrettiin
Siirrytään sisäiseen laskutukseen varasto-ostojen osalta	Toiminnassa helmikuu 2015.	Hyllytyspalvelun osittain käytössä, ongelmia uudella toimittajalla
		Laskutukseen siirryttiin toukokuussa 2015

6100 Varikko	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	202 722	0	202 722	88 395	114 327	43,6
Kulut	-2 532 524	0	-2 532 524	-2 167 841	-364 683	85,6
Toimintakate	-2 329 802	0	-2 329 802	-2 079 446	-250 356	89,3
Poistot	-184 670	0	-184 670	-173 069	-11 601	93,7
Netto	-2 514 472	0	-2 514 472	-2 252 516	-261 956	89,6

Tilatekniikka

Strategian toteutuminen

Talousarviovuoden aikana on toteutettu kiinteistöillä pienehköjä energiatalouteen liittyviä muutos- ja korjaustöitä. Energiankulutusta on pystytty vähentämään myös luopumalla huonokuntoisista ja paljon energiaa kuluttavista tiloista ja kiinteistöistä.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Talousarviovuoden aikana luovuttiin yhdestä ulkoa vuokratusta liikuntatilasta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Suunnitelman mukaisten poistojen kasvu, joka johtuu purettavien ja käytöstä poistettujen rakennusten loppupoistojen kertosuorituksesta.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Investointirakentaminen, milj.	5,26	3,82	11	9,77	7,74
Kunnostustyöt, milj.	1,08	1,18	1,17	1,31	1,84
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Sisäinen vuokra €/m ² /kk					
Päiväkodit	10,0	8,01	9,92	9,74	9,74
Koulut	5,12	5,56	5,93	6,00	5,42
Terveyskeskus	9,35	9,11	10,45	11,23	11,23
Vihnuskoti	7,51	7,86	9,17	9,12	9,12
Uimahalli	13,67	14,70	15,82	16,62	16,62
Jäähalli	8,28	8,84	9,29	12,72	12,72
Muut	7,04	7,19	7,67	7,54	7,81
Kiinteistönhoito €/m ² /kk	0,40	0,66	0,58	0,66	0,54
Ammattimies / vahtimestaripalvelut	0,2	0,2	0,2	0,3	0,0
Kunnossapitokustannukset €/m ² /kk	0,6	0,71	0,86	0,64	1,03
Laajuustiedot:					
Kiinteistöjen/rakennusten lukum. (kpl)	74/113	75/113	74/112	74/112	73/111
Vuokra-asuntoja (kpl)	48	48	48	48	48
Vuokra-asuntojen pinta-ala (m ²)	2 225	2 191	2 191	2 191	2 191
Kiinteistönhoidon kiinteistöt (kpl)	66	66	66	67	67
Kiinteistönhoito järjestetty (m ²)	139 301	139 301	139 301	158 323	149 063
Voimavarat:					
Tilatekniikan henkilöstö	7	39	39	39	37
Tilatekniikan määräaikaiset	0	0	0	0	1

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Kustannustehokkuuden parantaminen	Vanhojen rakennusten energiankulutusta vähennetään (mahdollisuuksien mukaan myös ESCO-energiansäästötoimenpiteitä hyödyntäen). Uudisrakennukset suunnitellaan muunneltaviksi ja energiatehokkaiksi. Suunnittelussa huomiota kiinnitetään rakennusten elinkaarikustannuksiin. Rakennusten investointikustannuksia hillitään kustannustehokkaiden arkkitehtisuunnitelmien avulla.	Nokian kaupunki on loppuvuonna 2015 solminut kiinteistöjen valvomopalveluja koskevan sopimuksen, joka sisältää energiansäästötavoitteen. Uudisrakennuksien suunnittelu-ohjeistusta on täydennetty energia- ja muunneltavuustavoitteilla. Meneillään olevissa suunnitteluhankkeissa on kiinnitetty erityistä huomiota materiaali ja rakenneratkaisujen valintaan siten, että rakennusten elinkaarikustannuksia voitaisiin pienentää.
Kiinteistöjen käyttöturvallisuuden parantaminen	Sisäilmaongelmaisien rakennusten tutkimus- ja korjaustyöt käynnistetään ripeästi ongelmien havaitsemisen jälkeen. Kameravalvontajärjestelmät vaiheittain kaikkiin suurimpiin kiinteistöihin.	Selvitys- ja korjaustöitä on tehty terveystieteiden keskuksessa, Koskenmäen päiväkodissa ja Nokian lukiossa. Kameravalvontaa on parannettu Nokianvirran ja Emäkosken kouluilla, Lukiolla sekä Terveystieteiden keskuksella
Parannetaan investoinneista saatavaa hyötyä	Selvitetään käänteisen kilpailutuksen käyttöönotto	Menetelmän käyttömahdollisuus arvioidaan hankkeittain.

6200 Tilapalvelu	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 781 609	0	1 781 609	1 829 260	-47 651	102,7
Kulut	-10 768 570	-380 000	-11 148 570	-10 118 843	-1 029 727	90,8
Toimintakate	-8 986 961	-380 000	-9 366 961	-8 289 583	-1 077 378	88,5
Poistot	-4 780 917	0	-4 780 917	-5 528 459	747 542	115,6
Netto	-13 767 878	-380 000	-14 147 878	-13 818 042	-329 836	97,7

Maankäyttö

Strategian toteutuminen

Asumisen talotyyppi- ja hallintamuotojakautumatavoitteet otettiin huomioon erityisesti Harjuniityn laajennusalueen asemakaavassa, jossa myös erityisryhmien asumiseen varattiin uutta tonttimaata lähes hehtaari.

Raakamaavarantoja ja asemakaavavarantoa asuntorakentamista varten on tavoitteiden mukaisesti, eli raakamaata vähintään 10 vuoden tarpeisiin ja asemakaavavarantoa vähintään 3 vuoden tarpeisiin.

Yhdyskuntarakenteen tiivistämiseksi ja maankäytön tehostamiseksi järjestettiin keskustan kehittämisen suunnittelukilpailu, jonka tulosten toteuttamisella luodaan tulevaisuudessa edellytyksiä palvelujen säilymiselle ja kehittymiselle sekä joukkoliikennepalvelujen paranemiselle.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Kaavoitus painottui seudun rakennesuunnitelman mukaisille kasvualueille. Asemakaavaa laajennettiin Harjuniityssä ja yleiskaavan käsittely käynnistyi Kohmalassa.

Osallistuttiin uuden maakuntakaavan valmisteluun Pirkanmaan liiton hanke- ja työryhmissä sekä oman toimialan työryhmien toimintaan Tampereen seutuyhtymässä.

Maastomittauksin huolehdittiin maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelun tarvitseman karttatietokannan ylläpidosta ja ajantasaisuudesta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Kuten koko maassa, myös Nokialla tonttimenekki oli jo neljättä vuotta peräkkäin huomattavasti normaalia pienempi talouden yleisen laskusuhdanteen vuoksi. Tontinluovutusmäärätavoitteesta saavutettiin vain noin 38 %. Samasta syystä myös maanmyyntivoittotavoitteesta saavutettiin vain noin 31 %. Viimeksi mainittuun vaikutti osaltaan se, että 3kulmassa yritystonttien hintaa laskettiin määräaikaaisesti 20 % ja myynnin vaihtoehtona otettiin käyttöön vuokraus.

Maanomistajien anomien asemakaavamuutosten laatimiskorvauksia ja sopimuskorvauksia oletettiin kertyvän 1,15 milj. €. Kaupungista johtumattomien viiveiden vuoksi kaavojen käsittely ei edennyt tavoitteiden mukaisesti, ja tulotavoitteesta toteutui vain hiukan yli 1 %.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritteet					
tonttien rekisteröintejä	120	65	46	80	107
tonttien luovutuksia	26	21	23	45	17
valmisteltuja poikkeamislupia ja suunnittelutarveratkaisuja	36+16	36+19	28+15	35+20	33+13
rakennuspaikkojen merkintöjä	149	141	130	160	112
sijaintikatselmuksia	342	217	246	250	179
Tehokkuus/ taloudellisuustavoitteet					
maa-alueiden vuokratulot, €	1 632 577	1 671 209	1 712 764	1 650 000	1 731 283
maa-alueiden myyntivoitot, €	3 037 906	4 903 401	2 237 446	3 650 000	1 122 626
toimintamenot, €/asukas					
- kaavoitus	9,89	8,14	7,68	8,55	7,50
- kartta- ja tontti	18,78	26,65	15,57	16,78	17,98
- mittaus	10,09	10,90	10,15	10,79	9,90
Toiminnan laajuustietoja					
yleiskaava-alue (oikeusvaikutt.), ha	12 162	12 162	12 162	12 326	12 162
asemakaava-alue, ha	2 798	2 807	2 807	3 100	2 918
ranta-asemakaava-alue, ha	158	158	186	213	186
numeerinen kantakartta, ha	9 172	9 172	9 172	9 172	9 172
kiinteistörekisterissä tontteja	5 701	5 756	5 794	5 880	5 884
Henkilöstö					
kaavoitus	3	3	3	3	3
kartta ja tontti	9	9	9	9	9
mittaus	8	8	8	7	6

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Elinkeinoelämän vahvistaminen	Juhansuon asemakaavamuutos ja Öljytien liittymän pohjoispuolisen alueen asemakaava on hyväksytty.	Juhansuon kaavamuutos päätettiin jättää tekemättä. Öljytien liittymän pohjoispuolisen alueen kaavan käsittelyä ei ehditty aloittaa.
Talouden johtaminen	Palvelutaso ja -laatu säilyvät hyvinä vähenevistä henkilölöresursseista huolimatta.	Välttämättömät palvelut saatiin tuotettua ja palvelutaso säilytettyä, vaikka henkilöstöä vähennettiin.
Nokian kaupungin aseman vahvistaminen kaupunkiseudulla	Osallistutaan aktiivisesti seudun kehityksen suunnitteluun Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymässä ja Pirkanmaan liitossa.	Osallistuttiin seutuyhtymän maankäyttö- ja asumistyöryhmän sekä paikkatietotyöryhmän toimintaan ja Pirkanmaan liitossa liikenne- ja logistiikkahankeryhmän ja kaavoittajaryhmän toimintaan.

Rakentamisen kustannusten pienentäminen	Selvitetään vuoden 2015 aikana täydennysrakentamisen mahdollisuudet nykyisen kaupunkirakenteen sisäpuolelle. Käynnistetään prosessi täydennysrakentamisen lisäämiseksi.	Järjestettiin keskustan maankäytön tehostamiseen tähtäävä suunnittelu-kilpailu sekä valmisteltiin asema-kaava-muutoksia, joiden tavoitteena on täydennysrakentaminen ja maankäytön tehostaminen.
---	---	--

6400 Maankäyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	6 977 300	0	6 977 300	3 192 530	3 784 770	45,8
Kulut	-1 163 496	0	-1 163 496	-1 113 756	-49 740	95,7
Toimintakate	5 813 804	0	5 813 804	2 078 775	3 735 029	35,8
Poistot	-20 149	0	-20 149	-20 049	-100	99,5
Netto	5 793 655	0	5 793 655	2 058 726	3 734 929	35,5

Kunnallistekniikka

Strategian toteutuminen

Tulosalueen tavoitteena oli Liikkumisen turvallisuuteen huomion kiinnittäminen suunnittelussa sekä rakentamisessa. Näitä tavoitteita saavutettiin rakentamalla kevyenliikenteenväylien suojatie ylityksiä turvallisemmiksi sekä kiinnitettiin huomiota liikenteen rauhoittamiseen rakennettavilla alueilla. Joukkoliikenne pystytettiin ottamaan huomioon toteuttamalla pyöräpysäköinti ratkaisuja joukkoliikenne reittien varrelle. Liikkumisen tueksi keskusta-alueelle laadittiin kartta aineistoa samoin kun vuoden aikana saatiin valmiiksi ulkoilureitien parantamishankkeita. Näiden tehtyjen hankkeiden osalta strategia on toteutunut. Kuitenkin liikkumisen ja liikenneturvallisuuden parantaminen on jatkuva prosessi joka tulee jatkumaan tulevana vuosina.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Yleisten alueiden kunnossapidon taso pystyttiin pitämään hyvänä vuoden aikana. Vaikkakin rakenteiden ikä ja kunto aiheuttavat suuria haasteita. Yleisten alueiden kunnossapidon osalta pysyttiin määrärahojen puitteissa. Investointien osalta määrärahat riittivät kokonaisuudessa joskin yksittäisten hankintojen osalta tuli joitain ylityksiä. Toisaalta joissain hankkeissa varattu määräraha taas alittui. Vuoden aikana infraomaisuuteen käytetyllä määrärahalla ei kuitenkaan ole pystytty vähentämään korjausvelan määrää.

Rakentamista tapahtui vuoden aikana niin keskusta alueella kuin myös teollisuusalueilla. Keskusta alueen hankkeessa liikkumisen turvallisuuteen pystyttiin vaikuttamaan erittäin paljon valo-ohjattujen ylitysten osalta. Liikenneturvallisuus hankkeissa on tehty ratkaisuja joilla kevyenliikenteen ylitys turvallisuutta on pystytty merkittävästi parantamaan. Turvallisuuden tunteeseen yleisillä alueilla vaikuttaa myös valaistus. Valaistuksen osalta on pystytty parantamaan valaisimien energiatehokkuutta. Keskusta-alueen kameravalvonta saatiin käyttöön vuoden loppuun mennessä. Kameravalvonta tuo keskusta turvallisuutta.

Liikuntapaikoista vuoden aikana suurin investointi kohdistui keskusurheilukentän saneeraamiseen. Saneeraamisen yhteydessä kenttä alueen varusteita pystyttiin uusimaan. Hanke tulee jatkumaan katsomon rakentamisella. Keskuskentän alueen kehittäminen liikuntapaikkana jatkuu tulevana vuosina.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Merkittävimpana poikkeamana tulosalueella on kunnossapidon ulkopuolisen kaluston kustannuksissa. Tämä kuitenkin pystyttiin säästämään tulosalueella muilta kustannuspaikoilta. Muita merkittäviä poikkeamia ei tulosalueella ollut.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Katuja rakennetaan/saneerataan, m ²	18 450	24 400	10 000	12 000	21 500
Vesijohtoja rakennetaan, m	4 150	3 622	2 000		
Viemäreitä rakennetaan, m	3 950	3 786	1 900		
Sadevesiviemäreitä rakennetaan, m	3 780	3 000	1 500		
Puistoja rakennetaan/saneerataan, ha	1	0,5	0,2	0,3	0,25
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Katujen hoitokustannukset, €/km	6 280	6 500	6 550	6400	6274
Puistojen hoitokustannukset, €/m ²	0,64	0,64	0,65	0,64	0,59
Toiminnan laajuustiedot					
Katujen määrä, km	239	240	242	243	243
Hoidetut viheralueet, ha	115	116	118	119	119
Voimavarat					
Vakinainen henkilöstö	7	8	8	52	46
- rakennuttaminen	2	2	2	2	1
- katujen ja yleisten alueiden ylläpidon ohjaus	1	2	2	2	2
- suunnittelu	4	4	4	4	3
- katujen rakentaminen ja kunnossapito				24	22
- Liikunta ja puisto				18	18

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Energiatehokkuuden parantaminen yleisillä alueilla.	Valaistukseen käytettävän energiamäärän vähentäminen (vähennys 200 000 kWh).	Yleisten alueiden sähkönkulutus saatiin laskemaan ja vuositasolla säästö oli noin 220 000 kwh.
Alueiden hoitotason säilyttäminen nykyisellä tasolla.	Hoitoluokituksen mukaisissa toimenpideojoissa pysyminen sekä katujen kunnossapidon tuotteistamisen käyttöönotto.	Hoitoluokitusten mukaisissa toimenpideojoissa pysyttiin. Seudullinen tuoteistus hanke katujen kunnossapidon osalta saatiin valmiiksi ja sen käyttöön ottoa valmisteltiin.
Työturvallisuuden parantaminen	Työtatapaturmien ennaltaehkäiseminen ja läheltä piti tilanteiden kirjaamisen tehostaminen. Tavoitteena on, että vuonna 2015 ei tapahdu työtatapaturmia.	Työtatapaturmien osalta pystyttiin hyvin ennaltaehkäisemään työtatapaturmien syntyminen. Vuoden 2015 aikana sattui yksi vakavampi työtapaturma.

6300 Kunnallistekniikka	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 000 727	0	1 000 727	848 333	152 394	84,8
Kulut	-4 037 857	0	-4 037 857	-3 503 226	-534 631	86,8
Toimintakate	-3 037 130	0	-3 037 130	-2 654 893	-382 237	87,4
Poistot	-4 331 585	0	-4 331 585	-4 095 592	-235 993	94,6
Netto	-7 368 715	0	-7 368 715	-6 750 485	-618 230	91,6

Ruoka- ja siivouspalvelut

Strategian toteutuminen

Yläkoululaisten ruokailuun osallistumista mitattiin koko syksyn ajan päivittäin.

Kouluruokaraati aloitti toimintansa ja siihen osallistui koululaisia usealta koululta. Raati järjesti asiakas- kyselyn kouluruoasta. Kyselyn tuloksia toteutetaan ruokalistan suunnittelussa.

Osallistuttiin ravitsemuksen teemavuoteen ja tilapäinen ravitsemustyöryhmä valmisteli Nokian kaupungin ravitsemussuunnitelman.

Kuntouttavan työtoiminnan henkilöitä työllistettiin useissa työkohteissa. Varikon siivous toteutettiin kuntouttavan työtoiminnan ja Hemptankaaren työpanoksella.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Harjuniityn yhtenäiskoulun ruoka- ja siivouspalvelut aloitettiin yhteistiiminä, ja toimintaa kehitetään edelleen.

Rajasalmen koulun toiminta käynnistettiin monipalvelutyöntekijällä, ja ruoka valmistetaan lukion keittiöllä. Perusturvan keittiöiden yhdistämistä ja vaihtoehtoisia toimintamalleja selviteltiin koko vuosi.

Liikuntatilojen siivouspalveluista pyydettiin tarjoukset ja toiminta käynnistyi ostopalveluna vuoden 2016 alussa. Siivottava pinta-ala lisääntyi 5 500 m².

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ruoka- ja siivouspalveluissa tehtiin tehostamisohjelman mukaisia toimenpiteitä, yhdistelemällä töitä monipalvelutyöksi ja uusia vakansseja ei täytetty. Ruokapalveluissa ei täytetty avoimeksi tulleita vakansseja vakituisilla henkilöillä perusturvan keittiöiden selvityksen vuoksi. Kynninkadun päiväkodin keittiö muutettiin palvelukeittiöksi, johon ruoka tuotettiin Harjuniityn tuotantokeittiöstä.

Siivousyksikössä jäi tulospalkkaa jaettavaksi, ja tulosalueen määrärahaa jäi 139 155€.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Siivous m ² /tunti	169	170	172	174	183
Siivous €/m ² /vuosi	28,38	28,66	29,27	27,78	26,81
Kiinteistönhoito m ² /tunti	934	0	0		
Kiinteistönhoito €/m ² /kk	0,4	0	0		
Ammattimies/vahtimestaripalvelut	0,2	0	0		
Kunnossapitokustannukset €/m ² /vuosi	0,6	0	0		
Ruokapalvelujen ateriamäärät / vuosi	1 730 554	1 798 696	1 800 000	1 830 000	1 796 166
Suoritehintaa €/ateria	2,78	2,79	2,73	2,76	2,79
Toiminnan laajuustiedot					
Siivottavat kiinteistöt	84	82	75	75	75
Kiinteistönhoidon kiinteistöt	66	0	0		

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Keittiöiden lukumäärä					
- valmistuskeittiöt	9	9	9	9	8
- jakelukeittiöt	15	15	16	15	17
- palvelukeittiöt	15	15	15	15	15
Ruokapalveluyksikön henkilöstö	65	65	65	67	60
Siivousyksikön henkilöstö	65	65	65	66	62
- yhdistelmätyöntekijät	16	16	16	19	24
Taloyksikön henkilöstö	32	0	0		
Tilat, m²					
Siivous järjestetty	89 988	91 798	92 675	96 463	98 179
Kiinteistönhoito järjestetty	139 301	0	0	0	0

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Siivouksen tehokkuus kasvaa	Siivouksen tehokkuus kasvaa 5 m ² :llä/ tunti (169 ->174 m ² /tunti).	Siivouksen tehokkuus kasvoi 11 m ² / tunti.
Ruokahävikin seuranta ja vähentäminen	Biojätteen määrä vähenee. Biojätteen määrä mitataan ki-loina säännöllisesti (kahden kuukauden välein määrättyissä kohteissa).	Hävikin määrää seurattiin säännöllisesti ja jätteen väheni. Mittaamisesta tuli pysyvä käytäntö.
Yläkoululaisten ruokailuun osallistumisen aktivointi ottamalla mukaan oppilaat ja opettajat suunnittelutyöhön sekä lisäämällä yhteistyötä vanhempien kanssa.	Osallistumisprosentti kasvaa nykyisestä 61 %:sta. Laaditaan yhteiset pelisäännöt kouluruokailuun.	Osallistumista mitattiin koko syksyn ajan molemmissa yläkouluissa. Osallistumisprosentti vaihteli 67 -92 % ruoasta riippuen. Kouluruokaraati aloitti toimintansa ja sitä kautta yhteistyö lisääntyi eri tahojen kanssa. Raati kokoontui kolme kertaa. Järjestettiin mm. ravintolapäivä kahdella koululla kuntalaisille.

6500 Ruoka- ja siivouspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	144 769	0	144 769	229 646	-84 877	158,6
Kulut	-7 313 477	0	-7 313 477	-7 157 164	-156 313	97,9
Toimintakate	-7 168 708	0	-7 168 708	-6 927 518	-241 190	96,6
Poistot	-17 304	0	-17 304	-17 304	0	100
Netto	-7 186 012	0	-7 186 012	-6 944 822	-241 190	96,6

Rakennusvalvonta ja ympäristö

Strategian toteutuminen

Vuonna 2015 kaupunkiympäristön viihtyvyyteen vaikutettiin antamalla rakennuslupiin liittyvää ennako-neuvontaa sekä osallistamalla kaavoitukseen ja kaupunkikehitykseen liittyviin projekteihin ja prosesseihin. Asiakaspalvelua laajennettiin sähköisellä lupakäsittely -ohjelmalla lupapiste.fi.

Ilmastostrategian toteuttamiseen tähtäävät toimet alkavat konkreettisemmin vuonna 2016. Vuoden 2015 aikana ympäristönsuojeluyksikkö osallistui energiatehokkuus työhön sekä uuden energian kuntakatselmukseen.

Kestävän kehityksen koordinoinnissa keskityttiin nykytilan arviointiin kaupunkiorganisaatiossa. Tulosten pohjalta on ryhdytty suunnittelemaan jatkotoimenpiteitä vuodelle 2016.

Palvelusuunnitelman 2015 toteutuminen

Rakennusvalvonta otti käyttöön vuonna 2015 maaliskuussa sähköisen lupien käsittelyohjelman lupapiste.fi:n. Normaalien rakennuslupatoimien lisäksi rakennusvalvonta otti käyttöön Rahu -rekisterin (rakennus- ja huoneistorekisterin) ylläpidon joka aikaisemmin kuului valtiolle sekä aloitti RAKI projektin.

RAKI projekti sisältää rekisteriin liittyvän korjaus- ja muutostyön sekä verottajan kiinteistöverojen tarkistamisen/korjauksen. Vuonna 2015 saatiin tehtyä koeluontoinen ajo Maatilan kaupunginosasta.

Ympäristönsuojeluyksikön tehtävät ovat pääosin lainsäädännöstä tulevia. Näiden perustehtävien lisäksi yksikkö osallistui laajasti seutukunnallisiin hankkeisiin.

Vuoden 2015 aikana uudistettiin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatoimintaa. Laadittiin valvontasuunnitelma ja -ohjelma sekä sisällytettiin valvontamaksut osaksi ympäristönsuojeluviranomaisen taksaa. Valvontasuunnitelman täydentäminen jatkuu vuonna 2016 muiden kuin lupa- ja rekisteröintivelvollisten toimintojen osalta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Vuonna 2015 rakentamisen määrä laski Nokian kaupungissa. Tämä vaikutti suoraan rakennus- ja toimenpideduvista saataviin tuloihin.

Suoritteet ja mittarit

Rakennusvalvonta

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Myönnettyjä rakennuslupia	405	452	379	400	340
Katselmuksia	1 064	862	784	800	565
Lvi-tarkastukset	269	280	241	280	255
Myönnettyt luvat; asuntoja	201	283	143	250	161
Valmistuneet asunnot	247	224	160	250	173
Voimavarat					
Vakanssit	4	4	4	4	4

Ympäristönsuojelu

Tunnusluvut	2012	2013	2014	TA 2015	TP 2015
Suoritetavoitteet					
Luonnons alueiden hoitotyöt, hlötyövuotta	0,1	0	-	-	
Toiminnan laajuustiedot					
Vesistöjen tarkkailu	34	26	27	30	36
Käsitelty ympäristöluvat	7	3	5	5	9
Käsitelty maa-ainesluvat	2	0	0	2	2
Käsitelty jätevesiasiat	34	19	10	30	-
Lautakunnassa käsitelty ympäristöasiat	27	36	31	40	36
Tarkastukset	45		120	100	108
Voimavarat					
Vakanssit	2	2	3	3	3

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso (mittari)	Tavoitteiden toteutuminen
Lupapäätökset valmistellaan hyvin, lainsäädännön mukaisesti.	Päätökset pysyvät muutoksenhakuviranomaisissa.	Lupapäätöksistä ei valitettu muutoksenhakuviranomaisille.
Rakennuslupahakemusten sähköinen asiointijärjestelmä otetaan käyttöön.	Vuonna 2015 avataan uusi sähköinen palvelu rakennuslupien hakemiseen ja käsittelyyn.	Maaliskuussa 2015 avattiin Nokialla sähköinen lupakäsittelyohjelma lupapiste.fi.
Ympäristönsuojelun tarkastustoiminta muutetaan tulevan lainsäädännön vaatimalle tasolle.	Laaditaan uuden ympäristönsuojelulain mukainen valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma. Ohjelman mukaiset tarkastukset aloitetaan.	Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi joulukuussa valvontasuunnitelman vuosille 2016-20 ja valvontaohjelman vuodelle 2016 sekä tarkasti ympäristönsuojeluviranomaisen taksaa sisällyttäen siihen lupa- ja rekisteröintivelvollisten toimintojen valvontamaksut.
Kestävän kehityksen yhteistyö kaupungin sisällä aloitetaan.	Aloitetaan kestävän kehityksen koordinointi selvittämällä kestävän kehityksen huomioonottamisen nykytila kaupungin toiminnoissa.	Selvitettiin kestävän kehityksen huomioonottamisen nykytila kaupungin toiminnoissa.

7200 Rakennus- ja ympäristölautakunta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	440 809	0	440 809	304 908	135 901	69,2
Kulut	-579 930	0	-579 930	-578 412	-1 518	99,7
Toimintakate	-139 121	0	-139 121	-273 504	134 383	196,6
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-139 121	0	-139 121	-273 504	134 383	196,6

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

	2015		2014	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 760 228,09		6 317 225,54	
Maksutuotot	11 183 905,62		11 264 627,69	
Tuet ja avustukset	3 426 016,30		3 437 179,56	
Muut toimintatuotot	5 818 899,21	25 189 049,22	6 732 551,23	27 751 584,02
Valmistus omaan käyttöön		2 390 302,15		1 781 520,06
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-68 959 191,80		-68 722 492,09	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-16 624 226,25		-16 922 170,45	
Muut henkilösivukulut	-3 943 288,18		-3 867 313,61	
Palvelujen ostot	-68 374 644,89		-68 113 709,82	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 013 532,96		-11 365 668,18	
Avustukset	-11 543 593,11		-10 211 077,54	
Muut toimintakulut	-4 199 535,04	-184 658 012,23	-3 923 416,36	-183 125 848,05
Toimintakate		-157 078 660,86		-153 592 743,97
Verotulot		124 582 056,48		122 939 782,57
Valtionosuudet		40 089 740,00		39 519 748,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	490 701,57		416 086,21	
Muut rahoitustuotot	1 114 747,67		735 550,11	
Korkokulut	-1 097 708,18		-1 449 147,76	
Muut rahoituskulut	-112 300,45	395 440,61	-57 294,84	-354 806,28
Vuosikate		7 988 576,23		8 511 980,32
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 602 876,11		-10 722 379,14	
Arvonalentumiset	0,00	-10 602 876,11	-250 040,34	-10 972 419,48
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut		-5 200 000,00		-4 200 000,00
Tilikauden tulos		-7 814 299,88		-6 660 439,16
Poistoeron muutos		67 207,96		101 406,56
Varausten muutos				545 122,07
Tilikauden alijäämä		-7 747 091,92		-6 013 910,53

VASTAAVAA	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettoman hyödykkeet	266 834,85	137 702,96
Aineettomat oikeudet	30 326,72	63 392,42
Muut pitkävaikutteiset menot	236 508,13	74 310,54
Aineelliset hyödykkeet	128 213 473,17	125 679 444,65
Maa- ja vesialueet	21 559 569,11	21 376 917,47
Rakennukset	79 217 302,15	66 252 175,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 138 473,61	24 062 668,50
Koneet ja kalusto	2 516 027,69	2 089 715,04
Muut aineelliset hyödykkeet	50 984,55	38 484,55
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 731 116,06	11 859 483,77
Sijoitukset	50 016 331,55	50 016 614,09
Osakkeet ja osuudet	34 759 804,88	33 993 256,45
Muut lainasaamiset	15 036 867,72	15 803 698,69
Muut saamiset	219 658,95	219 658,95
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	178 496 639,57	175 833 761,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	42 712,54	49 347,31
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 949,76	4 964,01
Muut toimeksiantojen varat	211 804,83	192 332,87
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	260 467,13	246 644,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 640 381,77	181 207,46
Aineet ja tarvikkeet	1 640 381,77	181 207,46
Saamiset	6 447 696,48	6 419 423,59
Pitkäaikaiset saamiset	423 251,10	459 222,24
Lainasaamiset	423 251,10	459 222,24
Lyhytaikaiset saamiset	6 024 445,38	5 960 201,35
Myyntisaamiset	2 715 188,36	2 593 378,47
Lainasaamiset	84,48	84,48
Muut saamiset	2 168 718,30	1 841 133,23
Siirtosaamiset	1 140 454,24	1 525 605,17
Rahoitusarvopaperit	6 981 519,75	6 628 525,13
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Muut arvopaperit	6 952 321,89	6 599 327,27
Rahat ja pankkisaamiset	10 277 129,46	6 905 741,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	25 346 727,46	20 134 897,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	204 103 834,16	196 215 303,36

VASTATTAVAA	2015	2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Edellisten tilikausien ylijäämä	20 476 161,66	26 490 072,19
Tilikauden alijäämä	-7 747 091,92	-6 013 910,53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	96 582 668,20	104 329 760,12
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	1 138 609,27	1 205 817,23
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET YHTEENSÄ	1 138 609,27	1 205 817,23
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	6 407 167,76	15 857 066,63
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	6 407 167,76	15 857 066,63
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	29 952,36	31 896,32
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 448,86	5 463,11
Muut toimeksiantojen pääomat	370 491,20	372 707,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	406 892,42	410 067,28
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	55 720 659,22	37 125 335,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	53 425 000,00	33 725 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	2 295 659,22	3 400 335,87
Lyhytaikainen	43 847 837,29	37 287 256,23
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 300 000,00	7 700 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 104 676,66	1 104 319,46
Saadut ennakot	621 551,35	737 294,95
Ostovelat	6 472 224,32	5 008 154,91
Muut velat	7 024 850,06	5 970 112,09
Siirtovelat	19 324 534,90	16 767 374,82
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	99 568 496,51	74 412 592,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	204 103 834,16	196 215 303,36

Rahoituslaskelma

	2015		2014	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 988 576,23		8 511 980,32	
Satunnaiset erät	-5 200 000,00		-4 200 000,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-10 860 386,59	-8 071 810,36	1 447 553,24	5 759 533,56
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-14 852 441,81		-31 643 575,30	
Rahoitusosuudet investointeihin	700 900,00		416 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovotustulot	1 529 444,58	-12 622 097,23	32 156 174,62	928 599,32
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 693 907,59		6 688 132,88	
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		-15 852 607,41	
Antolainasaamisten vähennys	766 830,97	766 830,97	0,00	-15 852 607,41
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	32 000 000,00		5 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 804 319,45	20 195 680,55	-9 604 001,49	-4 604 001,49
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-16 997,80		-17 502,28	
Vaihto-omaisuuden muutokset	-1 459 174,31		111 157,33	
Saamisten muutos	-28 272,89		1 410 332,51	
Korottomien velkojen muutos	4 960 223,86	3 455 778,86	3 044 510,33	4 548 497,89
Rahoituksen rahavirta	24 418 290,38		-15 908 111,01	
Rahavarojen muutos	3 724 382,79		-9 219 978,13	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31. 12.	17 258 649,21		13 534 266,42	
1. 1.	13 534 266,42	3 724 382,79	22 754 244,55	-9 219 978,13

Konsernituloslaskelma

	2015	2014
Toimintatuotot	82 332 631,73	78 060 460,40
Toimintakulut	-230 862 151,50	-224 940 821,53
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	22 062,06	33 738,02
Toimintakate	-148 507 457,71	-146 846 623,11
Verotulot	124 420 210,58	122 853 612,81
Valtionosuudet	40 633 633,67	40 093 886,36
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	126 018,71	520 748,48
Muut rahoitustuotot	928 993,83	576 129,99
Korkokulut	-1 725 671,42	-2 077 374,19
Muut rahoituskulut	-347 143,27	-582 856,67
Vuosikate	15 528 584,39	14 537 523,67
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-16 692 923,37	-15 838 325,00
Omistuksen eliminointierot	842 249,82	7 690,11
Arvonalentumiset	0,00	-510 042,56
Satunnaiset erät	-5 200 000,00	-4 200 000,00
Tilikauden tulos	-5 522 089,16	-6 003 153,78
Tilinpäätössiirrot	46 604,66	626,89
Tilikauden verot	-139 149,99	-86 892,34
Laskennalliset verot	-178 554,80	-172 170,24
Vähemmistöosuudet	-67 685,61	-84 702,87
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-5 860 874,90	-6 346 292,34

Konsernitase

VASTAAVAA	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	859 774,47	779 861,52
Muut pitkävaikutteiset menot	724 527,35	504 258,31
Ennakkomaksut	7 488,68	1 171,62
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 591 790,50	1 285 291,46
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	23 837 891,96	22 988 508,88
Rakennukset	118 403 657,92	103 957 417,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 864 852,88	50 650 080,86
Koneet ja kalusto	5 003 212,16	4 148 642,32
Muut aineelliset hyödykkeet	83 853,08	72 059,53
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 079 545,96	15 351 908,69
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	204 273 013,96	197 168 617,87
Sijoitukset:		
Osakusyhtiöosuudet	314 195,18	260 495,58
Muut osakkeet ja osuudet	8 565 801,40	7 436 045,36
Muut lainasaamiset	10 267,67	10 284,50
Muut saamiset	306 536,35	304 773,34
Sijoitukset yhteensä	9 196 800,60	8 011 598,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	318 320,97	271 350,90
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 723,40	5 837,80
Muut toimeksiantojen varat	211 804,83	192 332,87
Toimeksiantojen varat yhteensä	536 849,20	469 521,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	2 543 074,39	947 364,28
Keskeneräiset tuotteet	13 035,14	13 716,20
Muu vaihto-omaisuus	647,94	1 821,45
Vaihto-omaisuus yhteensä	2 556 757,47	962 901,93
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Myyntisaamiset	41,26	
Lainasaamiset	423 251,10	459 843,79
Laskennalliset verosaamiset	7 269,86	5 374,27
Muut saamiset	93,28	
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	6 261 304,43	6 141 855,96
Lainasaamiset	3 695,37	2 682,27
Laskennalliset verosaamiset	116,71	107,72
Muut saamiset	2 617 205,01	2 332 869,09
Siirtosaamiset	1 728 687,95	1 835 574,15
Saamiset yhteensä	11 041 664,97	10 778 307,25
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Joukkovelkakirjalainasaamiset	198 419,50	174 562,02
Muut arvopaperit	6 998 094,49	6 599 327,27
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 225 711,85	6 803 087,15
Rahat ja pankkisaamiset	19 080 524,13	17 197 316,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	255 503 112,68	242 676 642,04

VASTATTAVAA	2015	2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	10 074,82	9 298,45
Arvonkorotusrahoitus	19 096,50	17 624,92
Muut omat rahastot	94 559,92	136 469,27
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	22 457 119,61	28 824 510,53
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 860 874,91	-6 346 292,34
Oma pääoma yhteensä	100 573 574,40	106 495 209,29
VÄHEMMISTÖOSUUDET	681 697,24	596 853,63
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	839,62
Muut pakolliset varaukset	8 475 844,17	17 748 100,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	29 952,36	31 896,32
Lahjoitusrahastojen pääomat	213 432,86	157 729,66
Muut toimeksiantojen pääomat	646 930,61	596 434,30
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	890 315,83	786 060,28
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	87 722 432,55	65 237 737,73
Lainat julkisyhteisöiltä	2 328 249,25	3 433 252,11
Lainat muilta luotonantajilta	2 617 087,13	2 540 277,67
Saadut ennakot	152,46	334,00
Ostovelat	612,98	
Liittymismaksut ja muut velat	405 995,88	1 582,41
Siirtovelat	0,00	410 830,63
Laskennalliset verovelat	26 090,29	24 376,02
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	93 100 620,54	71 648 390,57
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 932 912,31	9 341 936,67
Lainat julkisyhteisöiltä	1 107 751,19	1 112 160,54
Lainat muilta luotonantajilta	26 732,86	22 423,44
Saadut ennakot	781 600,54	868 553,37
Ostovelat	9 114 705,37	7 407 311,96
Liittymismaksut ja muut velat	3 319 348,91	3 109 284,56
Siirtovelat	25 179 211,59	22 409 020,64
Laskennalliset verovelat	1 318 797,74	1 130 496,64
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	51 781 060,51	45 401 187,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	255 503 112,69	242 676 642,04

Konsernin rahoituslaskelma (1000 eur)

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 529	14 451
Satunnaiset erät	-5 200	-4 200
Tilikauden verot	-139	
Tulorahoituksen korjauserä	-11 101	1 891
Toiminnan rahavirta yhteensä	-911	12 142
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 065	-21 865
Rahoitusosuudet investointi menoihin	701	419
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	1 860	2 221
Investointien rahavirta yhteensä	-21 504	-19 224
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 415	-7 082
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		-68
Antolainojen vähennykset	767	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 698	8 107
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 872	-11 131
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-25	1 084
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	73	74
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	37	14
Vaihtomaisuuden muutos	-1 594	-279
Saamisten muutos	-231	3 409
Korottomien velkojen muutos	3 868	5 833
Rahoituksen rahavirta yhteensä	24 721	7 043
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 306	-39
Rahavarat 31.12	26 306	24 000
Rahavarat 1.1.	24 000	24 039
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 306	-39

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilikauden tilinpäätöksessä on oikaistu vuonna 2014 virheellisesti kirjanpidossa käsitelty vesihuoltolaitoksen investointivarausta laitoksen yhtiöittämisen yhteydessä. Virheellisesti kirjattu varauksen purku aiheutti myös Nokian Vesi Oy:n osakkeiden hankintahinnan arvostuksen virheellisyyden. Tilikauden tilinpäätöksessä on tytäryhtiöiden tasearvoihin tehty 578.421,20 euron korjaus ja vastaava oikaisu on merkitty Edellisten tilikausien ylijäämään. Vertailutietoja on muutettu vastaavasti. Korjaus on tehty myös vertailuvuoden tuloslaskelmaan Varausten muutos sekä tilikauden alijäämään.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

1.5.2014 vesihuoltolaitoksen liiketoiminta siirrettiin perustettuun kaupungin omistamaan yhtiöön Nokian Vesi Oy. Vuonna 2014 vesihuoltolaitoksen osalta kaupungin tuloksessa näkyy vain 4 kuukautta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, osakkuus- ja yhteisyhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia sisäisiä katteita pysyvissä vastaavissa ei ole ollut.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarmomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Nokian Vuokrakodit Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2015 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden ylijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Tilikauden 2014 vertailutiedot on muutettu uutta kirjaustapaa vastaavaksi.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Nokian kaupungin tilikauden tilinpäätöksessä on oikaistu vuonna 2014 virheellisesti kirjanpidossa käsitelty vesihuoltolaitoksen investointivarausta laitoksen yhtiöittämisen yhteydessä. Virheellisesti kirjattu varauksen purku aiheutti myös Nokian Vesi Oy:n osakkeiden hankintahinnan arvostuksen virheellisyyden. Korjaus aiheutti konsernitilinpäätökseen korjauksen koskien Nokian Vesi Oy:n ja kaupungin keskinäisen omistuksen eliminointia. Konsernitaseen oman pääoman erän Muut omat rahastot on tehty 578.421,20 euron suurinen vähennys vuodelle 2014 sekä lisäys tilikauden ylijäämään.

Tuloslaskelman liitetiedot

8) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Luottamustoimi	52 840	53 455	393 906	392 059
Hallintokeskus	192 865	184 668	315 279	310 297
Perusturvalautakunta	10 565 296	10 249 543	54 595 849	50 484 467
Kasvatus- ja opetuslautakunta	6 983 568	6 135 226	7 066 592	6 279 900
Vapaa-aikalautakunta	890 549	907 729	890 549	907 729
Tekninen lautakunta	6 199 023	7 924 135	12 451 463	13 622 944
Vesihuoltolaitokset	0	1 971 597	6 314 088	5 737 833
Rakennus- ja ympäristötk	304 908	325 231	304 908	325 231
Yhteensä	25 189 049	27 751 584	82 332 634	78 060 460

9) Verotulojen erittely		
	2015	2014
Kunnan tulovero	110 913 636,08	109 709 793,27
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 656 787,00	6 167 242,13
Kiinteistövero	7 011 633,40	7 062 747,17
Verotulot yhteensä	124 582 056,48	122 939 782,57

10) Valtionosuuksien erittely		
	Kaupunki	
	2015	2014
Kunnan peruspalvelujen.valtionosuus	42 522 028,00	48 019 670,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 842 156,00	-2 384 832,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	-794 232,00	-794 232,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 480 212,00	-5 320 858,00
Valtionosuudet yhteensä	40 089 740,00	39 519 748,00

11) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Satunnaiset kulut				
- Pakollinen varaus Häpesuon puhdistukseen	5 200 000,00	4 200 000,00	5 200 000,00	4 200 000,00
Satunnaiset kulut yhteensä	5 200 000,00	4 200 000,00	5 200 000,00	4 200 000,00

12) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Nokian kaupungin poistosuunnitelma

Kv 29.10.2012 § 116

OMAISUUSLAJI

Aineettomat hyödykkeet

- 1000 Aineettomat oikeudet
- 1005 Tietokoneohjelmistot
- 1010 Muut pitkävaikutteiset menot
 - Tutkimus- ja kehittämismenot
 - Liikearvo
 - Muut

Rakennukset

- 1110 Asuinrakennukset
- 1115 Hallinto- ja laitosrakennukset
- 1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset
- 1123 Muut rakennukset/talousrakennukset
 - Rakennusten perusparannukset/
vanhana ostetut rakennukset
 - Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuon ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

- 1130 Maa- ja vesirakenteet
 - Kadut, tiet, torit, puistot
 - Sillat, laiturit, uimalat
 - Muut maa- ja vesirakenteet
- 1140 Johtoverkostot ja laitteet
 - Vedenjakelu verkosto
 - Viemäriverkosto
 - Kaukolämpöverkko
 - Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitt.
 - Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset
 - Maakaasuverkko
 - Muut putki- ja kaapeliverkot
- 1150 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
 - Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet
 - Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet
 - Liikenteen ohjauslaitteet
 - Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

Koneet ja kalusto

- 1160 Kuljetusvälineet
 - Rautaiset alukset
 - Puiset alukset ja uivat työkoneet
 - Muut kuljetusvälineet
- 1170 Muut koneet ja kalusto
 - Muut liikkuvat työkoneet
 - Muut raskaat koneet/Kuorma-autot
 - Muut kevyet koneet
 - Laitoskoneet ja laitteet
 - Atk-laitteet
 - Muut laitteet ja kalusteet
- 1175 Viestintälaitteet
 - Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet
 - Mittauslaitteet ja optiset instrumentit

Muut aineelliset hyödykkeet

- 1180 Luonnonvarat
- 1184 Arvo- ja taidesineet

Investointiraja on 10.000 euroa. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

POISTO- MENE- TELMÄ	POISTO- AIKA VUOSINA	POISTO %
välyksestä käytetään lyhintä poistoaikaa, jos kv ei muuta päättä		
tasa	5	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	30	
tasa	20-30	
tasa	20	
tasa	10	
menoj.		15-20
menoj.		15-25
menoj.		20
menoj.		8-10
menoj.		8-10
menoj.		15
menoj.		20
menoj.		22
menoj.		15
menoj.		20
tasa	10-20	
tasa	15	
tasa	10	
tasa	10	
tasa	15	
tasa	8	
tasa	4	
tasa	5	
tasa	10	
tasa	5	
tasa	5	
tasa	3	
tasa	3-5	
tasa	5	
tasa	5	
käytön mukainen poisto ei poistoaikaa		

Poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien vastaavuus					
	2014	2015	2016	2017	2018
Poistonlaiset investoinnit	14 175 165,53	13 817 507,20	16 338 000,00	24 305 000,00	15 455 000,00
Rahoitusosuudet	416 000,00	700 900,00	1 352 500,00	2 700 000,00	0,00
Invest. Omahankintamenot	13 804 149,10	13 116 607,20	14 985 500,00	21 605 000,00	15 455 000,00
Suunnitelman mukaiset poistot	10 722 379,14	10 601 278,72	14 145 127,00	12 149 795,00	12 210 637,00
Viiden vuoden keskiarvo					
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot				11 965 843,37	
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno				15 793 251,26	
Ero				-3 827 407,89	
poikkeama-%				-24 %	

Nokian kaupungin investointitasoa on alennettu viime vuosina noin 15 miljoonan tasoon. Taso on kehittyvälle ja kasvavalle kunnalle hyvin tiukka. Investointitason pudottaminen aikaisempien vuosien yli 20 miljoonan tasosta on johtanut siihen, että ero poistojen tasoon on pienentynyt. Esimerkiksi vuonna 2009 ero oli vielä 59 %. Investointitaso tulee kuitenkin olemaan myös tulevaisuudessa poistotasoa suurempi väestön kasvun vuoksi.

Väestönkasvu edellyttää usinvestointeja mm. varhaiskasvatuksessa ja koulutoimessa sekä uusien asuntoalueiden infrastruktuurissa.

Poisto-ohjelma on yhtenevä muiden Tampereen kehyskuntien kanssa (pl. Pirkkala).

14) Pakollisten varausten muutokset				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Eläkevaraus 1.1.	0,00	0,00	909,72	1 996,98
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-909,72	-1 157,36
Eläkevaraus 31.12.	0,00	0,00	0,00	839,62
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	0,00	0,00	2 011 986,54	1 323 520,15
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	22 416,73	533 422,38
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	0,00	0,00	2 034 403,27	1 856 942,53
Häpesuon kaatopaikan puhdistusvaraus 1.1.	15 857 066,63	12 142 000,00	15 857 066,63	12 142 000,00
Lisäykset tilikaudella	5 200 000,00	4 200 000,00	5 200 000,00	4 200 000,00
Vähennykset tilikaudella	-14 649 898,87	-484 933,37	-14 649 898,87	-484 933,37
Häpesuon kaatopaikan puhdistusvaraus 31.12.	6 407 167,76	15 857 066,63	6 407 167,76	15 857 066,63
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	0,00	36 938,13	36 173,26
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-2 664,99	-2 081,59
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00	34 273,14	34 091,67

15) Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja tappiot				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	1 122 626,45	2 237 445,52	1 122 626,45	2 237 445,52
Muu pysyv.vastaavien myyntivoitot	296 464,68	30 067,87	570 824,35	53 332,46
Myyntivoitot yhteensä	1 419 091,13	2 267 513,39	1 693 450,80	2 290 777,98
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappiot	8 527,78		8 527,78	
Muiden pysyvien vastaavien myyntitappiot	75,63		-14 943,06	659,87
Myyntitappiot yhteensä	8 603,41	0,00	-6 415,28	659,87

16) Osinkotuotot ja osuuspääomat		
	2015	2014
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Pirkanmaan sair.hoitoopiiri	202 853,71	159 303,09
Osinkotuotot muista yhteisöistä	286 933,06	226 343,88
Yhteensä	489 786,77	385 646,97

17) Erittely poistoeron muutoksista		
	2015	2014
Kertynyt poistoero 1.1.	1 205 817,23	1 307 223,79
Kauden poistoero		
Rakennukset/Paloasema	-67 207,96	-67 207,96
Kiint. rakenteet ja -laitteet/ Linnavuori-Kullaavuori siirtoviemäri		
1.-30.4.14		-899,47
Poistoeron vähennys 1.5.14/Linnavuori-		-33 299,13
Kertynyt poistoero 31.12.	1 138 609,27	1 205 817,23

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

21) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet			
	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2015	63 392,42	74 310,54	0,00	137 702,96
Lisäykset tilikauden aikana				0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä		261 012,46		261 012,46
Tilikauden poisto	33 065,70	98 814,87		131 880,57
Arvonalennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.2015	30 326,72	236 508,13	0,00	266 834,85
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	30 326,72	236 508,13	0,00	266 834,85
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00		0,00

	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesi-alueet, Liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2015	21 376 917,47	66 252 175,32	24 062 668,50	2 089 715,04	38 484,55	11 859 483,77	125 679 444,65
Lisäykset tilikauden aikana	255 564,87	7 451 487,08	3 296 517,00	1 367 004,31	12 500,00	1 702 498,81	14 085 572,07
Rahoitusosuudet tilikaudella		576 000,00	124 900,00				700 900,00
Vähennykset tilikauden aikana	72 913,23	45 722,32					118 635,55
Siirrot erien välillä		11 569 854,06				-11 830 866,52	-261 012,46
Tilikauden poisto		5 434 491,99	4 095 811,89	940 691,66			10 470 995,54
Arvonalennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2015	21 559 569,11	79 217 302,15	23 138 473,61	2 516 027,69	50 984,55	1 731 116,06	128 213 473,17
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	21 559 569,11	79 217 302,15	23 138 473,61	2 516 027,69	50 984,55	1 731 116,06	128 213 473,17
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	852 403,54	0,00	0,00	0,00		852 403,54
Keskustan ryhmäkoti		9 552,59					
Taikatuuli ryhmäkoti		22 715,98					
Poutuntie virikekerho		4 368,36					
Majakadun kerho		6 074,23					
Pääkirjasto		48 853,83					
Keskusurheilukentän huoltorakennus		28 682,62					
Kankaantaan päiväkot		312 211,55					
Keskustan päiväk., purku		51 378,84					
Vuoropäiväk., Vihnuskatu 7		171 723,92					
Siirtoelementti		196 841,62					

Pysyvien vaastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet						Muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkuus-yhteisö osakk. ja -osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä €	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset muilta	Yhteensä €
Tilit	1201	1203	1205	1207	1212		1231	1238	1246	
Hankintameno 1.1.2015	18 312 826,33	8 573 205,01	22 100,00	12 000,00	7 073 125,11	33 993 256,45	15 793 607,41	10 091,28	219 658,95	16 023 357,64
Lisäykset		719 349,74		47 520,00		766 869,74				0,00
Vähennykset					321,31	321,31	766 830,97			766 830,97
Siirrot erien välillä						0,00				0,00
Hankintameno 31.12.2015	18 312 826,33	9 292 554,75	22 100,00	59 520,00	7 072 803,80	34 759 804,88	15 026 776,44	10 091,28	219 658,95	15 256 526,67
Arvonlennukset						0,00				
Arvonkorotukset						0,00				
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	18 312 826,33	9 292 554,75	22 100,00	59 520,00	7 072 803,80	34 759 804,88	15 026 776,44	10 091,28	219 658,95	15 256 526,67
Alkusaldo muutettu 1201 tilin Nokin Vesi Oy:n osalta 578.421,20 lisäys										

Maa- ja vesialueet		Kaupunki		Konserni	
		2015	2014	2015	2014
Maa- ja vesialueet					
Kiinteistöjen liittymismaksut		527 145,92	524 553,17	1 131 078,60	1 057 310,08
Muut maa- ja vesialueet		21 032 423,19	20 852 364,30	22 706 813,36	21 931 198,81
Maa- ja vesialueet yhteensä		21 559 569,11	21 376 917,47	23 837 891,96	22 988 508,88

22 - 24) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuus- ja yhteisyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Nokian Vesi Oy	Nokia	100 %	100 %	14 093	17 877	-69
Nokian Vuokrakodit Oy	Nokia	100 %	100 %	3 536	27 607	211
As Oy Nokian Myllymatti	Nokia	0 %	100 %			
Siuron Liiketalo Oy	Nokia	79 %	79 %	57	24	13
Verte Oy	Nokia	59,5 %	60,7 %	151	20	-18
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,80 %	5,80 %	11 636	14 598	868
Pirkanmaan liitto	Tampere	6,10 %	6,10 %	98	40	10
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	8,80 %	8,80 %	37	23	10
Sastamalan koulutusky	Sastamala	1,50 %	1,50 %	574	188	10
Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hankintapalvelut Oy	Pirkkala	22,1	22,1	140	19	29
Yhteisyhteisöt						
Kiint. Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy	Nokia	50 %	50 %	163	426	-7

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tase- arvo 1.1.15	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase- arvo 31.12.15	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Pirkanmaan SHP Ky	8 108 346,38	719 349,74		8 827 696,12	8 833 498,19	5 802,07

25) Saamisten erittely	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		159 061,11		265 168,87
Lainasaamiset				
Siirtosaamiset		36 752,99		309 028,25
Saamiset yhteisyhteisöiltä				
Lainasaamiset	417 085,92		449 169,44	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		2 530,46		745,45
Siirtosaamiset		205 677,41		56 215,03
Saamiset yhteensä	417 085,92	404 021,97	449 169,44	631 157,60

26) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	239 876,35	468 600,99	203 123,36	468 600,99
Kelan korvaus työterveyshuollosta	424 391,08	449 977,47	580 794,20	601 760,44
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	246 526,08	56 215,03	397 818,55	180 181,73
Lääkäreiden koulutuskorvaukset			17 688,34	21 036,97
Muut tulojäämät	229 660,73	544 572,16	529 263,52	515 955,08
Tulojäämät yhteensä	1 140 454,24	1 519 365,65	1 728 687,97	1 787 535,20
Menoennakot				
Etukäteen maksetut maksut	0,00	6 239,52	0,00	48 038,95
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 140 454,24	1 525 605,17	1 728 687,97	1 835 574,15

27) Rahoitusarvopaperit		
	2015	2014
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankinta-arvo	142 249,58	133 624,09
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 197,86	29 197,86
Erotus	113 051,72	104 426,23
Muut rahastosijoitukset		
Jälleenhankinta-arvo	7 271 810,30	6 636 245,64
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 952 321,89	6 599 327,27
Erotus	319 488,41	36 918,37

28) Oman pääoman erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Peruspääoma 31.12.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.			10 074,82	9 298,45
Siirrot pääomaan tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot pääomasta tilikaudella			0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.			10 074,82	9 298,45
Arvonkorotusrahasto 1.1.			19 096,50	17 624,92
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella			0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.			19 096,50	17 624,92
Muut rahastot				
Lainanlyhennysrahastot 1.1.			0,00	0,00
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset			0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto 31.12.			0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.			57 968,30	57 968,30
Vähennykset			0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.			57 968,30	57 968,30
Rahastopääomat 1.1.			83 196,28	79 127,96
Lisäykset			68,46	69,12
Vähennykset			-46 673,13	-696,11
Rahastopääomat 31.12.			36 591,62	78 500,97
Muut rahastot yhteensä			94 559,92	136 469,27
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	26 490 072,19	16 782 479,80	28 824 510,62	15 855 480,33
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-6 013 910,53	9 707 592,39	-6 346 292,34	6 793 225,91
Lisäykset			-21 098,67	160 893,20
Kirjausmuutokset			0,00	6 014 911,09
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	20 476 161,66	26 490 072,19	22 457 119,61	28 824 510,53
Tilikauden yli-/aliäämä	-7 747 091,92	-6 013 910,53	-5 860 874,91	-6 346 292,34
Oma pääoma yhteensä	96 582 668,20	104 329 760,12	100 573 574,40	106 495 209,30

30) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua		
	2015	2014
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	13 150 000,00	5 150 000,00
Lainat muilta kotimaisilta	8 771 587,18	771 056,04
Lainat muilta lainanantajilta	21 921 587,18	5 921 056,04

31) Pakolliset varaukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00	839,62
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovastuuvaraus (ky)	0,00	0,00	2 034 403,28	1 856 942,53
Häpesuon puhdistus	6 407 167,76	15 857 066,63	6 407 167,76	15 857 066,63
Muut pakolliset varaukset			34 273,13	34 091,67
Muut pakolliset varaukset yhteensä	6 407 167,76	15 857 066,63	8 475 844,17	17 748 100,83

33) Vieras pääoma		
	2015	2014
Velat tytäryhteisöille	Lyhytaik.	Lyhytaik.
Ostovelat	58 281,90	96 386,49
Muut velat	4 938 956,85	3 878 341,88
Siirtovelat	4 960,67	24 283,46
Velat kuntayhtymille, joissa jäsenenä		
Ostovelat	214 421,56	142 075,44
Siirtovelat	4 843 693,90	2 730 910,27

37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Jakotetut tuet ja avustukset	77 430,00	130 110,00	221 103,27	635 355,42
Menojäämät				
Jaksotetut palkat	832 263,81	676 266,79	1 174 613,94	1 255 636,44
Lomapalkkavelka	11 370 570,01	11 111 193,13	15 796 839,46	14 968 882,99
Sosiaalikulut	1 410 856,76	1 507 643,83	1 469 463,68	1 539 618,66
Nokian Vesi Oy	4 960,67	24 283,46	0,00	24 283,46
Korkojaksotukset	233 112,32	306 919,91	514 978,90	392 559,46
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	4 843 693,90	2 730 910,27	4 561 030,46	2 730 910,27
Muut menojäämät	551 647,43	280 047,43	1 441 181,89	861 773,94
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	19 324 534,90	16 767 374,82	25 179 211,59	22 409 020,64

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

44) Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	967 687,76	905 872,54		
Myöhemmin maksettavat	1 246 720,79	1 278 888,15		
Yhteensä	2 214 408,55	2 184 760,69	4 318 118,16	3 281 966,00

45) Vastuusitoumukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2015	2014	2015	2014
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	41 860 892,48	41 247 989,48		
Jäljellä oleva pääoma	29 626 316,97	30 250 377,62		
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 837 352,83	6 837 352,83	6 871 136,05	6 885 159,56
Jäljellä oleva pääoma	2 764 916,76	3 659 716,35	2 768 214,27	3 680 275,27

46) Muut vastuusitoumukset		
	2015	2014
Jäljellä oleva rahastosijoitus-sitoumus Tamseed Ky	0,00	5 541,67
Kuntien takauskeskus		
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	156 644 033,62	149 175 138,93
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	111 625,44	103 135,46

47) Muut taseen ulkopuoliset järjestely		
	2015	2014
Sopimusvastuut		
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet		
CityPrisma	2 900 000,00	2 900 000,00
SRV Rakennus Oy	425 375,00	
Johdannaissopimukset		
Korkojohdannaiset		
Koronvaihtosopimus		
Alkuperäinen pääoma 5.000.000 €		
Sopimuksen erääntymispäivä 24.4.2017		
Jäljellä oleva pääoma	750 000	1 250 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-360 448	-785 709

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

48) Henkilöstön lukumäärä		
	2015	2014
Hallintokeskus	31	32
Tekninen keskus	301	316
Kasvatus- ja opetuskeskus	949	907
Vapaa-aikakeskus	43	46
Perusturvakeskus	733	763
Yhteensä	2 057	2 064

49) Henkilöstökulut		
	2015	2014
Palkat ja palkkiot	68 959 191,80	68 722 492,02
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	16 624 226,25	16 922 170,45
Muut henkilösivukulut	3 943 288,18	3 867 313,61
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	89 526 706,23	89 511 976,15
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	290 166,55	414 803,35

Palkat ja sivukulut sisältävät jaksotukset

50) Tilintarkastajan palkkiot		
	2015	2014
Tilintarkastuspalkkiot	26 522,10	25 984,57
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	1 705,30	107,71
Tarkastuslautakunnan avustaminen	9 654,75	8 158,36
Muut palkkiot	7 671,23	858,00
Palkkiot yhteensä	45 553,38	35 108,64

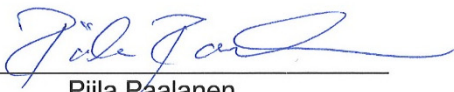
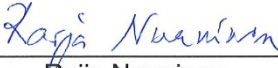
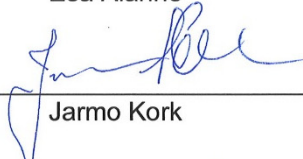
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

NOKIAN KAUPUNKI

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.- 31.12.2015

Nokialla, 29. päivänä maaliskuuta 2016

NOKIAN KAUPUNGINHALLITUS

 Arja Laitinen	 Piila Paalanen
 Mika Laakso	 Raija Nurminen
 Esa Alanne	 Johanna Matikka
 Jarmo Kork	 Anneli Lehtonen
 Eero Salonen	
 Eero Väätäinen kaupunginjohtaja	

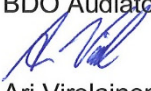
Tilintarkastajan merkintä:

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti.

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Nokialla, 30.5.2016

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Ari Virolainen,
tilintarkastaja, JHTT

Luettelo käytetyistä kirjanpito- ja kirjanpidon sekä tositelajeista

	Pääkirja		Laskutusjärjestelmien tulosteet	
	Päiväkirja		Palkkalaskennan tulosteet	
	Tasekirja		Saatava- ja velkareskonttien tulosteet	
			Käyttöomaisuuslaskennan tulosteet	
			Konsernitilinpäätöksen yhdistely- ja eliminointitulosteet	
			Varastokirjanpidon tulosteet	
Tositelajit				
ALKUSA	Nrosarja	1000	Alkusaldot	
BUD	Nrosarja	2000	Talousarvio	
BUDL	Nrosarja	3000	Lisämäärärahat	
MUIST1	Nrosarja	10000	Muistio, ulkoinen RD	
MUIST4	Nrosarja	13000	Muistio, Saatavien poistot	
MUIST2	Nrosarja	14000	Muistio, ulkoinen RD	
MUISRO	Nrosarja	15000	Muistio, ulk.Rondo	
MUISIS	Nrosarja	20000	Muistio, sis. RD	
MUISRS	Nrosarja	25000	Muistio, sis. Rondo	
KOMTOS	Nrosarja	34000	Käyttöomaisuus	
SISROP	Nrosarja	40000	Muistio, sis. Rondo	
KOMMUI	Nrosarja	48000	Käyttöomaisuus, muistio	
PANKKI	Nrosarja	101000	Pankin tiliote	
PALKAT	Nrosarja	100000	Palkat	
VARAST	Nrosarja	111000	Sonet varasto	
EFFSOS	Nrosarja	113000	Effica sos.toimi	
YMR10	Nrosarja	10000000	MR Laskulaji 10	Vuokrat
YMR11	Nrosarja	11000000	MR Laskulaji 11	Halit ja kehu/monistus
YMR12	Nrosarja	12000000	MR Laskulaji 12	Yleislaskutus/talouspalvelut
YMR13	Nrosarja	13000000	MR Laskulaji 13	Venepaikat
YMR14	Nrosarja	14000000	MR Laskulaji 14	Kuntalaskut/perusturva
YMR15	Nrosarja	15000000	MR Laskulaji 15	Hempankaari
YMR16	Nrosarja	16000000	MR Laskulaji 16	Teke varasto
YMR17	Nrosarja	17000000	MR Laskulaji 17	Teke hallinto
YMR18	Nrosarja	18000000	MR Laskulaji 18	Tekninen keskus
YMR19	Nrosarja	19000000	MR Laskulaji 19	Perusturva
YMR21	Nrosarja	21000000	MR Laskulaji 21	Esij.sairaala(Effica)
YMR24	Nrosarja	24000000	MR Laskulaji 24	Perusturva/vuokrat
YMR25	Nrosarja	25000000	MR Laskulaji 25	Esij.terv.keskus maks.(Effica)
YMR35	Nrosarja	35000000	MR Laskulaji 35	Esij.hammashoito (Effica)
YMR40	Nrosarja	40000000	MR Laskulaji 40	Vapaa-aikakeskus
YMR41	Nrosarja	41000000	MR Laskulaji 41	Nuoriso/Vake
YMR42	Nrosarja	42000000	MR Laskulaji 42	Kulttuuri/Vake
YMR43	Nrosarja	43000000	MR Laskulaji 43	Kuntalaskut/kasvatuskeskus
YMR44	Nrosarja	44000000	MR Laskulaji 44	Kuntalaskut/opetuskeskus
YMR45	Nrosarja	45000000	MR Laskulaji 45	Ruokahuolto
YMR49	Nrosarja	49000000	MR Laskulaji 49	Timmi-tilavuokralaskutus/koulu
YMR50	Nrosarja	50000000	MR Laskulaji 50	Timmi-tilavuokralaskutus/liikunta
YMR51	Nrosarja	51000000	MR Laskulaji 51	Timmi-tilavuokralaskutus/nuoriso
YMR52	Nrosarja	52000000	MR Laskulaji 52	Timmi-tilavuokralaskutus/kulttuuri
YMR53	Nrosarja	53000000	MR Laskulaji 53	Päivähoitolaskut
YMR54	Nrosarja	54000000	MR Laskulaji 54	Esij.vanhainkoti (Effica)
YMR58	Nrosarja	58000000	MR Laskulaji 58	Esij.kotihoito (Effica)
YMR68	Nrosarja	68000000	MR Laskulaji 68	Teke tilapalvelu
YMR69	Nrosarja	69000000	MR Laskulaji 69	Varasto
YMR70	Nrosarja	70000000	MR Laskulaji 70	Kuljetus (ATKSLA)
YMR72	Nrosarja	72000000	MR Laskulaji 72	Tontinvuokrat
YMR73	Nrosarja	73000000	MR Laskulaji 73	Rakennusvalvonta
YMR78	Nrosarja	78000000	MR Laskulaji 78	Varasto (Sonet ulk.)
YMR80	Nrosarja	80000000	MR Laskulaji 80	Pirkan opisto
YMR81	Nrosarja	81000000	MR Laskulaji 81	Pirkan opisto/kuntalaskutus
YMR82	Nrosarja	82000000	MR Laskulaji 82	Pirkan opisto/musiikki
YMRK	Nrosarja	5410000	Tileistä poisto	
YMRMAN	Nrosarja	5110000	Manuaalisuoritukset	
YMRVII	Nrosarja	5210000	Viitesuoritukset	
YMRHYV	Nrosarja	5310000	Hyvityslaskujen kuittaus	
OSTOT	Nrosarja	8000000	Ostolaskut	
OMAKSU	Nrosarja	8990000	Ostomaksut	

